

22e jaargang • nummer 110 • februari 2007

SOBAT

WOMI

*** HET SCHLOSSHOTEL ***

Nederlands vakantiehôtel in Hoogsauerland - Duitsland, op 220 km van de NL-ee grens

www.schlosshotel.nl

www.defensiehotel.nl

DE VAKANTIE ZONDER BEURS 2007

Vijfdaagse Alles Inclusief Hoogsauerland Vakantie

(4 overnachtingen op basis van half-pensioen)

INBEGREPEN:

- * **GRATIS CONSUMPTIES** tijdens uw verblijf; dagelijks van 17.00 tot 24.00 uur (koffie - thee - frisdranken - vruchtesappen - bieren - jenever - wijn)
- * 4 maal een uitgebreid ontbijtbuffet / 4 maal culinair 3-gangendiner
 - * avondwandeling met koffie en een pikketanussie
 - * keuze uit 4 prachtige autoroute's incl. lunchpakket
- * Bovendien een leuke GRATIS verrassingstocht per luxe touringcar
LAAT U VERRASSEN!!!

Bij deze **UNIEKE** alles inclusief vakantie is er overdag veel te ondernemen en te zien. Maar ook voor 's avonds is er genoeg entertainment in onze bar/lounge of terras. Voor de liefhebbers is er een leuke avondwandeling, een biljarttoernooi en een spannende "Las Vegas" avond waarbij **NIETS** te verliezen valt, alleen te winnen. Voor dit unieke arrangement gelden de volgende aankomstdata:

MAART

Zondag 4 maart
Donderdag 8 maart
Maandag 12 maart
Vrijdag 16 maart
Dinsdag 20 maart
Zaterdag 24 maart
Woensdag 28 maart

APRIL

Zondag 1 april
Maandag 9 april
Vrijdag 13 april
Dinsdag 17 april
Zaterdag 21 april
Woensdag 25 april
Zondag 29 april

MEI

Donderdag 3 mei
Maandag 7 mei
Vrijdag 11 mei
Dinsdag 15 mei
Zaterdag 19 mei
Woensdag 23 mei
Zondag 27 mei
Donderdag 31 mei

steeds
€ 199,95
per persoon

ALLES INCLUSIEF 5-DAAGSE BUSREIS NAAR HET SCHLOSSHOTEL

Inbegrepen

- * Vervoer per luxe touringcar
 - * 4 overnachtingen o.b.v. volpensioen
 - * 4x uitgebreid ontbijtbuffet
 - * 3x een lunchtafel
 - * 1x lunchpakket voor de terugreis
 - * 4x uitstekend culinair 3-gangendiner
- Dagelijks een leuke excursie naar diverse bezienswaardigheden in het Sauerland.
Entreegelden hiervoor zijn ook inclusief!

Bij dit arrangement is er overdag veel te ondernemen en te zien. Ook voor 's avonds is er genoeg entertainment in onze "nieuwe" bar/ lounge. Voor de liefhebbers is er een leuke avondwandeling, een biljarttoernooi en een spannende Las Vegas avond waarbij **NIETS** te verliezen valt, alleen te winnen.

Vertrekdata: * dinsdag 17 april 2007 * maandag 30 juli 2007
Opstap: * 11.00 uur Utrecht CS Jaarbeursplein * 12.00 uur Arnhem CS Sonsbeekzijde

steeds
€ 299,95
per persoon

Reserveren doet u rechtstreeks. U wordt in het Nederlands te woord gestaan

SCHLOSSHOTEL: 0049-2961.97940 // WWW.SCHLOSSHOTEL.NL

Wij verheugen ons op uw bezoek; Tam, Swartjes & team

**NIEUW! NU OOK IN
RIDDERKERK EN VEENENDAAL!**

TWEEDE FAUTEUIL €1,-

ACTIEWEKEN BIJ DE GROOTSTE FAUTEUILSPECIALIST

Kom naar Prominent en ontdek het geheim van relaxen. Uw lichaam komt namelijk alleen tot rust als uw fauteuil precies de goede steun biedt. U voelt hoe uw rug, knieën en gewrichten optimale steun krijgen. Prominent biedt u keuze uit honderden fauteuils in talloze verrassende modellen en kleuren. Bovendien pakt de grootste aanbieder van fauteuils in Nederland weer eens flink uit met een fantastische actie. Bij elke fauteuil van uw keuze* ontvangt u - voor slechts 1 euro - een tweede fauteuil. Lees hieronder meer over hoe het werkt, de geldigheid en de looptijd van de actie. Bel 0341 - 26 06 76 of surf naar www.prominent.nu voor een gratis brochure of een vrijblijvende demonstratie bij u thuis. Komt u naar een van onze showrooms, dan krijgt u persoonlijk advies van onze adviseurs. Welkom!

1. Hoe werkt het?

Als u in een fauteuil op maat zakt, ontvliegt u de tweede fauteuil voor slechts 1 euro. U doet de tweede fauteuil in het gewone actiebekken staan. Zo ontvangt u ook 10 andere stoelen.

2. Geldigheid

Deze actie is geldig op uw mobiele telefoon, laptop, of op een fauteuil op maat gemaakt. De actie is niet van toepassing op u niet voor het eerst afgeleverde, oedgereguleerde woonstoel.

3. Looptijd actie

De grootste aanbieder van stoelen van Nederland is graag welkom bij de actie en bij de klanten. Maar... het heeft geen tijd. Het is profiteren van de hoge kwaliteit en het is de reden van deze actie. Het is niet van toepassing op de actie. Het is niet van toepassing op de actie. Het is niet van toepassing op de actie.

ACTIE FAUTEUILS VOOR €1,-

RELAXFAUTEUIL CUPIDO
Relaxfauteuil voor 1 euro bij aankoop van een fauteuil op maat. Deze comfortabele stoel, en veel andere modellen, zijn verkrijgbaar in 3 kleuren: beige, zwart en grijs.
Van €295,- nu voor **€1,-** op voorraad

RELAXFAUTEUIL CAPRIO
Dit is de nieuwste stoel bij ons. Het is een fauteuil op maat. Het is een fauteuil op maat. Het is een fauteuil op maat. Het is een fauteuil op maat. Het is een fauteuil op maat.
Van €295,- nu voor **€1,-** op voorraad

RELAXFAUTEUIL SAN JOSÉ
Relaxfauteuil voor 1 euro bij aankoop van een fauteuil op maat. Deze geweldige stoel, en veel andere modellen, zijn verkrijgbaar in 3 kleuren: beige, zwart en grijs.
Van €295,- nu voor **€1,-** op voorraad

RELAXFAUTEUIL SAN MARCO
Relaxfauteuil voor 1 euro bij aankoop van een fauteuil op maat. Deze geweldige stoel, en veel andere modellen, zijn verkrijgbaar in 3 kleuren: beige, zwart en grijs.
Van €295,- nu voor **€1,-** op voorraad

RELAXFAUTEUIL MEXICO
Relaxfauteuil voor 1 euro bij aankoop van een fauteuil op maat. Deze geweldige stoel, en veel andere modellen, zijn verkrijgbaar in 3 kleuren: beige, zwart en grijs.
Van €295,- nu voor **€1,-** op voorraad

* Met gratis bij aankoop van een fauteuil op maat. Budget of bij aankoop van een fauteuil op maat. Het geld is 1,- anders niet.

Prominent is gespecialiseerd in sta-op fauteuils!
Bij druk op de knop en de fauteuil doet het voor u al kleine, gewichtige en nog verder haarscherp. Maar het is 21 modelen.

Last van uw rug? Ergonomische fauteuils!
Ergonomisch ontworpen fauteuils Linn. Tegen hoge therapeutische, beste kwaliteit, 10 modellen.

Grootste collectie relaxfauteuils van Nederland.
Maak het zelf makkelijk en ontdek de vele voordelen van een relaxfauteuil. 41 modellen, op uw maat gemaakt!

GRATIS BROCHURE?

JA, stuur mij de gratis uitgebreide zitcomfort brochure.

Naam Dhr Mevr

Adres

Postcode

Plaats

Telefoon

E-mail

Zonder persoonsgegevens naar: Prominent, Arbo, nr. 203, Bona Wijk, Nunspeet.

VRIJBLIJVENDE DEMONSTRATIE!

Van de fauteuils van Prominent heeft u elke dag plezier. Daarom is elke zaterdag bij u thuis een gratis demonstratie van de fauteuil op maat. Zo doet u direct of het past!

Unieke service

Bel voor een afspraak 0341 - 26 06 76

SHOWROOMS IN NEDERLAND 0341-26 06 76

Nunspeet
Arbo, nr. 203, Bona Wijk

Arnhem
Rindweg 123, 6811 XZ

Waddinxveen
Marskwaarderweg 25, 2262 AA

Ridderkerk
Noordweg 6, 4711 XZ

Beit
De Kruis 8, 4711 XZ

Veenendaal
Gruenewaldlaan 19, 3713 XZ

SOBAT

Officieel orgaan van VOMI-NL Vereniging van organisaties, waarvan de leden veteranen, oud-verzetssoldaten, oud-militairen, verwanten en sympathisanten kunnen vertegenwoordigen. Verschijnt 6 keer per jaar.

Bestuur

Voorzitter
L. Hoordijk
P de Hoogstraat 8
6181 DR Edele
Tel. 046-436967
E-mail: l.hoordijk@hotmail.com

**Vice-voorzitter/
Secretaris**
K.J. Orsel
Van Hobokenhaven 65
2993 HH Barendrecht
Tel. 0180-611612
Fax: 0180-623560
E-mail:
k.orsel@veteranen.nl
k.orsel2@kpnplanet.nl

1e Penningmeester
A. Lujendijk
Voordijk 475
2950 BE Barendrecht
Tel. 0180-618425
E-mail: am.lujendijk@proxad
Banknummers: 1894.20.143
4585.91.200

Postbanknummer: 6236396
i.v.v. "VOMI-Nederland" Barendrecht

2e penningmeester
Vacant

Vz. soc. Soc. Comis.
Wil P.J. Patla
Stedingerweg 104
6475 EJ Nijhoffpode
Tel. 0561-640771
Mobiel: 06-15100079
Fax: 0561-640340
E-mail: wpatla@usa.net

Vice-vz./Budgethouder
Th.H.A. Rump
Alberovstraat 14
2252 EG Leiderdorp
Tel. 071-5416006
E-mail: thoranmp@xs.com

Functionaris/PLW
A.M. Nijl
De Nieuwloot 9
6232 JT Steerwijk
Tel. 0521-512065
E-mail: a.m.nijl@wanadoo.nl

Ede leden
Leden van Verdienste
G. Determan; VC. Bridic; G. de Jong;
G. Strijben; R. Grit; F.J.F. Smoorenburg;
L. van Eijk; T.J. Gooska; H.M. Bekker;
N. Vis

Redactiecommissie

Voorzitter/coördinator
arbaert@vomi.nl
K.J. Orsel (zie onder bestuur)

Hoofdredacteur/corrector
A.M. Nijl (zie onder bestuur)

**Sec./Ass. Hoofdred./
corrector**
R. Grit
Bakoo 90
0450 TD Bakoo
Tel./fax: 0562-241301
e-mail: r.grit@kpnplanet.nl

Lid/redacteur/corrector
Th.H.A. Rump (zie onder bestuur)

Voorplaat
Het KNL-monument op het landgoed
Boerback te Aarnhem.
Het landgoed Boerback was op
25 januari 2007 de locatie van de
Bijzondere Algemene Ledenvergadering
en het symposium van VOMI-Nederland.

Doelstellingen

De vereniging heeft ten doel:

- Het behartigen van de klede, materiële en immateriële belangen van haar leden.
- Het behartigen van de belangen van de nagelaten betrekkingen van hen, die als gevolg van directe militaire diensevenrichtingen om het leven kwamen of ten gevolge daarvan invalide werden.
- Het (j)veren voor het blijvend eren en herdenken van hen die gevallen zijn tijdens militaire diensevenrichtingen alsmede van hen die tijdens, door of tengevolge van krijgsgevangenschap, ziekte of ongevallen in of door de militaire dienst zijn overleden
- Het bevorderen van het saamhorigheidsgevoel bij en de kameradschap tussen de leden van haar lid-verenigingen
- Het bevorderen van contacten met gelijkgestemde nationale en internationale organisaties

Beginselen

De vereniging tracht geseelde doelen te verwezenlijken,
ke van elke partijpolitieke richting, levensovertuiging of religie.

De vereniging staat open voor samenwerking met verenigingen, die zich op
overeenkomstig terrein als de VOMI-NL bewegen en aanverwante doelstellingen nastreven.

Raad van Advies

Voorzitter
H.F. Coopmans, Brigade-generaal der Jagers lid

Leden
Dr. B. Bouman, Brigade-generaal der Artillerie lid
Drs. M.A. Broeder, Kolonel der Koninklijke Machedaussee
H. Geerts, Kolonel der Infanterie
C.A. Hilderink, Generaal-majoor RLU lid

Ledenadministratie

G.M. Paffenhoe-Delemann
Amstelput 17
5181 EA Rozenburg
e-mail: vomi@nl@gmail.com

Correspondentie:

1. Opgave nieuwe leden, adreswijzigingen, bericht van overlijden e.d. richten aan de
secretaris van de vereniging waartoe men behoort. Zie secretariaatsadresmet onder:
"VERENIGINGSNIJWS"

2. Zaken VOMI betreffend richten aan de secretaris van het bestuur.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen te te korten en/of veranderingen
aan te brengen of, zonder opgaf van reden, niet te plaatsen.

De redactie kan niet aansprakelijk gesteld worden voor de inhoud van de geplande artikelen.

De artikelen geplaatst in dit blad behoeven niet noodzakelijk de zinswijze van het bestuur
weer te geven.

Overname van artikelen te toegestaan mits met bronvermelding.

Druck: Koninklijke De Swart, Den Haag

**Sluitingsdatum
inzenden kopij:**

Nr. 111 02-05-2007

Website VOMI-NL:
www.vomi-nederland.nl

SOBAT

Nieuws van de Bestuurstafel

Inhoud

Van de bestuurstafel	4
Herdenking zaterdag 16 december 2006 bij het Indië-monument te Utrecht	5
Herdenking "7 December" op de Oranjekazerne in Schaarsbergen	6
Naar Indië voor Orde en Vrede (deel 2)	7
Krijgshistorische Musea Maginotlinie: Fort Fernont	11
Verenigingsnieuws	15
In memoriam Jaap in den Berken	20
Bijzondere Algemene Ledenvergadering 2007	25

- De voorzitter heeft het voornemen om in 2007 alle regionale VOMI-verenigingen te bezoeken.
- De commissie die zich gaat bezighouden met de toekomst van VOMI-Nederland is 10 januari j.l. voor het eerst bijeen geweest. Er wordt naar gestreefd om tijdens de ALV in april a.s. de toekomstvisie te presenteren.
- Het bestuur heeft besloten, alvorens verdere stappen te ondernemen m.b.t. de aanvraag lidmaatschap van de World Veterans Federation, eerst in gesprek te gaan met het VP en de BNMO.
- Eind mei/begin juni zal er een ledenvergadering worden belegd voor de leden van de afdeling VOMI-Flevoland. De definitieve datum en locatie wordt nader bekend gesteld.

K.J. Orsel
Secretaris

Informatie voor onze leden

De achterzijde van de adresdrager van ons periodiek "Sobat" kan voortaan gebruikt worden als formulier om adreswijzigingen door te geven. Regelmatig wordt de redactie geconfronteerd met klachten van leden omdat zij, na een adreswijziging, geen "Sobat" hebben ontvangen. Middels de achterzijde van de adresdrager kan men de adreswijziging nu ook doorgeven of aan de secretaris van de regionale VOMI-vereniging of aan het secretariaat van VOMI-Nederland.

Veteranendagen 2007

Koninklijke Landmacht op zondag 3 juni.

Doelgroep veteranen van de Koninklijke Landmacht van inzet buiten Europa, exclusief de veteranen uit Nederlands-Indië, Korea en Nieuw-Guinea.

Koninklijke Marine op donderdag 12 juli.

Doelgroep veteranen van de Koninklijke Marine van inzet buiten Europa, exclusief de veteranen uit Nederlands-Indië, Korea en Nieuw-Guinea.

Koninklijke Luchtmacht op donderdag 13 en vrijdag 14 september.

Doelgroep alle veteranen van de Koninklijke Luchtmacht.

Koninklijke Marechaussee op vrijdag 28 september.

Doelgroep alle veteranen van de Koninklijke Marechaussee.

In Memoriam

Het bestuur heeft de droeve plicht u te melden dat op 7 januari 2007 is overleden

**Jacobus Wilhelmus Johannes
in den Berken**

Erelid van VOMI-Nederland

Van de Voorzitter

De kop is er af, de eerste dagen van 2007 zijn alweer verstreken. Ik wens alle lezers en allen die hen dierbaar zijn een gezond en voorspoedig Nieuwjaar. Moge al uw goede voornemens ook daadwerkelijk gerealiseerd worden! Mijn voornemen is het om dit jaar goede, of zo u wilt, nog betere relaties aan te knopen met organisaties die voor (de toekomst van)

de VOMI van belang zijn. Ook ben ik nog in januari begonnen met het bezoeken van alle regiobesturen. De viering van het lustrum van de regionale afdeling Drenthe/Groningen bood daarvoor een uitstekende eerste gelegenheid. Ik wil graag weten wat er binnen de verschillende besturen leeft, zodat ik u, de leden, met het bestuur van VOMI Nederland nog

beter kan dienen. Want dat zie ik als ons bestaansrecht! En dan hadden we op 25 januari j.l. de Bijzondere Algemene Ledenvergadering, die deze keer met een symposium 's middags ook echt bijzonder is geweest. Kortom, werk aan de winkel, het wordt een druk jaar. Gelukkig maar!

L. Noordzij

Herdenking zaterdag 16 december 2006 bij het Indië-monument te Utrecht

Toespraak Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht

Mijnheer de voorzitter Mr. van Benthem, Edelachtbare Mw. de burgemeester Brouwer, Excellentie Mw. Verdonk en echtgenoot, dames en heren, veteranen,

Als Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht, tevens Inspecteur der Veteranen, voel ik me vereerd dat ik hier vandaag, op deze begraafplaats St. Barbara en in het bijzonder bij dit Indië-monument te Utrecht, het woord tot u mag richten. Als artillerie officier voel ik mij vandaag nog veiliger dan anders beschermt door St. Barbara de geschutspatrones van het wapen der Artillerie.

Veteranen,

De herinneringen van de Indië- en Nieuw-Guineagangers, uw herinneringen, betreffen een periode die onvermijdelijk grote indruk gemaakt moet hebben. Voor velen van u was de reis naar Indië en Nieuw-Guinea de eerste grote reis. Een reis die lang zou duren en onuitwisbare indrukken zou achterlaten. Mooie herinneringen aan het adembenemende landschap, de exotische geuren, de kameraadschap binnen de eenheid. Maar ook pijnlijke en vaak emotionele herinneringen, zoals het gemis van thuis, de voortdurende aanwezigte spanning en het verlies van kameraden. Het zijn ervaringen en herinneringen die nauwelijks onder woorden zijn te brengen. Het is goed het verhaal nogmaals te vertellen. Het is goed om stil te blijven staan bij voor onze (Nederlandse) begrippen grote aantal slachtoffers dat in die strijd in Indië is gevallen. Van onze militairen kwamen er ruim 6200 niet terug. Zij verloren hun leven, voor hen was er geen toekomst. Na uw terugkeer uit Indonesië was er geen tijd voor bezinning. U moest weer aan de slag, een nieuw leven beginnen. Het was niet gemakkelijk uw ervaringen, eenmaal weer thuis, met uw familieleden te delen. Want het is maar moeilijk voor te stellen wat zich in het militaire leven afspeelt in een onbekend tropisch land. Of, nog moeilijker, om je voor te stellen wat er bij gevechtshandelingen door je heen ging.

Het valt niet te ontkennen dat het Nederlandse volk lange tijd de vete-

raan in het algemeen maar de Indië- en Nieuw-Guinea veteranen in het bijzonder in de herinnering heeft weggedrukt. Vergeten werd dat de meeste veteranen er niet om hadden gevraagd in het voormalig Nederlands-Indië te mogen gaan vechten maar tot dienstvervulling waren geroepen. Ook werd vergeten dat bij de uitvoering van de opdracht velen het risico liepen het hoogste offer te moeten brengen. Voor het brengen van zo'n offer is slechts erkenning op zijn plaats. Deze erkenning moet ook worden uitgestrekt tot de nabestaanden die deze verliezen hadden te dragen. De hier aanwezige veteranen verloren hun kameraden, de nabestaanden verloren hun dierbaren in een ver en onbekend land. De oorlog die zo ver van huis werd gevoerd verdween van het toneel. Het was voorbij, een omgeslagen blad in de geschiedenis.

Wat werkelijk ging spelen was dichterbij huis: de Koude Oorlog en verder moest de wederopbouw na de Tweede Wereldoorlog worden voortgezet. U moest de verwerking van uw ervaring voor een groot deel alleen opknappen. Vele veteranen hebben de loodzware stilte om hen heen toen duidelijk gevoeld. Het Nederlandse volk bleek niet in staat of bereid om tot begrip en waardering te komen. Zelfs in de eigen omgeving of familie was er weinig begrip en sprak men soms over tropenkolder of matteklaap indien de veteranen niet werd begrepen. Het heeft lang geduurd voor Nederland uw verhaal en uw stem wilde horen. Gelukkig hebben de veteranen zich de mond niet laten snoeren en hebt u zich verenigd in een koor. Dat koor werd zo sterk dat Nederland uw stem niet langer kon negeren. Dat is uw verdienste en daarvoor verdient u alleen respect. Gelukkig is uw stem niet meer weg te denken. We verstoppen ons verleden en onze veteranen niet meer. In veel steden staan monumenten en verrijen er steeds meer, kleine en grote. De namen van de gevallen kameraden worden weer in graniet gehakt, opdat we hen niet vergeten. Die namen staan niet alleen meer in de harten van de nabestaanden en de maten. Iedereen kan ze lezen, iedereen kan ze noemen. Mensen herdenken oorlogen en de doden die toen vielen om heel verschillende redenen. Zo zijn er allereerst de militairen die hun omgeko-

men kameraden begraven en de laatste eer bewijzen. Zulk eerbetoon brengen ook de nabestaanden van omgekomen militairen, terwijl zij waar mogelijk ook de plek bezoeken waar hun geliefde ligt begraven als onderdeel van een proces van zingeving rond dat offer.

In dit verband van herdenken in de toekomst zou ik wel een pleidooi willen houden om te bezien of jaarlijks bij alle 260 Indië-monumenten op 14 augustus de herdenking kan worden gehouden zoals dat nu in Amstelveen plaatsvindt. Deze bijeenkomst zou daarmee ook geplaatst worden in het besef dat voor het Koninkrijk der Nederlanden WOII op 15 augustus 1945 voorbij was. 14 augustus zou dan het moment kunnen zijn van herdenking van de slachtoffers en 15 augustus het formele einde van WOII. De herdenking van de periode van 17 augustus 1945 tot 27 december 1949 zou als een historisch vervolg op de Japanse bezettingsperiode in voormalig Nederlands-Indië beschouwd kunnen worden zonder dat voortdurend een moreel / of politiek oordeel hoeft te worden geveld. Zeker ook nu de Nederlandse regering in 2005 formeel heeft erkend dat de Indonesische onafhankelijkheidsstrijd is begonnen op 17 augustus 1945. Wellicht een brug naar de toekomst van herdenken. Stelt u zich voor op één moment de namen / de personen te herdenken in geheel Nederland bij 260 monumenten.

Dames en heren, het is mijn vaste overtuiging dat je omgekomen militairen pas écht eert als je ook hun nog levende kameraden respectvol behandelt. Wat dat betreft is er de laatste twintig jaar in Nederland en ook in de omgang met onze Indië- en Nieuw-Guineagangers gelukkig heel wat verbeterd. Langzamerhand zie je dat er erkenning, respect en waardering voor hun werk ontstaat, en dat we ons als samenleving bewust raken van de onmogelijke positie waarin zij door de toenmalige politiek zijn gebracht. De politieke nederlaag werd deels

afgewenteld op de Nederlandse militairen die naar Indië en Nieuw-Guinea waren gestuurd, terwijl zij hun plicht hadden gedaan. Pijnlijk daarbij is wel dat die waardering voor plichtsvervulling, zeker in nationaal verband, tot voor kort niet of nauwelijks werd uitgesproken en dat was wrang voor die grote groep Indië- en Nieuw-Guineagangers die in de jaren tussen 1945 en 1962 in opdracht van de toenmalige regering tevergeefs heeft geprobeerd het tij van de dekolonisatie te keren. Bij hun terugkeer in de civiele samenleving ondervonden ze niet het luisterend oor en het begrip wat minstens een deel van hen nodig had, en waarop ze in ieder geval allemaal recht hadden. Ze kwamen terug in een land dat z.s.m. afstand wilde nemen van zijn koloniale verleden, en daarbij paste niet een voortdurende herinnering aan het geweldadige einde van dat tijdperk. Dat leidde tot een gebrek aan aandacht daarvoor, inclusief het gebrek aan

aandacht voor de ruim 6200 militairen die achterbleven op de erevelden in de Oost. Pas decennia later, medio jaren '80, komt er een omslag in denken - een omslag die overigens vooral door de Indië- en Nieuw-Guinea-gangers zelf werd bewerkstelligd en die stapsgewijs heeft geleid tot de ontwikkeling van een voldragen veteranenbeleid met als voorlopig laatste stap de instelling van de Nederlandse veterandag. Dat neemt niet weg dat voor veel m. n. jonge Nederlanders de militaire inzet in het voormalig Nederlands-Indië een gebeurtenis is waar ze hooguit ooit iets over hebben gehoord - een alinea in een geschiedenisboek. Voor heel veel Indië- en Nieuw-Guineagangers zelf daarentegen is die inzet van zo lang geleden een hele tastbare werkelijkheid die nog iedere dag een rol speelt in hun leven. Daarom is het ook zo belangrijk dat naast de bekende boekwerken zoals van Dr. L. de Jong er getuigenis

geschiedenis is van hen die het zelf hebben meegemaakt en opgeschreven zoals de serie van Anton P. de Graaff, verhalen waar Sobats zich in herkennen: Ja, zo was het!

De rijen van u als Indië- en Nieuw-Guineagangers dunnen nu snel uit, maar dat betekent niet dat er een einde kan komen aan herdenkingen zoals deze. In ieder geval moet verzekerd zijn dat we ook in de toekomst uw inzet en offers in Indië en Nieuw-Guinea blijven herdenken. Op die manier maken we als hedendaagse samenleving en als hedendaagse krijgsmacht duidelijk dat we ons met u verbonden voelen, dat we solidair zijn en dat we uw ervaringen blijvend tot de onze willen maken. U was er toen wij dat van u vroegen. Omgekeerd mag u er op rekenen dat wij er zullen zijn als u dat nodig heeft. Vandaag en in de dagen die nog zullen komen.

Ik dank u voor uw aandacht.

Herdenking "7 December" op de Oranjekazerne in Schaarsbergen

Kranslegging namens VOMI Nederland door de heren L. Noordzij en W. Patist

Hoog reüniegehalte

Op een erg winterige en zeer natte 7 december 2006 vond, al weer voor de 47e keer, de jaarlijkse herdenkingsceremonie plaats. In totaal zo'n 1500 veteranen en genodigden hadden ondanks het erg slechte weer de moed bijeen geraapt en zich verplaatst naar de Oranjekazerne in Schaarsbergen waar dit jaar de herdenkingsceremonie zou worden gehouden.

Vanaf 10.30 uur was de ontvangst van de genodigden. Onnodig te zeggen dat de bijeenkomst vanaf het begin een hoog reüniegehalte had, veel deelnemers die elkaar sinds langere tijd weer terug zagen en al snel was het een gezellig samenzijn. Om 11.30 uur begon de herdenkingsdienst. Onder de muzikale begeleiding van, al weer voor de 14e keer, het Nunspeets Mannenkoor en het Fanfarekorps Koninklijke Landmacht "Bereden Wapens" werd onder leiding van de ceremonie-

meester een zeer sfeervolle herdenkingsdienst gehouden.

Gastheer op deze dag was de 11 Luchtmobiele Brigade (Air Assault) "7 December".

Na de openingsgedachte door aalmoezenier A.P.J. Hes volgde de herdenkingstoespraak door brigadegeneraal M.J.H.M. van Uhm, commandant van 11 LMB Aasit "7 December".

Het spreekt vanzelf dat de generaal naast de gevallen Sobats in het voormalig Nederlands-Indië ook de omgekomen militairen van de afgelopen en huidige missies in zijn toespraak vermeldde.

Hierna volgde de toespraak van dominee K.L.F. Le Grand, zelf ook Indië-veteraan. Na deze toespraak volgde de voordracht van een gedicht door mevr. A.G. Steenstra met de titel: "Ontmoeting"

De slotgedachte werd verwoord door de aalmoezenier Hes.

Tussendoor was er muzikale ondersteuning door het Fanfarekorps en het Nunspeets Mannenkoor.

Na afloop van de herdenkingsdienst volgde een goed verzorgde lunch in de twee naastgelegen tenten, waarna om 13.30 uur een groot gedeelte van het gezelschap zich in de stromende regen begaf naar de nieuwe locatie van het monument dat vanuit Apeldoorn - na 10 jaar - weer is teruggeplaatst in Schaarsbergen. Door de bizarre weersomstandigheden lieten helaas velen het buiten

afweten. Op een mooie locatie werden tijdens een ingetogen plechtigheid de kransen namens diverse organisaties gelegd. Vooral het leggen van de krans door de zichtbaar ontroerde naaste familieleden van de omgekomen militairen tijdens de laatste missies in Irak en Afghanistan maakte veel indruk.

Namens VOMI-Nederland legden de voorzitter, de heer L. Noordzij, en de heer W. Patist een krans.

Aan het eind van de ceremonie spoedde ieder zich wederom naar de tenten voor een kop warme snert, dat met dit weer gretig aftrek vond. Hierna was er uitgebreid gelegenheid voor de veteranen om zich met elkaar te onderhouden en daar werd dankbaar gebruik van gemaakt. Tijdens de bijeenkomst op 31 augustus 2006 waar het 60 jarig bestaan van de 1e Divisie

"7 December" werd gevlerd benadrukte brigadegeneraal Van Uhm dat zijn brigade er alles aan zal doen om de traditie te handhaven en de naam "7 December" waardig te zijn. Vandaag hebben de veteranen mee kunnen maken dat de traditiehandhaving bij deze brigade op deze wijze en op deze locatie in goede handen is.

11 Luchtmobiele Brigade (Air Assault) "7 December" heeft op deze dag een geweldig goed opgezette herdenking georganiseerd.

J. Mol

Naar Indië voor Orde en Vrede (deel 2)

DEMARCATIELIJNEN (STATUS QUO LIJNEN)

De Nederlanders hadden zich gevestigd in een aantal belangrijke plaatsen. Van daaruit mochten zij niet verder optrekken. Er werden zogenaamde demarcatielijnen gevormd die de "Republikeinse" gebieden moesten scheiden van die waar de Nederlanders zaten.

We noemen hier de "Overeenkomst van Linggadjati" van 25 maart 1947. Voorafgegaan door een Conferentie in het jachthuis Sint Hubertus op de Hoge Veluwe in april 1946. Er zou een Nederlands-Indonesische Unie worden gevormd.

Daar zou, naar later bleek, niets van terecht komen!

Schending van de afspraken was intussen aan de orde van de dag. De afwachende Nederlandse troepen werden vanuit hinderlagen beschoten. Dat konden zowel Snipers zijn van het inmiddels gevormde leger van de republiek (Tentara Republik Indonesia TRI, later genaamd Tentara Nasional Indonesia TNI) als wel van ongeregelde groepen extremisten.

Er werd veel last ondervonden van de door de Jap getrainde heethoofdige jongeren (pemoeda's) en groepen van de

Daroel Islam. Bij laatstgenoemden ging het meer om het bestrijden van "ongelovigen". Wij noemden ze voor het gemak maar allemaal "peloppers". Een onjuiste samenvatting maar het werd een ingeburgerde term voor degenen die vanuit hinderlagen de Nederlandse troepen lastig vielen.

De peloppers gebruikten middelen om de Nederlanders te hinderen waaraan men niet zo gauw zou denken.

Zij spanden bijv. draden over de smalle wegen. Op elke Jeep werd dan ook op de voorbumper, verticaal een stalen paal bevestigd die de draden tijdig deden knappen om het "onthoofden" te voorkomen.

Rijden met neergeklapte voormat (in de tropen voor de hand liggend) was verboden. Maar de peloppers bevestigden ook trekbonnen aan de draden, waarna bij het passeren van de Jeep deze soms met de inzittenden en al verongelukte.

Een inmiddels weer letterlijk en figuurlijk op de rails gebrachte locomotief op enkelspoor moest voorzien worden van een lange duwbak met zandzakken om onheil te voorkomen die, op de rails gelegde, obstakels

Transport ging niet altijd gemakkelijk

zouden kunnen aanrichten. Dagelijks werd zo'n treintje beschoten. Drie kleine wagons vervoerden burgers, wat materiaal en enige militairen.

De middelste en veiligste wagon was bestemd voor de inheemse bevolking die op reis ging, voorzien van manden met kippen en fruit. Het rook er verre van fris! De achterste wagon was voorzien van een geschutsdeel. Dagelijks werd daar uitgekeken naar peloppers die de trein wilden beschieten. Klonken er wat schoten dan richtten de wakers hun brengen

(een eenvoudig automatisch wapen) schuin omhoog en ratelden er wat mee. Dat was voldoende afschrikkend om de peloppers te doen ophouden. De trein met de Sumatraanse machinist reed rustig verder. Het stoppen en zoeken naar peloppers was toch onbegonnen werk.

De jacht op de peloppers vergde veel tijd en aandacht. De peloppers kenden het gebied; zij waren opgegroeid in het klimaat en de omstandigheden. Hun schuilplaatsen waren moeilijk te vinden. Zij verstopten zich o.a. in kampongs waarvan de inwoners gedwongen werden om onderdak te verlenen. De Nederlandse militairen hadden moeite zich schuil te houden en waren niet gewend aan de hitte. Zij werden op patrouille dikwijls verdraden door schreeuwende, nieuwsgierige, in de bomen slingerende apen. Bovendien werd veel hinder ondervonden van insecten en bloedzuigers.

Wonden heelden moeizaam. Meer manschappen waren dringend gewenst.

DIVISIES 7 DECEMBER EN PALMBOOM

Het aantal verscheepte militairen nam derhalve toe en deze vestigden zich in de voornaamste plaatsen op de grote eilanden. De volgende eenheden, in september 1946, behoorden tot de Eerste divisie genaamd "

7 December", welke vrijwel geheel bestond uit dienstplichtigen. In mei 1947 gevolgd door de Tweede divisie "Palmboom". Mannen van de eerste en tweede divisie wisten toen nog niet dat hun verblijf oppgerekte zou worden tot om en nabij de drie jaar. Ik noemde het eens: "de duizend en één nacht"! Geen sprookje, geen nachtmerrie, maar wel een verblijf dat nooit meer uit je gedachten zou worden gewist.

Bij hun aankomst betrokken de mannen eenvoudige barakken, soms opgetrokken van hout en palmbladeren.

Zij dienden eerst aan het klimaat, aan de omstandigheden, aan de geluiden en aan het eten te wennen (acclimatiseren).

En voorlopig dienden zij maar af te wachten wat hun taak zou worden. Wachtlopen was de boodschap.

De zover van huis gezonden jonge mannen konden zich maar moeilijk vinden in die afwachende situatie.

Het kwam neer op een waaktoestand i.p.v. een actieve opstelling. Ze wilden een taak! En daarna hulswaarts! De Nederlandse regering durfde het echter niet goed aan om de troepen gebieden te laten zuiveren, goed wetend dat de UN toezicht hielden op het tot stand komen van overleg. De legercommandant in Indië, generaal S.H. Spoor, kon zich

-naar we aannamen- ook moeilijk vinden in de situatie zijn manschappen uitsluitend als schietschijf en wachtloper te laten fungeren en ze zo moreel op de proef te stellen. Hij had echter wel de opdracht om orde en rust te doen herstellen. Daarvoor dienden gebieden gezulverd te worden waar dat nodig was. Dus ook achter de demarcatielijn!

Verwaarloosde ondernemingen dienden gerenoveerd en op gang gebracht te worden. Het wachten was echter op toestemming vanuit Nederland. De regering in Nederland welfelde lang. Van Mook gaf te langzaam leste zijn goedkeuring, namens onze regering, de demarcatielijn te overschrijden. Het parlement steunde de beslissing. Het was inmiddels juli 1947!!!! De "Eerste Politie Actie" was een feit maar was geen "Koloniale oorlog".

BEVEILIGING BEVOLKING

De ogen van de wereld waren op Nederland gericht dat verdacht werd van een poging tot opnieuw koloniseren.

Dat daarvan geen sprake was, bleek

Internationaal niet te worden begrepen. Er vielen evenwel geen bindende afspraken met de Republieken te maken. In samenwerking tot oplossingen komen lukte niet.

Men mag veilig aannemen dat vrijwel niemand onder de militairen kolonisatie in de zin had. Het waren gewone jongens uit alle delen van het land, uit dorp en stad en komend uit alle mogelijke groeperingen. De één wat plenterder dan de ander maar er zat weinig kwaad bij (vechtersbazen en macho's vind je overal).

Maar de opdracht was het brengen van orde en rust en het veiligstellen van ondernemingen en infrastructuurwerken die voorheen met zoveel moeite tot stand waren gebracht. Daarvan wordt heden ten dage nog geprofiteerd. Men is zich daarvan heden in Indonesië nog zeer goed bewust.

Nederland nam derhalve terecht verantwoordelijkheid voor het bevorderen van een rechtschapen en veilige samenleving. En daarvoor moest helaas wel eens gewapend worden opgetreden.

Wanneer de minister van BUZA, dhr B. Bot, verklaart dat er ten onrechte buitensporig geweld is gebruikt dan bedoelt hij waarschijnlijk de excessen. Dat was bepaald niet de norm. Gewapend optreden was noodzakelijk tenzij men de Nederlandse militairen in massa's ter aarde zou willen laten bestellen en niet in het minst de Indische bevolking zou willen laten maltraiteren. De bevolking in de dessahs en kampongs werd immers gedwongen om rijst en kippen af te staan aan zowel de TNI als aan ongeregelde groepen extremisten.

Die eis werd soms met harde hand afgedwongen. Bij welgering werd de dwang opgevoerd, soms zelfs door huizen in brand te steken. De "verschroeiende aardemethodiek" van brandstichting werd ook toegepast bij de nadering van Nederlandse troepen bij de eerste en tweede politionele actie. De bevolking werd dan berooid achter gelaten!! Dat verklaart ook waarom de Nederlandse troepen bij hun verschijning zo welkom waren bij de bevolking.

"Ampoen toean?" (spaar ons) bleek niet nodig!

Vriendelijke benadering over en weer! Alle verrichte diensten werden naar behoren betaald. De geneeskundige afdelingen zorgden bovendien voor behandeling van tropische aandoeningen. De bevolking voelde zich weer veilig!

ACTIE

De "Eerste Politionele Actie" was in

Foto: NIMH
Altijd optellen voor hinderlagen

het algemeen niet eens zo moeilijk uitvoerbaar.

De slechte toestand van de wegen daargelaten alsmede wat schermutelingen hier en daar, kwam het veelal neer op een paar honderd kilometer opschulven. Na een paar dagen moest die actie -onder UN druk - worden beëindigd. De troepen bleven wel waar zij waren. Maar daarna begon de ellende! De pelopers!

De dagorder van generaal Spoor luidde destijds ongeveer als volgt:

"Gij rukt niet op om oorlog te brengen, maar om het land de vrede te hergeven. Gij komt niet om te straffen maar om te beschermen".

Behalve dat de gemiddelde kampongbewoner ons gaarne zag komen, deden er zich ook bevrijdingen voor.

Tijdens een toevallige ontmoeting, jaren later, met een leeftijdgenoot, waarbij Indonesië ter sprake kwam, bedankte de man mij uitvoerig voor zijn bevrijding!! Hij was komend uit het Jappenkamp in midden Java onmiddellijk ingerekend door een groep van de TNI en werd opnieuw in datzelfde kamp vastgezet. "Ik huilde van blijdschap toen ik jullie zag aankomen!"

Dat ik daar persoonlijk niet bij was vond hij niet van belang!

Hoeveel anderen hebben vol ongeduld op onze komst gewacht? Er zijn gevallen bekend van grotere bevrijdingen uit handen van de TNI. Te denken valt aan Soerabaya.

Wanneer onze huidige minister van buitenlandse zaken, dhr B. Bot, in 2005 mededeelt dat Nederland aan de verkeerde kant stond van de geschiedenis, dan ben ik zo vrij om dat niet met hem eens te zijn.

Extremisme en onlusten! Veel indruk maakte de vreselijke lynch welke plaatsvond wanneer extremisten -of waren het toch ook mannen van de TNI?- een afgedwaalde Nederlandse militair te pakken kregen. Zijn uniform werd uitgetrokken, lichaamsdelen afgesneden. Het identiteitsplaatje, dat elk van ons om zijn hals droeg, meegenomen.

Een sobat (maat of vriend) zo terug

te vinden, vergeet je niet licht. De monsterlijke wreedheid die kon schuilgaan achter de brede lach van de dader!!! Sommigen zagen er iets te vriendelijk uit!

Er valt nog veel meer te vermelden, het is hier niet zinvol daar verder op in te gaan.

Het valt wel te begrijpen dat de eerstvolgende pelopper die gepakt werd, niet zo vriendelijk behandeld werd.

Van de zijde van de TNI is overigens nooit gesproken van overdreven geweld, uitgeoefend van Nederlandse zijde.

Dhr B. Bot staat bekend als bekwaam diplomaat. Hij is dat naar mijn mening niet t.o.v. de Indië-militair die zich ongewild in een avontuur gestort zag. En ook niet t.o.v. de toenmalige regering die zich gesteld zag voor een immens probleem. Die militair had geen belang bij een kolonie, noch bij de producten die het land leverde. De in korte tijd enigszins militair gevormde jongeman, werd naar Indië gezonden om er orde en vrede te scheppen.

ONTBREKENDE LUXE

Intussen zaten de mannen op de voorposten in schamele omstandigheden. De tropennacht duurt 12 uren. Het gesjirp van de krekels duurt van 6 tot 6. Het niet te definiëren geritsel en de vuurvliegen houden de nachtwacht in haar greep. Gebeurt daar iets??? Nee, rustig blijven! Dagelijks moesten er patrouilles worden gelopen.

Die patrouilles waren wegens de hitte en de ondoordringbaarheid van oerwouden resp. modderpoelen, geen genoeglijke wandelingetjes. We laten hier de omstandigheden van het hooggecultiveerde en dichtbe-

volkte Java buiten beschouwing. Waarmee niet gezegd is dat daar geen gevaren op de loer lagen. Integendeel! Juist in de gecultiveerde gebieden heerste een schijnveiligheid en lagen vele peloppers verschoolen om een patrouille lopend of rijdend in een kloof, van bovenaf te beschieten. De wegen waren er wel veel beter maar je daar tegen te verweren was niet te doen. Op de eerder genoemde voorposten

in de buitengewesten waren de voorzieningen minimaal. Verveling deed zich voelen, ontspanning was er nauwelijks. De mannen hadden een veldbedje en een klamboe. Een partijtje boeken en een koffergrammofoon met een paar 78 toeren platen. Die waren al gauw verslonden en versleten. Er was geen contact met familie en bekenden mogelijk. De factuur en de Aan-en AfvoerTroepen zorgden er gelukkig voor dat, met de ravitaillering, de brieven uit Nederland meekwamen. Die brieven hadden er vaak 4 weken over gedaan om de geadresseerde te bereiken.....tenzij ze met de zee-post waren gekomen. Dan was de brief meer dan 6 weken onderweg. Dat gebeurde vaker toen van hogerhand werd besloten dat niet alle post zomaar met het vliegtuig mee mocht!! Dat was NB te duur! De luchtpostverzending van gewone brieven werd te kostbaar geacht! Men diende zich maar te behelpen met het schrijven op luchtpostvelletjes met van die gegomde vouwrandjes!! Wij zaten in de narigheid maar mochten niets eisen! Dit werd Den Haag zeer verweten. En er was nog meer ongerief!

MIDWAY / HIGHWAY / EN OLIFANTEN

Het is toch te verleidelijk om het niet even te hebben over de verstrekking van sigaretten. Aangezien de overgrote meerderheid van de militairen rookte in die tijd, werd het verstrekken van rookwaar gezien als behorend tot de elementaire verstrekkingen. Men was evenwel bij de staf -onder invloed van ver doorgevoerd kostenbesef gediceerd door Den Haag- tot de ontdekking gekomen dat, met het inkopen van de gerenommeerde merken, teveel geld gemoeid was.

Derhalve werd er een deal gemaakt met een sigarettenfabriek ergens op Java die tegen een veel lagere prijs sigaretten kon leveren. Het resultaat was dat de militair nu kon kiezen uit de "nieuwe merken" Mid Way en High Way. Daarmee werd ons een slechte dienst bewezen. Merk "hoesten" had zijn intrede gedaan. Wij noemden ze "Spoorstaafjes" naar de legercommandant in Indië, generaal S.H.Spoor. Hij heeft de maatregel blijkbaar niet kunnen verhinderen. Wilde men ons soms het roken afleren? Die "kretek" was een afleiding. Zoiets aan te pakken was een aanslag op het moreel. Het werd flauw gevonden!

De Chinees op de passer wilde ze nog wel over nemen. Met het gefinde bedrag kon dan ergens wel weer

een pakje van een redelijke kwaliteit worden aangeschaft dat met zuinigheid en nog meer genoegen werd opgerookt. De rangloze soldaat kon zich weinig veroorloven. Zó steeg de kwaliteit van een gepresenteerde sigaret met het aantal strepen/sterren van de eigenaar. Kretek Camel was wel even wat anders dan kretek Highway.

Kortom, de verontwaardiging over die maatregel was groot! Denk toch eens aan de jongens op de buitenposten!

Vaak zaten ze "voorin" zonder elektriciteit. En om zes uur is het donker! Er kon wel gebruik worden gemaakt van een mobiel aggregaat draaiend op een benzinemotor. Dat bleef beperkt tot de meest noodzakelijke situaties.

Zo hadden ze af en toe electriciteit. Dat was niet in de eerste plaats nodig voor verlichting maar veel meer voor de aandrijving van technische apparatuur en het opladen van accu's die dienden voor de voeding van de (11kg zware "draagbare") zend/ontvangers, alsmede van de laders van leeggeraakte autoaccu's. Na enige tijd lukte het de Genie toch weer om ergens een aftakking met netspanning vandaan te toveren. Op houten palen werden de lijnen gespannen.

Smeltveiligheden met lage waarde voorkwamen overbelasting. De Verbindingsdienst kon zijn telefoonlijnen ook weer aanbrengen. Viel de spanning weg dan werd er aan sabotage gedacht. Snel de route langs en jawel: palen omver! Er werd meteen gedacht aan het opvoeren van het aantal patrouilles. De schuld lag echter bijolifanten!

ONTSPANNING EN WELZIJN

Er was geen sprake van een aardigheidje of feestelijkheidje. Geen snoeperijtje of leuke bezigheid. We willen niet vergeten hoe comités in Nederland geld inzamelden teneinde daarmee pakketjes te kunnen sturen. Particulier initiatief! Alles onder het motto: "WIJ LEVEN MEE MET DE JONGENS OVERZEE" (gepropageerd op de Nederlandse radio).

Die pakketjes werden erg op prijs gesteld. Koek, snoep, drop, scheergerei, potlood en papier, tijdschriften.

Het geheel vergezeld van een vriendelijk, soms persoonlijk gesteld briefje. Daaruit zijn later nog relaties ontstaan!

De afzenders wisten niet dat de pakketten vaak gehavend en met bedorven inhoud aankwamen.

Vervoer in scheepsruien, de opslag in transitohavens, een vochtig klimaat met temperaturen van rond de 30 graden,

twee maanden onderweg, dat deed er geen goed aan! Maar de geste werd zeer gewaardeerd.

Rondreizende optredende artiesten? Die bleven meestal fijn op het gecultiveerde Java met goed onderdak. Er werden hoge eisen gesteld aan de zelfzorgzaamheid. Privacy ontbrak. Ergens alleen zijn was onmogelijk. Geen sanitaire voorzieningen tenzij men een latrine als zodanig beschouwt. Geen drinkwater beschikbaar.

Wel water om te mandiën (baden door water m.b.v. een conservenblik over je hoofd te gooien). Veel lauwe thee. Daar zorgde de kok voor en dat werd regelmatig in grote voorraadblikken aangevoerd. Goed gezien, drinken was belangrijk. Als jongeman van begin twintig kun je dat lang volhouden, maar drie jaar is wel wat erg lang! Ik had het al eerder over duizend en één nacht. En het was geen sprookje! Maar we hadden wel een goede onderlinge band.

Ook wel eens een triest gesprek. En... troost maar eens een sobat in tranen die een rotbrief had ontvangen!

Die kon het even niet meer aan. Maar over 't algemeen waren we wel stressbestendig! Mét galgenhumor! "We gaan nog niet naar huis!!! Nog lang nietwant Spoor vindt 't nog niet pluis". Zo klonk het menigmaal! Er werd ook veel gelachen, dus het was niet alles kommer en kwel! De stopwoorden waren niet van de lucht.

En slagzinnen die hier niet begrepen zullen worden...!

Spreekwoorden kregen een heel andere inhoud.

"Zoals het klokje thuis tikt, tikt het hier ook"; of "Oost West, Thuis... is het ook zo lekker niet"! Cynisch? Jawel!

Er is niet zoveel inzicht in het duiden van zielenroerselen voor nodig om vast te stellen dat juist daar een groot verlangen naar een zo gezwind mogelijk en veilig thuiskomen achter schuilging.

Pieter J. Boomgaard, Leidschendam

URUZGAN

Eind november 2006 heeft de eerste rotatie van de troepen in Uruzgan plaatsgevonden. Zij die er vier maanden op hadden zitten, gingen naar huis, verse troepen kwamen het gebied binnen en commandanten droegen hun verantwoordelijkheid over aan hun opvolgers.

Luitenant-kolonel Van der Sar droeg het commando over de Battle Group over aan luitenant-kolonel Luiten. Met de overdracht kwam er niet alleen een nieuwe commandant, de hele samenstelling van de Battle Group veranderde. Van der Sar schreef het succes van de missie toe aan de pelotonscommandanten en hun pelotons. "Het zijn namelijk deze mensen die de contacten met de bevolking, politie en leger hebben en met bruikbare informatie terugkomen uit het gebied". Hij roemde de samenwerking tussen de pantser- en luchtmobiele infanterie.

Ook het Provinciaal Reconstructie Team wisselde van personeel. Luitenant-kolonel Tak stond sinds 1 augustus 2006 aan het hoofd van dit team en legde met zijn mensen het fundament voor de komende periode in Uruzgan. Het nieuwe team gaat onder leiding van luitenant-kolonel Koot door met het verder intensiveren van de contacten en het leveren van ondersteuning bij de ontwikkeling van zowel het provinciale bestuur als ook het districtsniveau. Door het oppakken van projecten dragen zij bij aan het daadwerkelijk verbeteren van de situatie in Uruzgan en het werken aan perspectief voor de bevolking.

Vanaf half april 2006 vliegt de Cougar van de Koninklijke Luchtmacht in Zuid-Afghanistan voor de ISAF-missie. Tijdens een vlucht op

29 november 2006 van Tarin Kowt naar Kandahar tikte de teller het duizendste vliegtuur aan. De Cougars worden door ISAF ingezet in de zuidelijke provincies Kandahar, Helmand, Uruzgan en Zabul. Naast de reguliere opdrachten zijn ook regelmatig internatio-

nale EOD-teams vervoerd naar plaatsen waar geïnproviseerde explosieven waren gevonden of ontploft. Essentieel zijn ook de "life line" vluchten om de eenheden op de grond te voorzien van de noodzakelijke voeding en munitie.

De patrouillebasis Poentjak (12 km noordoost van Kamp Holland) is op 1 december 2006 om tien voor negen in de avond onder vuur genomen door een onbekend aantal strijders. Een nabijgelegen Afghaanse politiepost werd eveneens belaagd. Vanaf grote afstand is met geweren en mortieren op de patrouillebasis geschoten. De Nederlanders vuurden terug met de boordwapens van de pantservoertuigen en met klein kaliber wapens. Een pantserhouwtser gaf vanaf Kamp Holland ondersteuning met lichtgranaten. Ook zijn er Nederlandse Apaches ingezet, maar die hebben hun wapens niet gebruikt. Poentjak wordt gebruikt om permanent in het gebied aanwezig te kunnen zijn, een tactiek die hoort bij de Nederlandse inktvlekstrategie. Eerder werd een dergelijke basis betrokken in de buurt van Deh Rawod. Op zo'n versterkte post zijn Nederlandse militairen en Afghaanse politieagenten gelegerd.

In Zuid-Afghanistan begon op 15 december 2006 "Operatie Baaz Tsuka". De gezamenlijke inspanning van Afghaanse veiligheidsdiensten en ISAF richt zich op ondersteuning en ontwikkeling van de bevolking in de districten Zahre en Panjwayl. "De operatie was een sterke en duidelijke boodschap aan de Taliban dat de bevolking hen niet wenst. De men-

sen die de Taliban blijven steunen, moeten luisteren naar hun stam- en districtshoofden en kiezen voor de weg van vrede, in plaats van het tegenovergestelde", aldus de Nederlandse generaal-majoor A. van Loon, commandant van ISAF Regionaal Commando Zuid. De stamoudsten en districtsleiders waren nadrukkelijk betrokken bij de opbouw van operatie. De operatie was bedoeld om een duurzame en stabiele omgeving te scheppen voor het leveren van humanitaire hulp, het verrichten van opbouwwerkzaamheden en het ontplooiën van initiatieven van lokale inwoners. De A-compagnie van 11 Infanteriebataljon Luchtmobiel is voor het eerst ingezet ter ondersteuning van deze operatie. Bij de inzet ging het om een humanitaire missie in de Panjawayi-vallei in de provincie Kandahar. Vroeg in de ochtend van woensdag 20 december 2006 werd de zogeheten Koningscompagnie ingevlogen naar het zuidelijk deel van de vallei. Daar zocht ze contact met Afghaanse militairen voor het uitvoeren van een gezamenlijke operatie. Per voertuig ging het vervolgens naar een gemeenschap in de buurt waarvan bekend was dat er zich vluchtelingen bevonden. Deze ontheemden ontvluchtten de afgelopen maanden hun dorpen vanwege de Talibanterreur in het gebied. De commandant van de Afghaanse eenheid en de commandant van de Koningscompagnie spraken in het dorp met de dorpsoudsten en vertegenwoordigers van de vluchtelingen. De ISAF-troepen reikten vervolgens voedsel, gereedschap, hygiëne- en schoonmaakmiddelen, schoolmateriaal en zaaigoed uit. Daarnaast zijn zo'n vijftig kinderen, vrouwen en mannen behandeld door Nederlands, Canadees en Brits medisch personeel. De bevolking gaf blijk van grote dankbaarheid voor de geboden hulp.

Th.R.

Bron: www.mindef.nl

Militairen in Afghanistan verkozen tot nieuwspersoon 2006

De Nederlandse militair in Afghanistan is gekozen tot Nieuwsmant/vrouw van het jaar 2006. Dit bleek uit het Jaaroverzicht 2006 dat de NOS op 28 december 2006 uitzond. In een reactie van militairen zeiden ze "erg blij te zijn met de uitslag

van de verkiezing. Op deze manier hebben we kunnen laten zien wat we doen". Zij zagen het als een bijzondere eer en als teken van respect en steun van de Nederlandse bevolking voor hun werk in Uruzgan. Eerder verkoos het weekblad Elsevier de Nederlandse Soldaat in Uruzgan tot Nederlander van het jaar.

Th.R.

Krijgshistorische Musea

Maginotlinie: Fort Fermont

Inleiding

Aan de noordoost-grens in Frankrijk ligt een samenstel van verdedigingswerken genoemd naar André Maginot, die van 1930 tot 1932 Minister van Oorlog was. Reeds kort na de Eerste Wereldoorlog had de Franse Generale Staf zich beraden over de beveiliging van het land door middel van een onneembare vestingwal in het oosten. Bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog strekte de linie zich uit van de Zwitserse grens tot aan de Ardennen ter hoogte van het Franse Longuyon. De fortenlijn had geen diepte en was alleen geschikt voor een statische verdediging tegen frontale aanvallen. Ten westen van Longuyon waren slechts sporadisch versterkingen aangelegd, aangezien de Franse legerleiding dit gebied als ongeschikt achtte voor een grootschalige (Duitse) aanval. Iedereen kent wel de uiteindelijke afloop: juist in deze sector doorbraken de Duitsers in het voorjaar van 1940 de Franse stellingen. Met name de onvoorspelbare acties van de "Spookdivisie" van de Duitse generaal Rommel, bij vriend en vijand gewaardeerd vanwege zijn uiterst creatieve maar ook correcte optreden, brachten de effectieve gevechtswaarde van de Maginotlinie terug naar vrijwel nul.

Keuze

De Maginotlinie is de afgelopen decennia grotendeels behouden gebleven. Op meerdere plaatsen kan men een kijkje nemen onder de grond, waarbij de bezoeker een goed beeld krijgt van hoe destijds de (leef)omstandigheden geweest zijn. In de afgelopen tijd heb ik drie mogelijke ingangen bezocht: ten eerste het fort Hackenberg (ongeveer 20 km ten oosten van Thionville), daarna een fort bij Villy (ongeveer 30 km ten oosten van Sedan) en tenslotte het imposante fort bij Fermont. Dit fort is het meest representatief en zal hierna in hoofdlijnen besproken worden.

Fermont

Ongeveer 5 km ten oosten van het Franse Longuyon ligt een grote betonnen bunker versholven in een beboste helling. Binnen is er een doolhof aan gangen aangelegd, die alle noodzakelijke fortvoorzieningen met elkaar verbinden. De aanwezig-

heid van een klein ziekenhuis, de stroomaggregaten en de luchtzuiveringsinstallaties mag als normaal beschouwd worden. Echter een ontsmettingsplaats voor chemisch besmette soldaten en een gevangenis had ik niet verwacht. Maar ook een grootschalig monorailsysteem aan het plafond voor het transport van zware goederen trekt onmiddellijk de speciale aandacht.

Met een soort mijnlift gaat men 30 meter naar beneden, waarmee een tweede gangenstelsel bereikt kan worden. Hier is ook een mini-spoorlijn aangelegd, waarop een elektrische trein nog steeds dienst doet. Vanuit dit punt rijdt de met bezoekers gevulde trein over een aantal kilometers naar de daadwerkelijke gevechtsofstellingen, ook wel blokken genoemd. Het fort Fermont telt zeven blokken en ieder blok is van een zwaar kaliber kanon voorzien. Daarnaast bevat elk blok een munitiebunker en een ingenieus systeem voor de afvoer van lege hulzen.

Rondleiding

Vrijwel alle facetten van een fort krijgen tijdens de twee uur durende rondleiding de aandacht. Op een aantal plaatsen geven luidsprekers aan de wand uitleg. Tot mijn grote verbazing gebeurde dat voor mijn groep ook in het Nederlands. Bovendien geeft de gids aanvullende informatie, alleen worden dan de (Franse) woorden met de snelheid van het licht uitgesproken. Dus niet te volgen. Het is ook jammer dat alle tentoongestelde voorwerpen alleen voorzien zijn van Franstalige tekstbordjes. Desondanks krijgt men een goede indruk van wat zich destijds allemaal heeft afgespeeld. Een aparte belevenis is de al eerder genoemde elektrische trein. De bezoekers worden hiermee vanuit het centrale verzorgingsgedeelte vervoerd naar de gevechtsofstellingen (blokken). Dat gebeurt met een dermate hoge snelheid, dat een vergelijking van een rit met de Amsterdamse metro gerechtvaardigd is, alleen dan één zonder

deuren en ramen!

Na afloop van de rondleiding kan buiten het fort in een loods nog een aantal authentieke uitrustingsstukken bewonderd worden. Ook staat hier een soort omgebouwde Fipo-wagen, waar een beperkt assortiment consumpties te krijgen is. Wel origineel maar niet echt representatief voor het fort.

Teleurstelling

Over de geschiedenis in en rondom fort Fermont kan ik kort zijn. Het fort heeft enkele kleinschalige Duitse aanvallen te verduren gehad, echter de Duitse hoofdmacht ontweek destijds de complete fortenlinie. Een hevig teleurgestelde bemanning (600 man) verliet pas het fort, nadat de algemene capitulatie van Frankrijk in juni 1940 was uitgeroepen. De fortcommandant was er nog slechter aan toe: de arme man scheen nog lange tijd, ook na het einde van de oorlog in 1945, met een trauma te hebben rondgelopen.

Openingstijden

Een potentieel bezoeker doet er verstandig aan van te voren telefonisch naar de actuele openingstijden te informeren. Diverse brochures blijken nog wel eens afwijkende tijden te geven. Houdt er overigens rekening mee dat men bij het informatie-secretariaat alleen maar de Franse taal machtig is.

De rondleidingen starten in de zomermaanden drie maal per dag. Toch blijkt het raadzaam te zijn de eerste de beste mogelijkheid te benutten, aangezien ik met eigen ogen heb mogen aanschouwen hoe het fort plotseling gesloten werd, terwijl er nog nieuwe bezoekers buiten op de volgende (laatste) rondleiding stonden te wachten. Bovendien is het absoluut noodzakelijk een jas mee te nemen. Het temperatuurverschil tussen buiten en binnen schijnt in de zomer over het algemeen tien tot vijftien graden te zijn. Ik had dan ook medelijden met de bezoekers in een korte broek en zonder jas, met name tijdens de snelle ondergrondse treinrit.

Conclusie

Het moge duidelijk zijn dat een rondgang door dit fort zeker de moeite waard is. Gezien de afstand kan dat prima met een bezoek aan de fraaie stad Luxemburg gecombineerd worden, zodat dan een aantrekkelijk dagprogramma ontstaat.

Drs. Ing. H. Edelhausen,
luitenant-kolonel van de Logistiek

Persbericht

Museum Bronbeek organiseert op zondag 25 maart 2007 om 14.00 uur i.s.m. de Volksuniversiteit Arnhem de lezing "De Bersiap in Soerabaja" door de auteur dr. H. Bussemaker.

Soerabaja nam in 1945 tijdens de Bersiap op Java een unieke positie in. Het was de eerste stad waar Indonesiërs erin slaagden om op eigen kracht de Japanners te ontwapenen. Dit had grote consequenties voor de latere houding van de Indonesiërs ten opzichte van de Engelsen.

Dr. Bussemaker belicht een aantal iconen in de historie van zowel Nederland als Indonesië: het vlagincident, de opstand van 28 oktober 1945, het Goebeng-transport, de moorden in de Simpangclub, de

Werfstraatgevangenis, de moord op generaal Mallaby en de Britse herovering van Soerabaja. Verder staat hij stil bij de politieke en militaire consequenties van de Bersiap in Soerabaja op de Indonesische vrijheidsstrijd.

Toegangsgegevens en adres:
Toegangsprijs incl. museumentree: € 8,50.

Inschrijving is noodzakelijk:
Volksuniversiteit Arnhem, telefoon 026-4422363 of www.volksuniversiteit.nl/arnhem
Adres: Museum Bronbeek, Velperweg 147 Arnhem.

Op zondag 22 april om 14.00 uur organiseert Museum Bronbeek i.s.m. de Volksuniversiteit de lezing "Zestig jaar politieke acties" door de militair historicus drs. D.W. Staat.

Dit jaar is het precies zestig jaar geleden dat in de voormalige kolonie Nederlands-Indië de eerste grote

militaire campagne tegen de Republiek Indonesië begon. Deze zogenaamde Eerste Politieke Actie was bedoeld om de economisch belangrijke gebieden op Java en Sumatra weer onder Nederlandse controle te brengen. Het strategische doel was de vooroorlogse situatie te doen terugkeren. Pas vanuit die situatie zou over een eventuele verandering in de verhouding tussen kolonie en moederland gesproken kunnen worden. De werkelijkheid was echter weerbarstig. Nederland kon de militaire successen niet in politieke winst omzetten. Bovendien nam de Indonesische guerrilla in omvang en effectiviteit toe. Naast de ontwikkelingen en achtergronden van beide partijen op politiek en militair-strategisch gebied bespreekt drs. Staat in hoeverre de waardering van de Nederlandse militaire inzet in de loop van de tijd is veranderd.

Voor toegangsgegevens en adres zie boven.

Stichting Steunfonds VOMI-Nederland

Deze stichting is door de vereniging VOMI-Nederland in het leven geroepen met het doel de vereniging te ondersteunen door het verschaffen van of het ter beschikking stellen van financiële of materiële middelen. De stichting tracht haar doel te verwezenlijken door het verwerven van bijdragen van particulieren, ondernemers en de overheid. Aan de stichting kunnen ook erfenissen worden geschonken die geheel ten goede zullen komen aan de veteranen. De stichting is noodzakelijk geworden omdat, als gevolg van de vergevorderde leeftijd van het

merendeel van de leden, het aantal leden van VOMI-Nederland daalt en de sociale kosten (lasten) in de komende jaren zullen stijgen. Een vermindering van het aantal leden brengt uiteraard een vermindering van contributie-inkomsten met zich mee, terwijl de lasten alleen maar zullen toenemen. Het bestuur van VOMI-Nederland heeft besloten niet af te wachten, maar tijdig maatregelen te treffen die voor de nabije toekomst voor de vereniging noodzakelijk zijn. Een weduwe van een sobat heeft uit haar erfenis reeds geld aan de Stichting Steunfonds VOMI-

Nederland ter beschikking gesteld en ik hoop dat er nog velen zullen volgen. Niet iedereen kan zijn of haar erfenis beschikbaar stellen en daarom roep ik eenieder op om deze stichting te sponsoren. Men kan dat doen door minimaal € 7,50 over te maken op bankrekeningnummer 12.89.87.049 ten name van Stichting Steunfonds VOMI-NL te Barendrecht.

Ik sponsor als eerste, wilt u uit solidariteit met uw sobats hetzelfde doen?

Mirre Vls, oud-voorzitter VOMI-NL

SOBAT

V I J F V I N K E L
S C H O E N E N

Middenbaan 98 • 2991 CT Barendrecht

Oproep

Verzamelaar zoekt boordgeld, gebruikt aan boord van Troepentransport- en of Passagiersschepen na 1945. Voor een biljet heb ik € 25,00 over. Reacties aan Niek ter Wolbeek, tel. 072-5710865 of e-mail: nmaz.wolbeek@quicknet.nl

Weet u het nog...

Op 4 januari 2007 was het 10 jaar geleden dat de vijftiende (en tot nu toe laatste) Elfstedentocht werd gehouden. Om half zes in de ochtend stonden de wedstrijddrivers aan de start van hun Elfstedentocht. Bij een temperatuur van vijf graden onder nul en een noordoostenwind, windkracht zes, werden zij de duisternis ingestuurd. Door de barre weersomstandigheden bereikten slechts 128 van de 306 gestarte wedstrijddrivers de finish. Henk Angenent passeerde na 6 uur en 49 minuten als eerste de meet op de Bonkvaart te Leeuwarden. Van de 16.000 toerrijders volbrachten uiteindelijk 10.074 deelnemers op tijd de "Tocht der Tochten" en kwamen derhalve in aanmerking voor het zilveren kruisje.

Th.R.

Vlaginstructie Nederlandse Veteranendag

In mei 2006 heeft de ministerraad ingestemd met het voorstel om de Nederlandse Veteranendag aan te merken als nationaal evenement. Dit betekent dat telkenmale op 29 juni de Nederlandse driekleur van de overheidsgebouwen zal worden gevoerd. Als blijk van maatschappelijke erkenning en waardering voor de veteranen wordt ook de samenleving uitgenodigd om op die dag de vlag uit te steken. Dit geldt natuurlijk ook voor alle veteranen, jong en oud. Dus, de vlag uit op 29 juni 2007.

Th.R.

Oer de Jong

Monumenten

Gedenktekens in Nederland

In "Sobat Speciaal" van oktober 2005, tevens het jubileumnummer, is een lijst opgenomen van in Nederland geplaatste gedenktekens voor onze in de periode 1945 tot en met 1962 overleden kameraden. Voor hen die geïnteresseerd zijn in de volledigheid van de gegevens volgen hierna de aanvullingen op deze lijst:

Friesland: Joure;
Gelderland: Doetinchem en Herwijnen;
Limburg: Posterholt;
Zuid-Holland: Ter Aar, Bodegraven, Reeuwijk, Warmond en Wassenaar. Inclusief Roermond staan er thans 286 gedenktekens.

*O strooi eens wat geluk
en vriendschap om je heen
en breng eens wat geluk
waar lang de zon niet scheen.
Een enkel vriendlijk woord,
een glimlach of een groet,
die doen aan wie het hoort
soms ongemerkt zo goed.*

Op zoek naar

De reüniecommissie van het 432e Bat. Inf. is op zoek naar de heer A. v. d. Molen.

Was als vaandrig betaalmeester ingedeeld bij de Staf Cie., legernummer 27 04 09 054.

Zijn adres in 1949 was toen C 268 te Doezum (Friesland).

Het laatst bekende adres is: Alb. Thijmlaan 1 te Harderwijk en was onderwijzer aan de Christelijke Nationale School in Nunspeet. Informatie gaarne doorgeven aan R. Grit, Balloo 90, 9458 TD Balloo. Secr. Reüniecommissie bovengenoemd bataljon. Tel. 0592-241361. E-mail: grit@veteranen.nl

Donatie Ereveld Candi Semarang

Jarenlang hebben Henk Schoemaker en Jaap Olieman zich ingezet voor reünies van het 30^e B Hospitaal dat was geplaatst in Semarang. Zij boden alle oud-gedienden de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten en te praten over hun ervaringen en herinneringen. Elk lid heeft jaarlijks een geldbedrag overgemaakt om deze reünies te financieren. Echter begin 2006 is men, wegens gezondheidsproblemen, gestopt met het organiseren hiervan. Toen bleek dat er nog een aardig bedrag in kas aanwezig was, twijfelden men geen moment om dit bedrag te

doneren aan het Ereveld in Candi alwaar vele kameraden zijn begraven. Via de Oorlogsgravenstichting in Den Haag is het geld naar het Ereveld overgemaakt. Deze geste werd warm ontvangen en als dank

ontvingen wij prachtige foto's van de Selamatan, die namens het bataljon werd aangeboden aan de onderhoudsmedewerkers aldaar. We hebben de foto's, gezamenlijk met de bedankbrief van de Oorlogsgravenstichting, naar elk lid verstuurd. Ik wil u allen wijzen op de mogelijkheid van een donatie als deze, mede namens Jaap Olieman en mijn inmiddels overleden opa Henk Schoemaker.

Jorjen Reurink
Zwolle, 7 november 2006

Reünie

"Satoe-Ampat" (1-4 R.I.)

Datum: donderdag 22 maart 2007
Locatie: Frederikkazerne te Den Haag.
Info: Freek Vlasblom, Segbroeklaan 494, 2565 DG Den Haag. Tel. 070-3606544.

1 IBW - REME 87

Datum: vrijdag 23 maart 2007.
Locatie: Lgen Knoopkazerne te Utrecht.
Info: Wim van Vuren. Tel. 0412-473513.
E-mail: w.vanvuren@veteranen.nl

42e Zibva.

Datum: vrijdag 23 maart 2007.
Locatie: Bernhardkazerne te Amersfoort
Info: Ulco Scheepstra. Tel. 058-2883420.
E-mail: u.scheepstra@hetnet.nl

OVW Bataljons 1 en 2 - 14 R.I.

Datum: donderdag 29 maart 2007
Locatie: Engelbrecht van Nassaukazerne te Roosendaal
Info: P.J. Geldof, tel. 0118-626787

1e Verkenningsregiment Huzaren van Boreel.

Datum: 30 maart 2007 (één na laatste reünie)
Locatie: Bernhardkazerne te Amersfoort.
Info: Ab Lagaaïj. Tel. 010-4381152; Ab Olthuijs. Tel. 050-2880845.
Voor deelname € 15,00 overmaken op Giro 556149, L.N.V. 1e Verk.Regt. HvB.

431e Bat. Inf. (7e Bat. Garde Grenadiers).

Datum: 11 april 2007
Locatie: Oranjekazerne te Schaarsbergen.
Info: J. Hummel, Pop Dijkemaweg 84 A, 9731 BH Groningen. Tel.: 050-5410009.
E-mail: sobat.jan.hummel@wanadoo.nl

6e Bataljon Garde Regiment Jagers

Datum: 26 april 2007. Aanvang: 09.00 uur.
Locatie: Oranjekazerne (paviljoen "Fly Inn") te Schaarsbergen
Info: J. v. Tilburg, Bernhardlaan 24, 5342 GG Oss of J. Thibaudier, tel. 0514-604588

3-9 R.I. (Staf en Ost. Cie.)

Datum: vrijdag 11 mei 2007.
Locatie: Johannes Postkazerne te Havelte.
Info: F.H. Dijkstra, Willem Lodewijkstr. 16, 8606 AE Sneek. Tel. 0515-417706

3-12 R.V.A.

Datum: 28 april 2007
Locatie: Kumpulan in "Hulze Bronbeek" te Arnhem
Info: Gerard Alders, Jephthaplein 17, 2026 WE Haarlem. Tel. 023-5373238.
E-mail: galders@veteranen.nl

4-7 R.I.

Datum: donderdag 19 april 2007
Locatie: Genmaj De Ruyter van Steveninckkazerne te Oirschot.
Info: Fred van der Meer, Londenstr. 118, 2711 DE Zoetermeer. Tel./Fax: 079-3415046.
E-mail: f.vdermeer@hetnet.nl

5-1 R.I. (Staf Cie., Pioniers en Mortieren)

Datum: vrijdag 6 april 2007.
Locatie: J.W.F. kazerne te Assen.
Info: A. Leen, Preslastraat 56, 9611 HX Sappemeer.
E-mail: a.leen@kpnplanet.nl

Huzaren van Boreel.

2e Verkenningsregiment Huzaren van Boreel. (60-jarig jubileum)
Datum: vrijdag 13 april 2007.
Locatie: Bernhardkazerne te Amersfoort.
Aldaar per esk. op een afzonderlijke locatie.
Info: 1e esk. Arie v.d. Lugt. Tel. 070-3911002.
E-mail: a.v.d.lugt@veteranen.nl
Info: 2e esk. Carel den besten. Tel. 0518-483614.
E-mail: fdenbesten@hetnet.nl
Info: 3e esk. Jan Dieperink. Tel. 055-5825103.
E-mail: jg.dieperink@planet.nl

Medio maart ontvangen alle bekende adressen van het 1e en 2e eskadron de uitnodiging. Aangezien het adressenbestand van het 3e esk. niet geheel compleet is, wordt hen gevraagd omgaand contact op te nemen met bovenvermeld info-adres.

4-1 R.I.

Datum: 19 april 2007
Locatie: Bronbeek te Arnhem
Info: J. Schaub, tel. 0592-414043. E-mail: j.schaub@xs4all.nl

Kolonel Antoni Waardering

Op 9 januari 2007, tijdens de beëdiging van 107 nieuwe Limburgse Jagers op de Nieuwe Markt te Weert, mocht ons erelid Anton F. de Graaff uit handen van de regimentscommandant van het Regiment Limburgse Jagers, lkol R. Querido, de "Kolonel Antoni Waardering" ontvangen. Hij kreeg deze waardering vanwege zijn boekenserie "Met het vergeten leger in Indië".

Hoofdwacht Maastricht Militaire Geschiedenis.

De Hoofdwacht aan het Vrijthof in Maastricht valt sinds 15 januari 2007 definitief onder het hoofdstuk militaire geschiedenis. De Staatssecretaris van Defensie overhandigde de burgemeester van Maastricht een oude sleutel en deed

zo symbolisch afstand van het historische pand. Met het officiële vertrek van het Regiment Limburgse Jagers op 9 maart 2006 verlieten de laatste militairen Maastricht. Ooit vormde het onderkomen het zenuwcentrum van het militaire garnizoen.

Verenigingsnieuws

Canada (25/0)

Secr. G. Lodder

72 Woodlawn Rd. East Suite 303

Guelph ON, Canada N1H 1O7

Tel. 519-824-8395

Fax: 519-821-575E-mail: george.

lodder@3web.net

Soc. Comm. Tel. 001 905 827 3216

Bijeenkomst

Henk Lammers, één van de weinige nog actieve districtleiders, besloot om de leden in zijn district nog eenmaal bij elkaar te brengen, voordat we hier aan de "winterslaap" beginnen. Het district Owen Sound-Palslay-Ayton ligt in het noorden van South Western Ontario.

Het weer was niet erg aantrekkelijk; we hadden juist een zware storm achter de rug en op de dag van deze meeting regende het pijpenstelen, maar de temperatuur was nog 14 graden Celsius. Voor de tijd van het jaar erg warm.

Deze bijeenkomst werd gehouden in Hannover in een gezellige Chinees restaurant. Van het bestuur waren aanwezig Pete Vlietman met echtgenote en Gerrit van de Wetering met echtgenote. De afstand speelde hier een grote rol, want Hannover ligt ca. 130 km ten NW van Rockwood en ca. 170 km ten NW van Brampton, de woonplaats van Pete Vlietman, en dit betekende voor hem dus 4 à 5 uur rijden (heen en terug).

Het meer zuidelijk gelegen district was ook uitgenodigd en zodoende waren we met 20 personen. Henk Lammers verwelkomde alle gasten persoonlijk en legde uit waarom hij deze bijeenkomst zo laat in het seizoen nog had georganiseerd. De strekking van zijn betoog was: "Het kan nog, wij kunnen nog, dus, waarom niet!".

Men kan zich best voorstellen hoe deze zeer gezellige bijeenkomst verliep. Er werd gepraat en herinneringen werden opgehaald, terwijl Marie Lammers ons onthaalde met een treffend verhaal, met een lament over het Environment en de manier waarop de mensheid het behandelt. Sint Franciscus van Assisje, de heilige patroon van het Environment in een lament tot God. Bedankt voor deze uiteenzetting Marie! Na de koffie begon de lunch en dit was een zeer goede Chinese maaltijd met een uitstekende bediening, gevolgd door een dessert voor wie er nog trek in had. Omdat wij ouderen meer en meer de wens uitspreken om voor donker thuis te zijn, werd om 15.00 uur de meeting beëindigd.

Een zeer geslaagde reünie, die best wel een vervolg zal krijgen. Bedankt Henk.

Gerrit van de Wetering

Drenthe/Groningen

Secr. Jaap Krikke, Marnepad 36,
9406 TM Assen, Tel. 0592-357140.
E-mail: jaapvanale@veteranen.nl
Soc. Comm. Tel. 0596-422389

De regiobesturen hebben voor de komende weken weer een aantal aardige activiteiten voor u georganiseerd:

Donderdag 1 maart: Regio Zuid-Oost Drenthe in Restaurant "Cornelis" te Dalen.

Woensdag 7 maart: Regio Assen in "De Aanleg" te Deurze.

Donderdag 15 maart: Regio Meppel in "t Knooppunt" te Havelte.

Donderdag 22 maart: Regio Hoogeveen in "Ons Dorpshuis" te Stulfzand.

Vrijdag 30 maart: Veteranensoos in café "De Aanleg" te Deurze. De veteranensoos is, zoals kunt lezen, verplaatst naar Deurze. Dus niet meer in het "Marktkafé" te Assen. De veteranensoos wordt gehouden op elke laatste vrijdag van de oneven maanden. De afdelingsbijeenkomsten en veteranensoos beginnen steeds rond half twee en eenieder is van harte welkom, ook al woont u buiten de regio.

Voor de jaarlijkse ledenvergadering kunt u de datum 18 april 2007 in uw agenda noteren. Hiervoor ontvangt u nog nadere informatie.

4 mei herdenking JWF-kazerne in Assen

De afgelopen jaren waren er steeds rond de zeshonderd Oud-Indiegangers bijeen om bij de plaquettes, geplaatst tegen de gevel van "De Brammert", een herdenkingsceremonie bij te wonen. Elk Regiment of Bataljon, vertrokken vanuit Assen of Zuidlaren, legt hierbij een krans. VOMI Drenthe/Groningen en VOMI Friesland zijn daar elk jaar vertegenwoordigd en doen mee aan de kranslegging.

Mocht u niet tot één van de bovengenoemde Regimenten of Bataljons behoren, maar toch graag ook bij deze plechtigheid aanwezig willen zijn, geef dit dan even door aan het secretariaat. Wij sturen u graag een programma, uw aanwezigheid wordt zeer op prijs gesteld. De catering van Defensie wil graag weten op hoeveel personen zij kunnen rekenen. Aanmelding vooraf is, ook vanwege de controle bij de ingang, daarom verplicht. Denk aan een geldig legitimatiebewijs.

Help!

Het bestuur doet een beroep op alle leden om, als het bekend is dat een sobat gaat verhuizen, ziek is of is overleden, dit door te geven aan de secretaris J. Krikke, Marnepad 36, 9406 TM Assen, tel 0592-357140, e-mail: jaapvanale@veteranen.nl of ledenadministratie B. Visscher, 0592-346 020 of Soc. Comm. M. de Boer, 0598-422389

Noord-Brabant Oost

Secr. J. v.d. Ham, De Kraan 60,
5056 EC Berkel Enschot.
Tel. 013-5400380/Fax 013-5400381
E-mail: vomi.nbo@veteranen.nl
Soc. Comm. Tel. 0412-623515

SOBAT

Bijeenkomsten

Valkenswaard

Op 30 november 2006 hielden wij een bijeenkomst in een voor ons nieuwe zaal, waar ook eens per maand een Veteranencafé is. Een voor ons geschikte locatie, hetgeen bleek uit de grote opkomst. Het programma werd in een vlot tempo afgewerkt en ook hier was weer veel interesse voor de vertoonde film. We konden ook nog enkele nieuwe leden inschrijven. Dus onze reis naar Valkenswaard is niet voor niets geweest.

Den Bosch

Op 15 december 2006 hebben we ter afsluiting van het verenigingsjaar nog een bijeenkomst gehouden in het Sociaal Cultureel Centrum "De Helftheuvel" in Den Bosch. Een bekende zaal voor ons. Ook hier weer een volle zaal en enkele nieuwe leden. Hier zullen we beslist nog eens terug komen.

Nieuwsbrief 2007

Zoals we reeds eerder schreven zijn deze nu bij alle leden bezorgd en als reactie daarop beginnen de betalingen binnen te stromen. Naar aanleiding van deze nieuwsbrief, die met een gekleurde omslag verscheen, ontvingen wij lovende reacties en wij noemen daarvan o.a. Dhr. Mol (PR) en de voorzitter van de Raad van Advies H.F. Coopmans, brigade-generaal der Jagers bd. Uiteraard zijn wij met deze complimentjes zeer verguld.

Bladel

Als u deze "Sobat" ontvangt, heeft onze bijeenkomst in Bladel inmiddels al plaatsgevonden. In het volgende nummer zullen wij een verslag daarover publiceren.

J. van der Ham

Noord-Brabant West

Secr. J. Malipaard

Secr. Waarnemend: Ravelstraat 32
4614 XD Bergen op Zoom
Telefoon: 0164-252642

Nieuwjaarsbrief 2007

Bewaar deze nieuwjaarsbrief goed en noteer de data van de activiteiten 2007 op uw kalender of in uw agenda.

Contributie 2007

Heeft u de contributie voor dit jaar

2007 al overgemaakt op het giro-nummer 501384 L.n.v. **Ver Oud Militairen Indië Gangers, afdeling West Brabant**, Cameedijk 1, 4706 EG Roosendaal (Dus **niet** op naam van dhr. P. Looyen en/of penningmeester, maar ook **niet** op de bekende afkorting VOMI). U dient uw eigen overschrijvingskaarten te gebruiken, want u ontvangt, net als vorig jaar, geen acceptgiro meer!

Algemene Ledenvergadering 2007

Heeft u als deelnemer aan onze Algemene Ledenvergadering, op donderdag 26 april 2007 in zaal Koch te Kruisland, de inschrijfstrook reeds ingevuld en verzonden? Wat betreft evt. betaling zie hiervoor de opmerkingen hierboven bij de contributie.

Kerstreünie 2006

Op woensdag 13 december 2006 werd deze reünie wederom gehouden in de Engelbrecht van Nassaukazerne (beter bekend als Commandokazerne) te Roosendaal. Hieraan werd door 205 personen deelgenomen, inclusief 84 dames. Aanvang zou zijn om 11.00 uur, maar omstreeks 09.30 uur waren de eerste gasten al aanwezig. Rond 10.20 uur was er koffie/thee met gebak voor de genodigden. Even na 11.00 uur werden de aanwezigen hartelijk welkom geheten door onze voorzitter Jac Malipaard. Tijdens een korte stilte werden onze overleden sobats en de overleden echtgenotes/partners herdacht. Ook memoreerde onze voorzitter de vele bedankbrieven die wij als bestuur ontvangen van de diverse familieleden n.a.v. het overlijden van hun dierbaren, waarbij wij als VOMI de laatste eer bewezen hebben. Vervolgens bedankte hij ook de diverse sobats die dit door hun aanwezigheid, namens de VOMI, bij de kerkdienst en begrafenis/crematie mogelijk gemaakt hebben. Vervolgens gaf onze voorzitter het woord aan de commandant van de kazerne, kapitein de Jong. Ook deze heette de aanwezigen welkom op de kazerne en wenste ze ook een prettige dag toe. De veteranen staan bij hem en zijn manschappen hoog in het vaandel! Daarna kreeg onze voorzitter weer het woord waarbij hij de aardbeving van 27 mei 2006 op midden Java in Yogyakarta memoreerde, waarbij 6000 mensen overleden, waarvan 3800 in Jatis Bantul. Totaal hebben 199 scholen flinke schade opgelopen, waarvan 17 in deze regio. Er was een mogelijkheid om één van deze scholen, die totaal vernield was,

financieel te steunen. Ter informatie waren een aantal foto's aanwezig. De lessen worden nu in een door Unicef beschikbaar gestelde tent verzorgd. Op tafel stond een bus waarin, geheel vrijwillig, een bijdrage gedaan kon worden. Na afloop bleek er € 228,00 in te zitten, waarvoor bij deze hartelijk dank!

Ook het commandomuseum was op deze dag, op verzoek, geopend, waarvan groepsgewijs goed gebruik gemaakt werd. Vlak voor het diner van 13.30 uur werd nog door Jac Malipaard een "kerstverhaal" voorgelezen. Het waren de (kerst)gedachten van een Indië-soldaat tijdens de actie "Kraai" december 1948: Kepala Tjurup.

De kerstmaaltijd, de hapjes en gratis drankjes en de zeer uitgebreide loterij waren, als vanouds, weer zeer geslaagd. Bij deze nog extra dank aan het echtpaar Welten voor de keurige verzorging van de loterijartikelen. En natuurlijk niet te vergeten de leden die de mooie en nieuwe kerstartikelen voor de loterij ter beschikking gesteld hebben, maar die niet genoemd willen worden, zoals de Heer en Mevrouw.....(U weet misschien wel wie ik bedoel!). Ook extra dank aan onze grote vriend van het Veteraneninstituut, dhr. Gerrit Vink, voor zijn aanwezigheid voor de evt. voorlichting en beantwoording van vragen waarop wij geen antwoord weten. Het bestuur heeft niets dan lof ontvangen voor wat er deze dag is gepresteerd. Daarom nogmaals dank aan allen die hun medewerking hebben verleend om deze dag te doen slagen.

Postzegels

Ook onze sobat Jan Verstraten uit Zegge moet nog even in het zonnetje gezet worden. Hij heeft nl. van de totale inzameling 15 kg postzegels en wat telefoonkaartenkaarten rechtstreeks verkocht voor een bedrag van € 222,00. Het restant van 26 kg postzegels is op 14 maart (15 kg) en op 20 november (11 kg) afgedragen aan dhr. J. Hoewelaken te Ede, die landelijk inzamelt en weer verkoopt. De totaalopbrengst van het één en ander komt ten goede aan het Fonds Sociale Zorg van VOMI-NL.

Draaginsigne gewonden

Op 22 november 2006 om 15.30 uur werd in de Bernhardzaal van het Veteraneninstituut te Doorn de Draaginsigne Gewonden uitgereikt aan onze N.N.G.-sobat Ad Haverhals uit Breda. Een afvaardiging van ons bestuur afd. Noord-Brabant West, t.w. Piet

Welten, Richard van Aalten en ondergetekende waren naar Doorn afgeleid om hem ook hiermee te eren. Een grote groep N.N.G.-veteranen, waaronder Ad Haverhals, waren al een week aanwezig bij de BNMO voor het volgen van diverse cursussen en besprekingen. Op deze bewaaste dag was de familie van Ad ook aanwezig om getuige te zijn van de uitreiking. Lkol Grims van de IKG hield een mooie toespraak en speldde vervolgens de insigne op. Het geheel werd door Ad, zijn familie en door ons als indrukwekkend ervaren. Na afloop was er nog gelegenheid voor een praatje onder het genot van een drankje en hapje.

Bijeenkomsten

Woensdag 21 februari 2007 aanvang 13.30 uur: Trip van Zoutlandkazerne, De la Reijweg 95, Breda.

Woensdag 28 maart 2007 aanvang 13.30 uur: Engelbrecht van Nassaukazerne, Parabaan 10, Roosendaal.

Donderdag 26 april 2007 aanvang 10.30 uur: Alg. Ledenvergadering waarvoor eenieder een persoonlijke uitnodiging heeft ontvangen.

Johan Husson

Friesland

Secr. E. Moorlag
8939 CM Leeuwarden
Tel. 058-2800048
E-mail: f2hmoorlagvo@hetnet.nl
Soc. Com. Tel. 0514-522107

Op de laatst gehouden bestuursvergadering van het voorbije jaar mochten wij vaststellen dat onze regiobijeenkomsten goed bezocht werden. In het nieuwe jaar resten ons voor dit seizoen nog drie bijeenkomsten t.w. 9 januari te Joure, 6 februari en 13 Maart te St. Annaparochie.

Voor de geplande ledenvergadering van 17 april 2007 zullen wij moeten uitwijken naar het 't Haske te Joure, de vliegbasis heeft dan een grote verbouwing die een half jaar zal duren.

De gemeentelijke bijeenkomsten zijn nu afgerond. Gemeente Opsterland heeft niet meegedaan. Gemeente Leeuwarden hield een bijeenkomst voor veteranen in het kader van de Nederlandse veterandag 2006. De gemeente Smallingerland doet dit op 28 juni a.s.

Al met al was het een hele klus, maar het was de moeite waard. Het 20 jarige bestaan van onze veren-

ging gaat niet ongemerkt voorbij, maar voor een spetterend feest hebben wij niet de beschikbare financiële middelen voorhanden.

Op de nieuwjaarsreceptie van de vliegbasis zal het bestuur vertegenwoordigd zijn door de heren Pals en Holwerda. De ledenvergadering van VOMI - Nederland zal bezocht worden door de heren Blom en Moorlag. Verdere activiteiten voor het nieuwe seizoen zullen nog in het vat, u hoort hier meer van. En al heeft 4/7 deel van het bestuur al 80 jaar bestaan, wij gaan vol goede moed aan het Nieuwjaar beginnen. Waarvan akte.

I. de Jong

Noord-Holland

Secr. AD Bouterse, Lindenlaan 110
1741 TX Schagen. Tel. 0224-215621
E-mail: ad.bouterse@hetnet.nl
Soc. Comm. Tel. 023-5283997
E-mail: nbaan@tiscali.nl

Bijeenkomsten

Op maandag 13 november 2006 hielden we een bijeenkomst in "De Brink" in Heerhugowaard. Ongeveer 70 personen bezochten deze bijeenkomst.

Na een minuut stilte voor de overledenen opende de voorzitter de vergadering en heette de aanwezigen van harte welkom en in het bijzonder de gasten, de heer Chris Padwa, die voor een medische behandeling in Nederland is, en zijn huisarts (Jan Sluiter), die als zijn begeleider onze bijeenkomst bezocht.

Chris is voor de Nieuw-Guineagangers een oude bekende. Hij heeft vele jaren in de gevangenis doorgebracht vanwege zijn opvattingen voor een vrij Nieuw-Guinea. Zijn aanwezigheid werd met een applaus begroet.

Verder werd de burgemeester van Heerhugowaard welkom geheten, die ons met een bezoek vereerde. De burgemeester zei het prettig te vinden dat onze vereniging zijn plaats had uitgekozen en vertelde een aantal bijzonderheden over zijn standplaats.

In een overleg dat daarna tussen hem en de voorzitter plaats vond, zegde hij zijn medewerking toe aan het organiseren van een Veteranendag in Heerhugowaard in 2007.

Na een gedachtenwisseling tussen bestuur en leden werd een goed verzorgde lunch aangeboden.

Na de lunch werd een verloting gehouden. Om ± 16.00 uur vertrokken de meesten met een tevreden gevoel, zowel over de locatie als over de reünie.

Jaarvergadering / Jubileumbijeenkomst

Op 17 april 2007 wordt de Algemene Ledenvergadering gehouden. Deze vergadering zal een feestelijke karakter hebben omdat onze vereniging dan tevens het 20-jarig bestaan zal vieren.

E. Pereboom

Limburg

Secr. Theo Maas, Pucciniplein 7
6371 LV Landgraaf
Tel. 045-5327394
E-mail: themaas@home.nl
Soc. Comm. Tel. 046-4521316
E-mail: harrie.dols@home.nl

Als u deze "Sobat" ontvangt hebt u onze eindejaarsbrief met agenda en het programma voor 2007 reeds in uw brievenbus gevonden en zijn de feestdagen alweer achter de rug. We hopen dat u het nieuwe jaar goed bent ingegaan en wensen u allen veel geluk en vooral een goede gezondheid.

Programma voor 2007

13 maart: Bijeenkomst in "De Meulenwiek", Hulsterweg 7 te Venlo.
17 april: Jaarvergadering in "Het Hertentheijn", Putkamp 4-6 te Herten.

22 mei: Bijeenkomst in "De Parasol", Markt Schaesberg te Landgraaf
22 juni: Reünie in kazerne, Kazernelaan 101 te Weert.

7 augustus: Bijeenkomst in café "De Sport", Wilhelminaplein 7 te Horst
18 september: Bijeenkomst in "Broen Café", Marktstraat te Echt
6 november: Bijeenkomst in de "Koestal", Koeweide te Kessel
Alle bijeenkomsten beginnen op dinsdag om 14.00 uur.

De reünie begint om 11.00 uur.

Het ligt in de bedoeling ook dit jaar weer een reisje te organiseren. Als u ideeën hieromtrent heeft, maak ons die even bekend, hetzij telefonisch, schriftelijk of per e-mail. Wij rekenen op u! Houdt u ons op de hoogte over ernstig ziekten, zodat we ook aan hen de nodige aandacht kunnen besteden.

Theo Maas

Overijssel

Secr. H. Vos
Dr. Van der Zandestraat 57
7545 EJ Enschede
Tel. 053-4313859
E-mail: henryvos@hetnet.nl
Soc. Comm. Tel. 0572-358947

Onze Sociale Commissie heeft in december alle zieken en alleenstaanden, voorzover bij hem bekend waren, een Kerst- en Nieuwjaarswens gestuurd. Totaal zo'n 70 stuks.

Onze voorzitter, de heer Scholten, is al enige tijd afwezig bij onze maandelijkse vergaderingen vanwege de diverse operaties die hij heeft moeten ondergaan en nog herstellende is. Ook ons bestuurslid v.d. Stouwe is nog niet hersteld van zijn ziekte en is het nog even afwachten voor het bestuur weer volledig is.

Op 22 februari vindt onze eerste Soosmiddag in het nieuwe jaar plaats in Café-Restaurant "De Viersprong" te Nieuweusen. Tel. 0529-481406. Aanvang: 13.30 uur. De middag zal worden opgeluisterd door de zanggroep "Nostalgie" uit Vaassen met zang en muziek en bestaande uit 10 personen. Er is tevens een verloting.

Op 22 maart 2007 wordt de Algemene Ledenvergadering gehouden in het "Zalencentrum", Kriekenlaan 8 te Wesepe, gelegen halverwege Deventer - Raalte aan de N 348. Aanvang: 14.00 uur. Tel. 0570-551210. Na afloop van de vergadering wordt er een bingo gehouden.

Op donderdagmiddag 19 april 2007 is er een soosmiddag in Café-Restaurant "De Koerkamp" te Lettele. Tel. 0570-551271. Er is een optreden van het trio "Mary Hattl". Deze middag wordt er weer een verloting gehouden. Noteer deze bijeenkomsten in uw agenda.

H. Vos

De Veluwe

Secr. P.T. Dürst Britt
Epenweg 21, 8181 ET Heerde
Tel. 0578-691646/fax 0525-657336
E-mail: kva325@artillerie.nl
Soc. Comm. Tel. 0516-483339

Bij aanvang van het nieuwe jaar worden alle leden een gezond en voor spoedig 2007 toegewenst door het bestuur en leden. Op de nieuwjaarsbijeenkomst waren ca. 60 personen aanwezig die het veteranenjaar goed zijn begonnen door elkaar dit toe te wensen. De veteranen in Apeldoorn worden begin dit jaar uitgenodigd door de burgemeester van Apeldoorn voor een ontvangst op het gemeentehuis (16 juni); een regioactiviteit in het kader van de Nederlandse Veteranendag. Uw secretaris zit hiervoor in een werkgroep met 10 andere veteranenorganisaties. Voor deelname aan de Nationale Herdenking op de Dam verwijs ik u naar het decembernummer 2006 van Checkpoint en voor deelname aan het defilé in Wageningen (5 mei) en in Den Haag (29 juni) naar de Sobat van december j.l. De eerstvolgende bijeenkomst is op woensdag 11 april, wederom in het AMT te Stroe. U bent van harte welkom. Mocht u vervoer nodig hebben of stelt u thuisbezoek op prijs, laat het even weten.

P.T. Dürst Britt

Zeeland

Secr. J. Kloet, Laan v. Barbestein 8,
4451 AH Heinkenszand.
Tel. 0113-561738.
E-mail: jkloet1926@zeelandnet.nl
Soc. Comm. Tel. 0113-561738

Zeeuwse Veteranendag 2007

Tijdens onze reünie van woensdag 22 november 2006 is er een nieuw "Comité Zeeuwse Veteranendag" opgericht en hebben zich vier nieuwe medewerkers aangemeld, zodat het huidige comité uit acht personen bestaat, aangevuld met een paar adviseurs.

Na een gesprek met Burgemeester Schouwenaar van Middelburg bleek, dat de gemeente Middelburg haar volle medewerking aan deze dag wil verlenen.

Dit jaar zijn we een samenwerking aangegaan met "Inter Scaldis pipes and drums" (doedelzakband). Dit houdt in dat zij op zullen treden bij elke Zeeuwse Veteranendag, waar deze ook wordt gehouden. Ook is een samenwerking aangegaan met het museum "Intatatie" uit Nieuwdorp, zij hebben oude legervoertuigen en daarmee willen zij ook meereizen in het defilé. Deelnemers kunnen zich opgeven op

alle onze bijeenkomsten en schriftelijk of telefonisch bij ondergetekende voor 1 mei. Indien u deze dag wilt steunen met een financiële bijdrage voor het bestrijden van de onkosten dan gaarne op rek. 115117202 t.n.v. Dhr. M.H.J. Koops.

Jaarvergadering 2007

Deze zal worden gehouden op 20 maart a.s. in Hotel Goes. Daar zal tevens worden stil gestaan bij ons lustrum (20 jarig bestaan). U ontvangt hiervoor nog een persoonlijke uitnodiging.

J. Kloet

Zuid-Holland Noord

Secr. J.W. de Jong, Merelstr. 247
3145 EJ Maassluis
Tel. 010-5927786
E-mail: juvdjong@kabelfoon.nl
Soc. Comm. Tel. 070-3672853

In het voorjaar worden de plannen voor het lopende jaar vastgelegd en deze zult u aantreffen in de nieuwsbrief die wij in maart gaan verzenden.

Eind maart vindt de overdracht van onze financiële verplichtingen aan VOMI- Nederland plaats en daarom moeten wij u dringend vragen na te gaan of de contributie betaald is. U kent ons principe, indien u voor 31 maart de contributie niet heeft overgemaakt, zijn wij helaas gedwongen u van de ledenlijst af te voeren.

De algemene ledenvergadering van onze vereniging vindt dit jaar op 8 mei plaats en wel in de "Schelft" te Noordwijkerhout. Nadere informatie hierover in onze nieuwsbrief en in "Sobat" van april.

Voor een beter onderling contact tussen de Bond van Wapenbroeders en VOMI- Nederland is besloten dat vanuit de Raden van Advies "kruisfunctie's" worden gerealiseerd.

Over de Nederlandse Veteranendag 2007 kunnen wij u het volgende mededelen. Het programma is in hoofdlijnen niet gewijzigd. Belangrijke verbeteringen zijn dat deze keer 300 veteranen meer gaan meedoen en dat mindervalide veteranen beter zullen worden ondersteund. Aan het thema "Praten met een veteraan" wordt in de publiciteitscampagne meer aandacht gegeven.

Hotel-Café-Restaurant

“ De Zwaan ”

Beekbergen

Genieten is van alle tijden! Wij bieden u een gastvrij onthaal in ons hotel "De Zwaan".

Elk jaargetijde heten wij u van harte welkom.

U kunt genieten van een verblijf in ons hotel en van de prachtige omgeving die u vele mogelijkheden biedt voor een aangenaam verblijf.

Uit de hieronder vermelde periodes kunt u een keuze maken voor een vier-, vijf-, of achtdaagse vakantie.

Inbegrepen in het hiernaast vermelde arrangement zijn 's ochtends een uitgebreid ontbijtbuffet en 's avonds een uitstekend 3-gangen menu.

Bij elk arrangement is minimaal 1 uitstapje per dag inbegrepen in de prijs.

- Bezoek brengen aan Paleis het Loo
- Toegang tot de Hoge Veluwe en Openluchtmuseum
- 1 dag fietsuur inclusief fietspakket
- Bezoek brengen aan kaasboerderij
- Toegang tot het Oorlogsmuseum in Arnhem
- Ontspannen in het verwarmde zwembad (Malkander) of de hotel sauna
- 1-Daags gebruik van de Veluwepas per touringcar
- Toegang tot Papiemolen "De Middelste Molen"
- Toegang tot "Auto Gallery"(Klassieke auto's en sportwagens) (in hetzelfde gebouw ook speelgoedmuseum).

U ziet vele mogelijkheden om uw verblijf in ons hotel tot een feest te maken

Voor dit alles inclusief arrangement gelden geen aankomstdata

	Aanbieding	normaal
4 dagen (3 overnachtingen)	€ 130,- p.p.	(€ 145,-)
5 dagen (4 overnachtingen)	€ 160,- p.p.	(€ 180,-)
6 dagen (7 overnachtingen)	€ 260,- p.p.	(€ 280,-)

Voor kamers op de begane grond wordt een toeslag berekend van € 4,- p.p.p.d.
Verblijfsbelasting: € 1,50 p.p.p.d.

Elke dag van de week geldt als aankomstdag.

Hotel De Zwaan***

Arnhemseweg 520 - 524
7361 CN Beekbergen
e-mail: hoteldezwaan@worldonline.nl
website: hoteldezwaan.net
tel. 055-5061393 / fax 055-5062636

Mochten naaste familieleden of kennissen interesse hebben voor het monumentenboek van Zuid-Holland, dan is bestellen nog mogelijk door 10 euro over te maken op postrekening 532172 t.n.v. Ver.Oud Militairen Indiëgangers Zuid-Holland Noord te Rijswijk.

Tot slot nog een bericht over ons geacht lid Pater Drs. L.M. Bol (SDB). Hij is verhuisd naar: Berchmanianum Houtlaan 4 6525 XZ Nijmegen. Voor diegenen die hem goed kennen is het misschien een idee hem een kaartje te sturen.

J.W. de Jong

Zuid-Holland Zuid

Secr. D. Mennens, Lijsterlaan 12
3055 CH Rotterdam
Tel./Fax: 010-4188239
E-mail: d.mennens@zonnet.nl
Soc. Comm. 010-4340970
E-mail: William.roza@wanadoo.nl

Nieuw-Guinea Herinneringskruis

Op 14 november 2006 werd in het gemeentehuis van Ridderkerk door de burgemeester Mevr. J.H.M. Hermans-Vloedveld, in het bijzijn van de echtgenote, familie, voorzitter Henk Mergler,

Ger de Jong en Arie van Stenis van VOMI Zuid-Holland Zuid, het Nieuw-Guinea Herinneringskruis uitgereikt aan het lid Cor van Pelt.

Na het opspelden van het Herinneringskruis sprak de burgemeester de aanwezigen toe en memoreerde ook nog de wijze waarop de terugkerende militairen in het vaderland werden ontvangen.

Tot slot kreeg de ere-voorzitter van VOMI Zuid-Holland Zuid, Ger de Jong, het woord en na zijn gelukwensen bood hij de decorandus een miniatuuronderscheiding aan en een baton.

Vervolgens was er de gelegenheid voor de aanwezigen om Cor te feliciteren, waarna onder het genot van een drankje en snack nog gerulme tijd kon worden nagepraat.

Bijeenkomst

Op 15 maart 2007 wordt een regio-bijeenkomst gehouden in de "Flamingo", Lengweg 150, Hoogvliet (Rotterdam-Zuid).

D. Mennens

IN MEMORIAM JAAP IN DEN BERKEN

"Japie" zoals wij hem noemden, werd geboren op 25 september 1925 in Amsterdam en overleed op zondag 7 januari 2007 op 81 jarige leeftijd in het verzorgingshuis "Nellestein" in Amsterdam. Hij leed aan Alzheimer.

Japie was een jongen uit de Jordaan, die zijn schoolopleiding begon in de kleuterschool van het "Heil des Volks" in de Willemstraat in het hartje van de Jordaan. Je zou over Japie boeken vol kunnen schrijven, maar ik zal mij beperken tot "Indië".

Japie werd als "gewoon dienstplichtige" van de lichte 1945 uit de gemeente Amsterdam opgeroepen en ingedeeld bij de Stoottroepen. Hij vertrok op 16 oktober 1946 met de "Volendam" naar Indië en kwam op 24 december 1949 weer terug in Nederland. Hij kreeg het "Ereteken voor Orde en Vrede" daarom met de jaargespens 1946-1947-1948-1949. Als gevolg van zijn diensttijd in Indië kreeg hij op 23 april 1992 echter ook het "Draaginsigne Gewonden".

Japie is echter door twee prestaties bekend geworden. Op 25 november 1949 kreeg hij van kolonel H.M.G.J. Lentz, C-3 Infanterie Brigade Groep, een tevredenheidsbetuiging waarin vermeld staat: "Uitgereikt aan de soldaat J.W.J. in den Berken wegens uitstekende diensten ver-

richt als eerste verkenners van het Combat-Team van de 3e Infanterie Brigade Groep".

Het Combat-Team (een gevechtsgroep) stond onder commando van de tweede-luitenant W. Epke, die later benoemd werd tot Ridder MWO 4e klasse. De "gewone jongens" moesten het met een "tevredenheidsbetuiging" doen. Zo is het leven nu eenmaal.....

Zijn grootste prestatie was naar mijn mening echter de oprichting van de V.O.M.I., de Vereniging Oud Militairen Indiëgangers. Een gewone jongen uit de Amsterdamse Jordaan werd de oprichter van de grootste veteranenvereniging van Nederland. Natuurlijk werd hij hierbij door vrienden zoals wijlen Leo Berenbroek (die ook in het Combat-Team zat) bijgestaan en kregen zij beiden alle mogelijke hulp van hun voormalige commandant, wijlen Willem Epke, maar toch!!!! Japie was en bleef de "motor" tot zijn gezondheid hem dwong een stapje terug te doen en de voorzittershamer aan een ander te overhandigen. De V.O.M.I. heeft heel veel aan Japie te danken. Hij was Ereid van VOMI-Nederland en verdiende deze titel.

Japie, we zullen je nooit vergeten.
Rust in vrede!

Anton P. de Graaff

VOMI - FLEVOLAND

Secretariaat: Van Hobokenhaven 63
2993 HH Barendrecht
Tel. 0180-611612
E-mail: k.orsel2@kpnplanet.nl
k.orsel@veteranen.nl

Mededeling bestemd voor alle leden van VOMI-Flevoland. Het bestuur van VOMI-Nederland zal eind mei/begin juni 2007 een vergadering beleggen. De datum en de locatie zullen zo spoedig mogelijk aan u bekend gesteld worden.

Deze vergadering is voor u allen belangrijk want tijdens deze vergadering zal een besluit genomen dienen te worden over het voortbestaan van VOMI-Flevoland.

K.J. Orsel

Goed voorbeeld doet goed volgen

Raden van Advies hebben enkele (beperkte) taken. Laten wij eerst benadrukken welke taak ze niet hebben: ze zijn geen besturen, ze kunnen niets afdwingen en zullen het reilen en zeilen van bonden / verenigingen niet in hun takenboek terugvinden.

Wel kunnen en moeten ze gevraagd en ongevraagd advies geven aan direct verantwoordelijken (landelijke bestuurders). Deze bestuurders kunnen met de uitgebrachte adviezen doen wat hun goeddunkt. Zij, de bestuurders, hoeven over hun doen en laten geen verantwoording af te leggen aan de Raad van Advies, maar ze moeten verantwoording afleggen aan hun leden. Dit geldt dus ook voor de Raden van Advies van de Bond van Wapenbroeders en de VOMI.

Er is dan nog een taak die door een Raad van Advies kan worden uitgevoerd, een signaal - of voorbeeldfunctie. In dit laatste kader hebben de Raden van Advies van de VOMI en de BvW besloten, na overleg met de besturen, een of meerdere leden in beide Raden zitting te laten nemen. Bij de BvW is inmiddels generaal-majoor Klu bd C.G.J.

Hilderink, namens de RvA VOMI, tot de RvA toegetroden. Omgekeerd heeft luitenant-generaal der Infanterie bd J.H. de Kleijn dat gedaan namens de BvW, bij de VOMI.

Op deze wijze willen beide Raden onderstrepen dat we ons in willen zetten voor één belang en dat is de veteraan.

Daarnaast hebben we besloten om bij belangwekkende zaken, maar tenminste éénmaal per jaar, gezamenlijk te vergaderen. Deze vergaderingen zijn bedoeld om tot meningsvorming te komen en om te voorkomen dat onze adviezen (toekomstige) samenwerking in de weg zouden kunnen staan. Om het vrijblijvende karakter te onderstrepen worden van deze bijeenkomsten geen notulen opgemaakt of actiepunten vastgelegd.

Wij hechten eraan om u hierover te informeren om te voorkomen dat via het geruchtencircuit "Indianenverhalen" in de wereld worden gelanceerd.

De voorzitter Raad van Advies VOMI-Nederland
Brigade-generaal der Jagers bd
H.F. Coopmans

DE DAG

Wij vullen de dagen van ons leven in door allerlei dingen te doen. Dat is best, maar wij moeten wel uitkijken dat wij daarbij de dag zelf niet over het hoofd zien. De dag is een geschenk. Eerst komt het geschenk, en dan pas zie je wat je er mee kunt doen.

Toon Hermans

WILHELMUS

Wilhelmus van Nassouwe
ben ik van duitsen bloed,
den vaderland getrouwe
blijf ik tot in den dood.
Een prinse van Oranje
ben ik vrij onverveerd,
den Koning van Hispanje
heb ik altijd geëerd.

Mijn schild ende betrouwen
zijt Gij, o God, mijn Heer!
Op U zo wil ik bouwen,
verlaat mij nimmermeer!
Dat ik toch vroom mag blijven,
uw dienaar t'aller stond,
de tirannie verdriven
die mij mijn hart doorwondt.

De Commissie "Toekomst VOMI"

Naar aanleiding van de 5 regionale clusterbijeenkomsten, die in 2005 binnen de VOMI zijn gehouden is in het voorjaar van 2006 een rapportage aangeboden aan het bestuur van VOMI - Nederland en aan de regionale VOMI-verenigingen. Tijdens de ALV van april 2006 is hierover gesproken en werd besloten een commissie in te stellen die zich over dit onderwerp zou buigen en met een advies richting het bestuur van VOMI-Nederland en uiteindelijk naar de ALV zou komen.

Het onderwerp van de rapportage was:
NIET - UITSTERFSCENARIO
VERSUS UITSTERFSCENARIO.

De commissie bestaat uit de heren C. Hilderink (voorzitter), A. Bouterse, J. Krikke, A. Mol, K. Orsel, W. Patist, M. Bakker en P. Gommers. Het eindrapport dient voor de ALV van april 2007 gereed te zijn.

Begonnen is met een inventarisatieronde. Daarbij werd allereerst vastgesteld dat met name het niet-uitsterfscenario zowel interne als externe aspecten kent. Intern waar het de gang van zaken binnen VOMI als geheel betreft, extern waar een en ander ook gevolgen kan hebben voor zusterverenigingen en/of het Veteranen Platform. Vervolgens werden de eerste belangrijke uitgangspunten voor het vervolg van de gesprekken geformuleerd:

- De regionale verenigingen blijven autonoom, maar met elkaar gemaakte afspraken dienen beter dan tot nu toe te worden nagekomen.
- Het onderling vertrouwen en de transparantie moeten worden verbeterd.
- Bij het niet meer bestuurlijk kunnen leiden van de regionale verenigingen zal het bestuur van VOMI-Nederland het nog zittende regionale bestuur desgewenst met raad en daad bijstaan hetgeen kan resulteren in:

1. Fuseren met een andere regionale vereniging.
2. De leden laten toetreden tot de afdeling VOMI Binnenland/ Buitenland.

Met dit korte verslag wil de commissie de leden van de VOMI informeren over de tot dusver ondernomen actie. Het spreekt vanzelf dat de commissie u over de voortgang op de hoogte zal houden.

SOCIALE COMMISSIE

aangesloten bij

Voorzitter/secretaris
 Wil P.J. Patst
 Stellingeweg 104
 8475 EJ Nijholtspade
 tel. 0561-888772
 mobiel 06-15100579
 fax 0561-888349
 E-mail: wpatst@usa.net

**Vice-voorzitter/
 Budgethouder FSZ**
 Theo H.A. Rump
 Albetrosstraat 14
 2352 EG Leiderdorp
 Tel. 071-5416806
 E-mail:
 Theorump@cs.com

Notulist
 Jan Bonte
 Oude Rijksweg 458
 7954 GD Rouveen
 Tel. 0522-291471

stichting
 veteranen
 platform

SOCIAAL COMMISSARISSEN

Drenthe-Groningen
 M.P. de Boer
 Hoofdweg 67
 9626 AB Schikhwolde
 tel. 0598-42 23 89

Noord-Brabant-West
 J.G. Husson
 Mauritsstr. 1
 4744 BR Bosschenhoofd
 Tel. 06-51974917
 e-mail: jghusson@xs4all.nl

Utrecht/'t Gooi
 Eppo R. Schweertman
 Lutherhof 37
 1216 KR Hilversum
 tel. 035-6 21 78 09

Limburg
 Harry J.A. Dols
 Heerlenerweg 49
 6132 CL Sittard
 tel. 046-4 52 13 18

Canada & USA
 J. Huisman
 Vert. in Nederland
 Jan v.d. Ham

Overijssel
 Joost Oldenbeuving
 Reiger 27
 8103 AL Raalte
 tel. 0572-35 89 47

Noord-Brabant Oost
 Antoon P. Pennings
 Thorbeckestraat 101
 5344 SM Oss
 tel. 0412-62 35 15

Zuid-Holland Noord
 Wim L. Holman
 Meppelrade 146
 2544 XZ 's-Gravenhage
 tel. 070-3 67 28 53

Zeeland
 J. Kloet
 Laan van de Barbestein 8
 4451 AH Heinkenszand
 tel. 0113-661738

Veluwe
 R. Abbas (wnd)
 Willem Welgravenlaan 14
 6741 ZH Luntenen
 Tel. 0318-483309

Zuid-Holland Zuid
 W.A.J.K. (William) Roza
 Heemraadstraat 9
 3131 VG Vlaardingen
 tel. 010-4 340 970
 william.roza@wansdoo.nl

Friesland
 Hans N. Blom
 Gerben Ypramastraat 13
 8723 CP Koudum
 tel. 0514-52 21 07
 e-mail: jnblom@hetnet.nl

Noord-Oostpolder
 Kees Casjé
 P.A. straat 23
 8307 BB Ens
 Tel. 0527-251470

**Rivierland/
 Oost Gelderland**
 A. Ebben
 Scheidingsweg 5
 6585 KD Mook
 tel. 0246 - 96 12 53

Noord-Holland
 Nico Baan
 Molenwerfslaan 58
 2103 TE Heemstede
 Tel. 023-6283997
 E-mail: nbaan@tiscali.nl

FONDS SOCIALE ZORG

Beheerder Toko, PR. en Voorlichting
 J. (Sjef) Franken
 Spuistraat 1, 3114 CR Schiedam
 Tel. 010-4736186, sjef.franken@vets.demon.nl
Budgethouder Theo H.A. Rump, adres zie boven

Postzegels
 J. Hoevelaken
 Lomboklaan 64
 6712 BE te Ede
 Tel. 0318-614557

V.S.V. (Veluwe/Flevoland)
 Paul P.G. Gommers
 Alb. Nieuhuyslaan 23
 8072 HJ Nunspeet

Tel. 0341-254231
 Fax: 0341-470022
 Mobiel: 06-20611062
 E-mail: p.gommers.tr@planet.nl

Postzegels, gebruikt of ongebruikt, binnen- of buitenland, alsmede telefoonkaarten en sigarenbandjes, bewaar ze en stuur ze naar: J. Hoevelaken, Lomboklaan 64, 6712 BE te Ede. Tel. 0318-614557.
 De opbrengst komt volledig ten goede van het Fonds Sociale Zorg VOMI - Nederland.

SOCIALE COMMISSIE VOMI Fonds Sociale Zorg

Draag bij aan de herkenbaarheid van de VOMI en draag daarom ons borstembleem en de VOMI stropdas bij alle officiële VOMI gelegenheden.

Artikelen zijn te verkrijgen via de VOMI stand of via bestelling bij de beheerders van de VOMI stand:

VOMI borstembleem	€ 7,00	VOMI OVW speld, verguld	€ 5,70
VOMI stropdas, donkerrood	€ 11,50	VOMI stropdas, donkerblauw	€ 11,50
VOMI stickers 1985 - 2005	€ 0,25	VOMI demobilisatiespeld verguld	€ 5,70
VOMI rollerpen	€ 0,70	VOMI OVW speld met sureté verguld	€ 7,50
VOMI wapenschild, mahonie	€ 18,80	met ministeriële beschikking	
Met spuit/gietwerk plastic		Demobilisatie dasclip	€ 7,50
Gunung Mas thee pakjes 250 gr	€ 2,75	VOMI kruidenbitter	€ 10,00
Gunung Mas thee zakjes 25 st	€ 1,60	VOMI borrelbekertje (telescopisch)	€ 10,00
VOMI manchetknopen, paar	€ 10,00	VOMI schrijfmop met logo	€ 8,50

Prijzen zijn per stuk en bij elke bestelling worden voor verzending de porto kosten berekend.

De artikelen zijn te verkrijgen in de VOMI stand of bij:

Sjef Franken, Spuistraat 1, 3114 CR Schiedam, tel 010-4736186 of 06-51580957.

Via @mail: sjef.franken@vets.demon.nl

Budgethouder: Postbanknummer 61 31 844 ten name van VOMI Nederland/Fonds Sociale Zorg te Leiderdorp

Postzegels, gebruikt of ongebruikt, binnen of buitenland, alsmede telefoonkaarten en sigarenbandjes, bewaar ze en stuur ze naar: J. Hoevelaken, Lomboklaan 64, 6712 BE EDE, tel 0318 - 614557.

De opbrengst komt volledig ten goede van het Fonds Sociale Zorg van VOMI Nederland

Bijzondere Algemene Ledenvergadering 2007

VOMI-Nederland heeft onder voorzitterschap van de heer L. Noordzij op 25 januari 2007 haar Bijzondere Algemene Ledenvergadering gehouden in de Kumpulan op het landgoed Bronbeek te Arnhem. Na de opening en het welkomstwoord volgde de Nieuwjaarstoespraak van de voorzitter met de navolgende inhoud.

"We kunnen terugkijken op een geslaagd VOMI jaar. Vele activiteiten voor de veteranen zijn ontplooid door de lidorganisaties. We zitten ook midden in een periode van 20 jarige jubilea. Deze week nog heeft Groningen/ Drenthe dat uitbundig gevierd. U kunt iets van de sfeer proeven door op het internet naar de foto's te kijken. Ik ben zeer verheugd dat Klaas en ik waren uitgenodigd. Hopelijk gaat dat meer gebeuren in de komende tijd.

Het is echt mijn voornemen om in goed contact te komen met de besturen en waar mogelijk met de leden, om te weten wat er leeft en wat men wil. Soms proef ik wel eens iets van afstand tussen regiobesturen en het bestuur van VOMI-NL. Ik ben weliswaar infanterist en dus niet van de genie, maar ik wil toch graag een brug slaan. Want we hebben elkaar nog veel te hard nodig in de toekomst.

Anderzijds heeft het mij ook aan het denken gezet. Ik heb er wel gevoel bij dat regiobesturen soms de toegevoegde waarde van het niveau VOMI-NL in twijfel trekken. Dat legt een druk op onze schouders, wij moeten onze positie goed waarmaken en dat ook laten zien. En dan niet alleen op het ceremoniële vlak, zoals het uitreiken van spelden van verdienste, het bezoeken van jubileafeesten en het leggen van kransen, maar ook het behartigen van de belangen van de leden naar organisaties en civiele en militaire autoriteiten in de omgeving die voor onze vereniging van belang zijn. Dat betekent ondermeer goede relaties opbouwen, uitbouwen en onderhouden. Ruzie en verwijten maken is volgens mij contraproductief en leidt tot een geïsoleerde positie. Daarmee zijn onze leden niet geholpen. Ik zal daarom de komende periode veel energie steken in het leggen van goede, bruikbare contacten.

Een andere taak voor het bestuur van VOMI-NL is nadenken over de toekomst van de vereniging. De afgelopen jaren zijn we steeds zo'n 500 tot 600 leden per jaar kwijtgeraakt. Maar dat aantal gaat de komende jaren zeker stijgen. Een aantal zegt als lid af, maar helaas meer nog overlijdt. Daaronder mensen van het eerste uur, die aan de wieg van COMI en VOMI hebben gestaan. Bijvoorbeeld Jan van Rossem vorig jaar en Jaap in den Berken enkele weken geleden nog. Het huidige ledental is ruim 8.000, dus het is een kwestie van nog enkele jaren dat de ondergrens voor een goed draaiende vereniging is bereikt. Dus je moet wat, maar wat? Een gemeenschappelijke toekomstvisie, door alle lidorganisaties onderschreven en ook uitgevoerd, is noodzaak, wil de vereniging niet gaandeweg verdampen. Daarom heb ik de Raad van Advies om advies gevraagd. De naam zegt het al, daar zijn ze voor. Zij onderzoeken wat de verschillende opties zijn en welke consequenties daarmee verbonden zijn. Als we dat hier op een rijtje hebben, dan wil ik daar graag in de loop van dit jaar met u over van gedachten wisselen.

Kortom, er is dit jaar weer genoeg te doen voor ons allemaal. Maar bezig zijn houdt je jong. Het houdt je in beweging en het scherpt de geest. Daarom spreek ik de wens uit dat mijn bestuursleden en ik nog heel lang met u op een prettige, kameraadschappelijke manier kunnen en mogen samenwerken aan

dezelfde doelen: dat zijn de doelen zoals die zijn beschreven in onze statuten. Want als besturen hebben wij alle hetzelfde doel: de belangen van onze leden goed behartigen. Laten we daar allemaal onze schouders onder zetten!"

Na enkele mededelingen werden een tweetal interessante presentaties gehouden over de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en over Pensioenen door twee vertegenwoordigers van de Algemeen Christelijke Organisatie van Militairen (ACOM). Hiermee kon het ochtendprogramma worden afgesloten.

Gesterkt door een uitstekend lunchbuffet kon in de middag, in samenwerking met het Veteraneninstituut, een symposium worden gehouden waarbij, na een introductie door de dagvoorzitter/levens voorzitter VOMI-Nederland, een drietal sprekers een zeer boeiende inleiding verzorgden. De tekst van deze drie lezingen zult u onderstaand integraal aantreffen. Alvorens een aanvang te maken met het symposium werd de oud-voorzitter van VOMI-Nederland, de heer Ninne Vis, door de voorzitter naar voren geroepen en benoemd tot Lid van Verdienste van de vereniging. De bijbehorende speld en oorkonde werden hem daarbij uitgereikt. De oorkonde vermeldt:

"Wegens de vele en belangrijke diensten die hij de vereniging gedurende vele jaren met grote toewij-

ding heeft bewezen; inzonderheid blijkende uit:

- De grote persoonlijke betrokkenheid die hij als voorzitter van VOMI-Nederland in een cruciale periode heeft getoond, daarin bij voortdurende erkenning en waardering van de veteranen op de eerste plaats gesteld.
- De doelgerichte samenwerking die hij met de daarvoor in aanmerking komende veteranenorganisaties steeds entameerde.
- Zijn uitstekende performance als representant van de vereniging, hetgeen resulteerde in erkenning en waardering voor de vereniging VOMI-Nederland."

Lidmaatschap van verdienste M. Vis

Ook de echtgenote van Minne Vis, helaas deze dag niet aanwezig vanwege een onlangs ondergane knieoperatie, mocht uiteraard meedelen in de feestvreugde en ontving een fraai boekje bloemen.

Een zondachtig gehoor, waaronder een aantal bijzondere gasten zoals de Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht/tevens Inspecteur der Veteranen, vice-admiraal M.A. van Maanen, luitenant-generaal bd T. Meines, luitenant-generaal bd J. de Kleyn, Dr. W.F. van Eekelen, Drs. D.F. van der Mei en de heer J. Jansen van Galen, brigade-generaal M. van Uhm, leden van de Raad van Advies VOMI-Nederland, Anton P. de Graaff (erelid VOMI-Nederland) en de Leden van Verdienste van VOMI-Nederland, kon zich gaan opmaken voor de inleiders van het symposium.

Te lezing Dr. J.J.P. de Jong, historicus, was jarenlang (tot 2002) werkzaam op het Ministerie van Buitenlandse Zaken, heeft als historicus baanbrekend onderzoek verricht over de dekolonisatie van Indonesië en is auteur van een groot aantal publicaties daarover, promoveerde in 1988 op het proefschrift "Diplomatie of strijd. Het Nederlandse beleid tegenover de Indonesische revolutie 1945-1947".

Nederland en de Indonesische onafhankelijkheid

Introductie

De uitroeping van de onafhankelijkheid van de Republiek Indonesië, op 17 augustus 1945, was een volstrekt rechtvaardige zaak. Het is schandelijk dat Nederland deze onafhankelijkheid niet wilde erkennen en het koloniaal gezag wilde herstellen. De twee 'politieke acties' waren koloniale veroveringsoorlogen. Het was

volkomen terecht dat de Veiligheidsraad en de Verenigde Staten in 1949 ingrepen en Nederland dwongen de onafhankelijkheid van de Republiek Indonesië te erkennen.

Dat is het traditionele beeld dat sinds enige decennia in de media en ook bij nogal wat historici bestaat. De excessen-affaire (het eind van de jaren zestig) heeft het sterk gestimuleerd.

Maar is dat beeld juist? Toen regering en parlement de excessen-affaire in juni 1969 behandelden, vond een andere ontwikkeling plaats die veel minder aandacht trok. De regering gaf de opdracht om via een bronnenpublicatie de archieven systematisch open te leggen: de *Officiële Bescheiden inzake de Nederlands-Indonesische betrekkingen 1945-1950*. Op basis hiervan verscheen er sinds medio jaren tachtig een serie historische analyses die veel nieuw licht wierpen. Er kwam een groep revisionistische historici naar voren (zoals Drooglever, Groen, De Jong, Molenaar) die tot geheel andere conclusies kwamen. Geen rekolonisatie maar dekolonisatie met als doel de Indonesische onafhankelijkheid. Geen koloniale herbezetting maar onderhandelingen. Geen koloniale veroveringsoorlogen maar militaire acties als resultante van mislukte pogingen om tot een vergelijk te komen.

Ik begin mijn praatje eerst met een stap in de geschiedenis. Dat vergt eerst een schets van de Indonesische Revolutie. Hoe zag het

Nederlandse beleid tegenover die revolutie eruit? Waardoor liepen de gesloten overeenkomsten mis? Waardoor kwamen zij überhaupt van de grond? Wat was de rol van het Nederlandse leger?

Een stap in de geschiedenis

Hoe zat het ook al weer? Op 17 augustus 1945 proclameerden Sukarno en Hatta de onafhankelijkheid. In een opzicht hebben de traditionele historici gelijk. Nederland reageerde er aanvankelijk vol onbegrip op. Men stelde zich op het snociharde standpunt dat het koloniaal gezag diende te worden hersteld; zij met de belofte in gedachten die Koningin Wilhelmina op 7 december 1942 had gedaan over het houden van een rijksconferentie. Maar dat bleek in de praktijk lastig. Nederland had aanvankelijk geen troepen ter beschikking en Zuidoost Azië was als geallieerd commando-gebied aan de Britten toebedeeld. Zij hadden tot november 1946 de touwtjes in handen.

Eind september 1945 zetten Britse *Sea Forth Highlanders* in Tandjong Priok voet aan wal. De Britten belandden in een uiterst lastige situatie. De Indonesische Revolutie die eerst nog een tamelijk rustig verloop had, kreeg een uiterst gewelddadig karakter. Europeanen in en buiten de interneringskampen, als ook pro-Nederlandse Indonesiërs werden massaal aangevallen. Hiermee begon de zg. 'Berslap periode' waarin duizenden Nederlandse slachtoffers vielen (de minimale schatting is 3500). Beslissend werd dat het Japanse 16e leger zijn wapens massaal aan de Republikeinse jongeren, de *pemuda's*, overdroeg. Deze organiseerden zich nu in honderden gewapende strijdgroepen.

Onder druk van de teruggekeerde luitenant-gouverneur-generaal Van Mook grepen de Britten vanaf de tweede helft van oktober in Midden-Java en Soerabaja in; niet om het Nederlands gezag te herstellen maar op de eerste plaats om de Nederlandse geïnterneerden te ontzetten en te evacueren. Doel was daarnaast om de positie van de Republikeinse regering te versterken tegenover diezelfde *pemuda's*. De Britten wilden een politieke oplossing voor de ontstane moeilijkheden. Zij wensten een politiek vergelijk tussen Nederland en vertegenwoordigers van de Republiek. De *pemuda's* wilden echter van onderhandelingen niets weten en wensten

Dr. J.J.P. de Jong

de onafhankelijkheid alleen met geweld te bevechten. Zij zagen het Britse optreden slechts als een poging die onafhankelijkheid de nek om te draaien. Er vonden in Midden- en Oost-Java (Soerabaja) hevige veldslagen plaats, die voor de Britten slecht afliepen. Deze werden gedwongen om zich uit Midden-Java terug te trekken; in Soerabaja leden zij bijna een nederlaag. De Britse brigade-generaal Mallaby sneuvelde daarbij.

Het had een beslissende invloed op Van Mook. Hij zag in dat koloniaal herstel niet realistisch was. Van Mook erkende in november 1945 de revolutionaire kracht aan Indonesische kant, onderkende de Britse druk om met de Republiek tot een politiek vergelijk te komen en besefte dat Nederland niet in staat zou zijn de revolutionaire "furoor" (strijdgeest) via een koloniale oorlog in te dammen. Het leverde hem bij het thuisfront een storm van kritiek op. Hij werd er breed van beschuldigd "Indië te verkwanzelen". Dat was zonder meer correct! Terwijl vrijwel de hele publieke opinie en het grootste deel van de politieke partijen in Nederland het koloniaal gezag wenste te herstellen, wilde Van Mook dekoloniseren! Hij had het tij mee. Van Mook wist het kabinet met steun van de Britse regering te overtuigen van de noodzaak van een drastische koersverandering: geen koloniaal herstel meer, maar dekolonisatie. Geen confrontatie maar overleg.

Hij en de Republikeinse premier Sutan Sjahrir vonden elkaar in december 1945 in een aantal geheime intentie-afspraken. Nederland erkende daarbij het kabinet-Sjahrir *de facto* als een feitelijke realiteit en was bereid de onafhankelijkheid van Indonesië te bewerkstelligen. Die onafhankelijkheid zou niet meteen tot stand komen maar via een overgangperiode. De nieuwe staat zou een federale constructie krijgen. Het was de pragmatische oplossing voor een feitelijk probleem: de Republiek beheerste Java en Sumatra en Nederland had inmiddels Oost-Indonesië onder controle gekregen. De hele regeling zou via een verdrag, dwz. een overeenkomst tussen gelijkwaardige partners, worden vastgelegd. De afspraken werden de inleiding op een lange serie, op en neer volgende onderhandelingen met talloze *ups and downs*. Hoogtepunten waren: de 1 mei 1946 verklaring van minister Logemann na de Hoge Veluwe conferentie, het akkoord van Linggadjati, het akkoord van Renville, de Van Roijen-Roem-overeenkomst, de wapenstilstandsovereenkomst van juni 1949 en de ronde tafel conferentie.

Waar draaide het om?

Dekolonisatie of rekolonisatie?

Wie de theorie aanhangt dat het allemaal draaide om koloniale restauratie, heeft – zo kan worden geconcludeerd – voor de eerste maanden na 17 augustus 1945 volstrekt gelijk. Maar voor de daarop volgende periode moet hij of zij toch een aantal essentiële vragen beantwoorden. Hoe verklaart hij of zij de merkwaardige houding die Nederland na december 1945 aannam?

In de media wordt de hele periode 1945-1950 gelijkgesteld met "de politieke acties". Maar wie kijkt naar de tijdsduur van die twee acties, ziet dat deze slechts enkele weken duurden. Het accent lag, op lokale gevechtshandelingen na, op iets heel anders: op overleg.

Maar er is overleg en overleg. Volgens de traditionele historici, zoals Pluvier en Van de Doel, waren de onderhandelingen boerenbedrog en was het werkelijke doel herstel van het koloniale gezag of een vergaande mate van Nederlandse (lees koloniale) invloed.

Ik geloof er uiteraard niets van. Maar goed, laat ik omwille van het debat de stelling overnemen dat er

Ontvangst genodigden

inderdaad sprake was koloniale restauratie. Dan stuit je toch op merkwaardige dingen. Waarom vielen de vaderlandse pers, politieke partijen in 1945 en 1946 zo hevig over Van Mook heen, als hij toch koloniale restauratie wilde? En waarom steunden de PVDA, Groot Britannië en de VS (felle antikoloniale krachten) de Nederlandse regering, als die rekolonialisatie hoog in het vaandel had? En vooral waarom gingen de Republikeinse onderhandelaars met de Nederlanders in zee?

Maar werd, zo stellen de traditionalisten, Linggadjati dan niet eenzijdig door Nederland "aangekleed"? Dat is volstrekt juist. Maar daar staat tegenover dat Den Haag zijn eenzijdige interpretatie in tweede instantie introk en het overleg vervolgens weer in het oorspronkelijke spoor kwam.

Het beleid was na december 1945 kort en goed gericht op geleidelijke dekolonisatie. En dit vormde ook het streven van de Republikeinse onderhandelaars. De Republiek werd daarbij als gesprekspartner erkend en later zelfs, sinds de verklaring van minister Logemann, op 1 mei 1946 als staat; zij het de facto. In november 1946/ maart 1947 vond dat zijn bekroning in het akkoord van Linggadjati dat via het akkoord van Renville in januari 1948 nog eens werd bevestigd.

Die de facto erkenning betekende dat Nederland erkende dat de Republiek feitelijk de touwtjes in handen had in Java en Sumatra. Je kunt redeneren, en minister Bot

deed dat het vorig jaar, dat Nederland daarmee ook het uitroepen van de Indonesische Republiek op 17 augustus 1945 als een feitelijk, historisch gegeven erkende. Maar het betekende niet, zoals menig journalist op het horen van Bots woorden veronderstelde, dat Nederland afstand deed van zijn totale, formele, juridische supervisie. Deze zou immers pas na afronding van de overgangperiode worden overgedragen (1 januari 1948, later 1 januari 1949 en uiteindelijk 27 december 1949).

De Nederlandse intenties waren oprecht. In september 1948 werd ter voorbereiding Nederlands-Indië alvast omgedoopt in Indonesië en het Indonesia Raya als het volkslied van de nieuwe staat aanvaard. Velen van U hebben dan ook wel degelijk in "Indonesië" gediend.

Waardoor ging het dan mis?

Als Nederland en de Republiek akkoorden bereikten, waardoor ging het dan mis? Dat de pogingen mislukten, dient op het conto te worden geschreven van de achterbanen in beide landen. Die verzetten zich hartgrondig. In Nederland hadden, zeker in de beginperiode, de christelijke partijen grote moeite met de akkoorden. Ook de Nederlandse legerleiding onder generaal Spoor lag aanvankelijk dwars. Maar meest beslissend was het verzet van het Republikeinse leger, de Tentara Nasional Indonesia (TNI).

Het verzet van de eigen achterban werd de reden waarom Nederland aanvankelijk het akkoord van

Linggadjati "aankleedde" en de Republiek er steeds grotere moeite mee kreeg. Het speelde ook bij de uitwerking van het Renville-akkoord. Desondanks was er aan beide kanten uiteindelijk grote concessiebereidheid. Maar het verzet van de Republikeinse achterban, met de TNI voorop, werd de oorzaak waardoor Renville uiteindelijk mislukte. De onderhandelaars aan beide zijden, de Van Mooks, Schermerhorns, Van Vredenburgs, Stickers, Sjahrirs en Hatta's wilden wel, maar ze waren er niet tegen opgewassen.

Wat waren de problemen? Het draaide allemaal om de overgangperiode. Nederland erkende de Republiek de facto, niet juridisch. Maar in de visie van de Republiek hield dat een volledige erkenning in. De Republiek, en met name de TNI, wenste in de te vormen overgangsregering in volle glorie voort te bestaan en het eigen leger, de eigen buitenlandse betrekkingen te handhaven. Daarvan wenste zij geen afstand te doen. De Republiek wilde niet tijdelijk een deelstaat worden net als de andere deelstaten. Nederland wilde daarentegen in de overgangperiode de formele leiding in handen houden. Zij wilde de TNI in een nieuw federaal leger laten opgaan. Zij zag de Republiek (zeker na de eerste militaire actie) als een chaos. Zij wilde de overgangperiode vooral gebruiken om samen met de interimregering waaronder de Republikeinen, orde op zaken te stellen.

Toen het overleg vastliep, stelde Nederland ultimata. De Republikeinse onderhandelaars wilden wel toegeven maar de TNI wenste dat pertinent niet. Dat wilde niet in een nieuw federaal leger opgaan en ook van een overgangperiode niets weten. Het wilde eigenlijk alleen onmiddellijke onafhankelijkheid; morgen en niet over enige maanden! Het stelde de regering in Jogja voor een akelige keuze: hetzij toegeven aan de Nederlanders en een fatale breuk binnen de Republiek; hetzij niet toegeven met als consequentie oorlog met Nederland. Jogja koos voor het laatste. Men had maar een hoop: dat Engeland of de VS ten gunste van de Republiek tussen beide zou komen.

Zowel na Linggadjati als na Renville resulteerde het mislukken van de onderhandelingen in militaire acties. Bij de eerste actie handelde het aan Nederlandse kant niet alleen om

mislukt overleg maar ook om een financiële noodsituatie. Nederland was zo goed als bankroet. Een akkoord had de boel gered. Nu was een militaire actie de enige methode om economisch belangrijke gebieden te veroveren en aan de zo broodnodige financiën te komen. Daarnaast was er echter nog een politiek doel. Kritische groeperingen binnen de Republiek drongen op een actie aan. Nederland hoopte de TNI uit te schakelen, de Republikeinse hoofdstad, Yogyakarta, te bezetten en vervolgens een gematigde alternatieve regering in het zadel te helpen die wel bereid zou zijn om het akkoord van Linggadjati over de overgangperiode uit te voeren. Het werd echter een mislukking. Jogja werd niet bezet en de gematigden kwamen niet in beweging.

Ook de tweede militaire actie werd uit wanhoop geboren. Wanhoop over het mislukken van het overleg over de uitvoering van het Renville-akkoord. Ook nu sprongen de onderhandelingen af nadat men elkaar op een haar na had gevonden. Het struikelblok bleef echter ook nu vooral de ontbinding van de TNI. Ook deze militaire actie had echter geen politiek resultaat. Ook dit keer kwamen de (overigens deels gevangen genomen) gematigde leiders niet in beweging. Integendeel, zij voelden zich gesterkt door de Veiligheidsraad die een masse over Nederland heenviel. Abandonnering, wegtrekken, vormde al langer het devies van de regering, mocht het ook dit keer niet lukken om met militair geweld de gesloten akkoorden af te dwingen. Geconfronteerd met de onverzettelijkheid van de Indonesiërs, grote interne tegenstellingen (het kabinet dreigde aanhoudend te vallen) en de kritiek van de VR besloot Den Haag fundamenteel van koers te veranderen. Men schrapte de overgangperiode en koos voor een onmiddellijke overdracht van de soevereiniteit. Het kostte nog heel wat moeizame onderhandelingen om zelfs hierover met de uiterst wantrouwende Republiek tot overeenstemming te komen. In oktober kon het rtc-overleg worden afgerond. En op 27 december 1949 vond de soevereiniteitsoverdracht plaats. De publieke opinie had het intussen allemaal niet meer kunnen volgen. Onmiddellijke overdracht en de rtc waren hoogst impopulair. Maar men had genoeg van "Indië" en wenste maar één ding: dat de jongens thuishkwamen.

Opletten tijdens de lezingen

Waarvoor kwamen de overeenkomsten van de grond?

De geschiedenis van de dekolonisatie is al met al een gecompliceerd verhaal. Bepaalde aspecten staken nog ingewikkelder in elkaar dan ik ze hierboven schetste. Maar een ding staat voor mij vast. Koloniaal gezagsherstel en veroveringsoorlogen? Van de hele hypothese blijft weinig over. De hardnekkigheid van deze theorieën wordt misschien verklaard omdat de discussies te veel accent legden op het mislukken van de akkoorden en beide militaire acties. Een andere interessante vraag wordt daardoor niet of nauwelijks gesteld. Laten we het eens vanuit een ander perspectief bekijken: dat van 100% merdeka, dat van de hardnekkige Republikeinse dwarsliggers. Waarom kwamen er überhaupt overeenkomsten tot stand? Het Republikeinse leger verzette zich immers krachtig. Het wilde van een vergelijk niets weten.

Waarvoor werden Linggadjati, Renville, de Van Roijen-Roem-overeenkomst en de rtc any how mogelijk?

Er waren, naar mijn rotsvaste overtuiging, slechts twee redenen waarom de Republikeinse onderhandelaars in 1946 (Linggadjati) en 1948 (Renville) hun achterban durfden te trotsen en toch met een akkoord instemden. Allereerst de sterke buitenlandse druk van Britten en Amerikanen. Op de tweede plaats een dreigend Nederlands militair optreden, wanneer de Republiek niet door de bocht ging. In 1946 opende de massale binnenkomst

van de 7 december divisie de mogelijkheid dat, zodra de Britten in november vertrokken, Nederland militair zou optreden. In 1948 waarschuwde Nederland voor hetzelfde. In beide gevallen lieten Britten en Amerikanen op dat moment weten dat zij hiervoor volledig begrip hadden!

Dit patroon zette zich voort. Ik memoreerde het al. In 1949 koos Nederland eieren voor zijn geld. Het liet de overgangperiode vallen en opteerde voor een directe overdracht van de soevereiniteit, te regelen via een rtc. Iedere Republikein riep hoera, zou je denken! Maar daar was geen sprake van. Men vertrouwde Nederland totaal niet. Zeker niet de TNI. Het Republikeinse leger wenste de oorlog voort te zetten. Het hoopte het Nederlandse leger uit te kunnen putten en op den duur verdrijven. Was ook de internationale constellatie na de VR-resolutie van 28 januari 1949 niet uiterst gunstig voor de Republiek? Rond maart 1949 veranderde echter het plaatje. De wnd, chef staf van de TNI, Simatupang, kwam tot een geheel andere conclusie. Hij constateerde dat het Nederlandse leger weliswaar de TNI niet kon verslaan en dat de guerrilla aanzienlijke successen boekte. Maar hij stelde ook vast dat de TNI van haar kant ook niet in staat was de Nederlanders een definitieve slag toe te brengen. Simatupang voorzag een eindeloze oorlog, chaos en ellende. Er zat maar een ding op. De TNI diende akkoord te gaan met de Nederlandse voorstellen voor een rtc. Het was een fundamentele

ommezwaai. Daarmee verdween het grootste obstakel dat een definitieve slotovereenkomst tegenhield. Aan Nederlandse kant vond een vergelijkbaar proces plaats. Maar hier heette het obstakel de KVP, althans een krachtige stroming binnen die partij onder leiding van partijleider Romme.

Wat was de rol van het Nederlandse leger?

De rol die het Nederlandse leger in de periode 1945-1950 speelde, is in de nu al decennia woedende discussie vrijwel altijd vereenzelvigd met neokoloniaal militair ingrijpen. Dat de Indonesische Revolutie uiterst gewelddadig was en dat het Nederlandse leger primair als taak had om de Nederlanders, Indische Nederlanders en pro-Nederlandse Indonesiërs en Chinezen te beschermen, ziet menige discussiant volstrekt over het hoofd. Dat de Nederlandse militaire aanwezigheid verder een absolute voorwaarde vormde voor het Nederlandse beleid, voor de onderhandelingen met gematigde Republikeinse leiders, is – denk ik – een gegeven in de discussie die tot dusverre niet werd opgepakt. KL en KNIL namen deze rol in feite over van de Britten die tot eind 1946 de touwtjes in handen hadden.

Het verhaal dat ik hierboven afstak, leidt al met al tot een merkwaardige conclusie. Als instrument om de afspraken over een geleidelijke dekolonisatie door te drukken was het Nederlandse militaire optreden bij beide acties een mislukking. Niet zozeer omdat het leger zelf faalde, maar omdat het optreden niet als een politieke hefboom werkte om gematigde Republikeinen over te halen samen met Nederland alsnog de akkoorden te verzilveren. Als instrument om diezelfde akkoorden en met name de beslissende rtc tot stand te brengen was het leger echter hoogst succesvol. Zonder de aanwezigheid van het Nederlandse leger en zonder de voortdurende militaire inspanningen na de tweede militaire actie zou er van overeenkomsten geen sprake zijn geweest.

Het is in Nederland met zijn sterk calvinistische zwart-wit-traditie en zijn sterk pacifistische trekken nogal ongewoon om militair optreden, zeker in een achteraf bekeken 'foute situatie', als positief te omschrijven. Een dergelijke benadering doet echter geen recht aan de gecompliceerdheid van het dekolonisatievraagstuk. Het militair optreden kan

niet louter onder de noemer gezien worden van een mislukking. Er was wel degelijk sprake van succes.

2e lezing Mevrouw dr. S. Scagliola, historica, studeerde maatschappijgeschiedenis aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam, promoveerde in 2002 op het proefschrift "Last van de oorlog. De Nederlandse oorlogsmisdaden in Indonesië en hun verwerking", werkt als onderzoeker bij het Veteraneninstituut.

Aandachtig gehoor

DE indie-veteraan bestaat niet

Dat was althans mijn eerste reactie toen ik het verzoek kreeg een lezing te houden met als titel: **Hoe keek de indie-veteraan tegen de Nederlandse maatschappij aan?** Natuurlijk is het noodzakelijk een algemene term te hanteren die min of meer betrekking heeft op een bepaalde groep. Anders kun je niet over dat onderwerp met elkaar communiceren. En natuurlijk weet iedereen dat er grote onderlinge verschillen tussen indie-veteranen zijn. Maar toch heeft de veralgemenisering van de indie-ervaring in mijn ogen een goed begrip van wat zich daar werkelijk heeft afgespeeld en van wat in Nederland daarvan de gevolgen zijn geweest in de weg gestaan. Het beeld van de 'boze, verontwaardigde indie-veteraan die slecht behandeld is' domineert.

We kunnen natuurlijk niet zonder 'beelden' over bepaalde zaken, maar die 'beelden' kunnen ook tot misvattingen en verkeerde aannames zor-

gen. Vraag dat maar aan 'allochtonen', 'moslims' en VMBO-leeringen.

Onderlinge verschillen

We hebben het namelijk over 120.000 mannen uit verschillende lagen van de samenleving, uit verschillende regio's van Nederland, behorend tot verschillende zullen, die op verschillende tijdstippen naar verschillende plekken in voormalig Nederlands-Indië zijn gestuurd. Het zal niemand verbazen dat de ervaringen die ze daar opdeden sterk van elkaar verschilden. Waar is de aanname dan op gebaseerd dat

toen zij ze terug kwamen ze meer met elkaar gemeen hadden dan voor ze vertrokken, dat ze dezelfde verwachtingen hadden t.a.v. hun toekomst in Nederland en dat ze die aanpassingsperiode ook op dezelfde manier hebben beleefd? Om na te gaan wat deze groep met elkaar gemeen had heb ik leentje buur gespeeld bij de psychologie.

Gemeenschappelijke leeftijdsfase

Als het gaat om het verband tussen geschiedenis en individu leggen psychologen de nadruk op de zogenaamde *formatieve fase*. Dit is de periode van de overgang naar de volwassenheid, die zo ongeveer tussen het vijftiende en vijftienvigste levensjaar plaatsvindt. Psychologisch gezien is dit de fase waarin de eigen identiteit gevormd wordt. Ervaringen in deze tijd opgedaan zijn van blijvende invloed. Onderzoek naar het autobiografisch geheugen laat ook zien dat deze formatieve periode een uitzonderlijke plaats inneemt in de herinnering. Mensen vanaf een

jaar of zestig hebben met name sterke herinneringen uit deze periode. De meest invloedrijke boeken en films, de muzieksmaak en de meest pregnante herinneringen stammen uit deze periode. Als men gedurende deze periode naar de andere kant van de wereld wordt gestuurd, in een totaal andere cultuur terecht komt, en de hele tijd met mannen onder elkaar leeft, drukt dat natuurlijk een stempel op iemands persoonlijkheid. Afhankelijk van de

Mevrouw dr. S. Scagliola

omstandigheden daar leidt dat tot horizon-verbreding of diepe frustratie en ontgoocheling.

Verskillende reacties op dezelfde omstandigheden

Tegelijkertijd blijkt uit psychologisch/sociologisch onderzoek dat mensen uit verschillende lagen van de samenleving op een andere manier reageren op tegenslagen. In de klassieke studie 'Children of the Great Depression' heeft de Amerikaanse socioloog Glen Elder laten zien dat kinderen die in de tijd van de grote depressie net oud genoeg waren om bij te dragen aan het gezinsinkomen het later in het leven beter deden dan kinderen die hiervoor net te jong waren. Ook stelde Elder vast dat vrouwen uit de middelbare en hogere klassen beter overweg konden met problemen op oudere leeftijd als ze in de grote

depressie een sterke economische achteruitgang hadden meegemaakt. Hier zien we dus dat binnen die formatieve periode kleine leeftijdverschillen al van invloed zijn en klasse ook een rol speelt.

Het valt niet te bewijzen omdat er geen systematisch onderzoek naar gedaan is, maar ik heb het vermoeden dat als een onderzoeker een representatieve groep Indië-veteranen zou bevragen over hun tijd in Indië en de daarop volgende reïntegratie, er ook veel van dit soort verschillen naar boven zouden komen. Ik durf er zelfs 100 euro op te verwedden, dat de gezamenlijke VOMI-identiteit, het resultaat van jarenlange bijeenkomsten, van het lezen van de Sobat, van elkaars verhalen aanhoren, van reageren op berichten in de media, bijgesteld zou moeten worden als alle VOMI-leden afzonderlijk zouden worden geïnterviewd. En dit zou zeker het geval zijn als de echtgenoten apart aan het woord zouden komen.

Allemaal aanpassen

Een thema zou wel steeds terugkeren in die gesprekken, en dat is het begrip 'aanpassing', of om het wat deftiger te zeggen: *transitie*.

Die vindt plaats op drie momenten:

1. De overgang van burger naar militair
2. De overgang van een Westerse maatschappij – welliswaar oprabbelend uit een oorlog – naar een koloniale samenleving met andere waarden en normen
3. De weg terug, van militair naar burger

Om goed te kunnen functioneren moet de persoon op alle drie gebieden zijn referentiekaders – of om een antropologische term te gebruiken '*betekenisstelsel*' – aanpassen. Bij voorbeeld over de noodzaak 'geweld toe te passen'. Het leger is samen met de politie het enige instituut waar het gebruik van geweld gelegitimeerd is. Om de inzet daarvan op een beheersbare en gestructureerde manier te laten verlopen leidt de krijgsmacht mensen zo op dat ze in staat zijn in een hiërarchische organisatie te functioneren. Daarbij ligt de nadruk op eigenschappen zoals *discipline, gehoorzaamheid, trots, autonomie, koelbloedigheid en de vaardigheid in het doorstaan van ontberingen*. Deze combinatie maakt deel uit van een specifieke ideologie van mannelijkheid die functioneel is binnen de krijgsmacht, maar dat niet noodzakelijkerwijs hoeft te zijn in de burgermaatschappij. Als deze eigenschappen deel zijn gaan uitmaken

van iemands persoonlijkheid is het de kunst ze zo in te zetten dat ze in de burgermaatschappij een meerwaarde opleveren. Daar krijgt echter niet iedereen de gelegenheid toe.

Een ander punt is het *verkeren onder mannen*. Onderdeel uitmaken van een organisatie die gezamenlijk gevaarlijke en extreme situaties meemaakt, zorgt voor een onderlinge band die in de burgermaatschappij nauwelijks te evenaren valt. Daar is bijna geen mogelijkheid om langdurig en intensief alleen met mannen op te trekken.

Bovendien heeft een burger veel meer mogelijkheden om in zijn sociale omgeving afhankelijk van de situatie verschillende rollen te spelen. Daarbij kunnen minder sterke kanten gecamoufleerd worden. Deze façades vallen echter weg als men langdurig met elkaar optrekt in situaties met ontberingen die extreme emoties oproepen. Men leert elkaar tot in de diepste vezels kennen en bouwt door die omstandigheid een uitzonderlijke band op. Dit kan het gevoel geven dat de extreme situatie veel meer het echte leven vertegenwoordigt, terwijl het veilige geregelde burgerleven een soort slaaptoestand symboliseert. Zeker als men terugkeert in een wereld met strakke regels met betrekking tot kerkbezoek, alcohol, sex, de omgang met mensen van een andere zaai, uiterlijke verzorging en men het weer moet doen met de smaakloze Hollandse pot. Als men bovendien bij terugkeer herhaaldelijk wordt geconfronteerd met uitspraken en ideeën over Indië door politici, journalisten, kennissen en vrienden, die totaal anders zijn dan wat men zelf heeft ervaren, kan dat leiden tot vervreemding en isolement. Ik benadruk het woord *KAN*, want de sociale context waarin iemand terugkeert en de perspectieven die zich aandienen bepalen uiteindelijk de wijze waarop de ervaringen worden verwerkt.

Ik wil even twee fragmenten voorlezen:

Bij terugkeer was ik zeer veranderd, veel meer volwassen, familie en vrienden begrepen dat niet, waardoor ik me eenzaam voelde. Je bent asociaal geworden door de ellende die je hebt gezien. Niet in staat medeleven te tonen voor anderen. Ik ben zeer rechts geworden, vooral agressiever t.a.v. buitenlanders, dan komen de beelden van beschietingen en gewonden weer in mijn hoofd.

De uitzending heeft een positieve

invloed gehad...Meteen na terugkeer ben ik aan een opleiding begonnen, misschien heb ik me daardoor niet druk gemaakt om de uitzending. Het heeft me meer volwassener gemaakt, misschien heb ik daardoor wel de kracht gekregen om bepaalde zaken te bereiken.

Hier zijn geen Indie-veteranen aan het woord, maar Libanon-veteranen, mannen die tussen 1979 als 1985 als onderdeel van een VN-vredesmissie naar Zuid-Libanon zijn gestuurd om als buffer te dienen tussen Palestijnse strijders die daar hun basissen hadden gevestigd en Israël. We zien hoe verschillend de invloed van de uitzending wordt beoordeeld. Het volgende citaat toont ook de ambivalentie van de meerwaarde van de ervaring, aan de ene kant positief, op het emotionele vlak negatief:

De uitzending heeft een grote invloed op mij gehad. Ik heb vaak het gevoel dat ik me afsluit voor mijn gezin. Ik denk dan in de trant van 'dit zal mij niet overkomen', en daarbij denk ik dan aan de ellende in Libanon. Dit speelt ook in mijn werk. Ik kan als manager makkelijk besluiten nemen en daarbij mijn emoties buiten spel zetten. Het zelfde mechanisme heeft ervoor gezorgd dat ik niet opgewerkt heb van LBO tot Master, toch blijft het gevoel dat het nooit goed genoeg is. Het gekke is dat ik daar pas mee geconfronteerd word met een onderzoek als dit, of wanneer artikelen over Libanon in de media verschijnen. Ik wilde dit van me afschrijven.

Hier is iemand aan het woord van een nog jongere generatie veteranen:

Nu zit ik bij de politie: dienst verliezen en samenwerken. Net als in het leger. Ik moet optreden bij relatieproblemen, inbraken, brandjes, burenruzies. Ze slaan elkaar de hersens in om een afgeknipte overhangende tak. Waar gaat het over? Ik kan me niet meer druk maken over kleine dingen. Dat heb ik meegerekregen uit Srebrenica.

Deze man heeft dus niet het geloof in de mensheid verloren, maar heeft door wat hij in ex-Joegoslavië heeft meegemaakt leren relativeren. Die eigenschap kan hij goed gebruiken in zijn werk als politieman. Zelfs het verband tussen het 'winnen' van de strijd of het 'slagen' van de missie en het positief terugblikken op deze ervaringen is relatief.

Er wordt wel gezegd dat de Indie-veteranen veel gemeen hebben met veteranen van andere verloren oorlogen zoals de Fransen in Algerije en de Amerikanen in Vietnam. Maar winnen of verliezen alleen is niet doorslaggevend voor een succesvolle verwerking van oorlogservaringen. Als we puur naar de materiële omstandigheden kijken is het nog maar de vraag of de Indonesische veteraan met zijn overwinning beter af was dan de Nederlandse Indie-veteraan, zijn verslagen vijand. Natuurlijk is het makkelijker betekenis toe te kennen aan een offer als de strijd iets opgeleverd heeft. Maar na het winnen van de strijd is de kwaliteit van de samenleving doorslaggevend voor de wijze waarop het offer beloond wordt. In een boek van de sociaal democratische politicus en journalist Frans Goedhart, die in 1952 door Indonesië reisde, wordt een tragisch beeld geschetst van het lot van de gewone Indonesische veteraan. Dan spreek ik niet over ex-officieren of over de elite-militairen die bij de Siliwangi-divisie dienden, maar over de simpele soldaat die zich had aangesloten bij de ongeregelde troepen, die de meerderheid van de manschappen vormden. Het moet voor een fervent voorstander van een vrije Indonesische Republiek als Goedhart een bittere pil zijn geweest te constateren dat de Republiek er wat openbare orde betreft een potje van had gemaakt:

Met de moed en de diertheid van de jeugd hadden de jongens gevochten en hun bijdrage geleverd tot de vestiging van Indonesië als zelfstandige vrije staat. Veler hurner waren gesneuveld. Men had hen in Semarang gelegerd en hen in het vooruitzicht gesteld, dat zij weldra gedemobiliseerd zouden worden. Voor die demobilisatie waren de meeste jongens niet bijster geestdriftig. Wat zou er van hen worden? De jaren dat zij op school hadden behoren te zitten om af te studeren en diploma's te halen, hadden zij met een stenging in de bergen rondgelopen en gevaarlijk bestaan van een guerrillastrijder geleid. Voor de schoolbanken waren ze eigenlijk te oud geworden. De regering zag geen kans een behoorlijk perspectief in uitzicht te stellen.

Goedhart beschrijft hoe deze jongeren een probleem werden voor de openbare orde en jaloers waren op leeftijdgenoten die tijdens de Revolutie geen risico hadden genomen en nu beter af waren;

In hotels waar gedanst werd, ging de T.P. (Tentara Peladjaran, een scholieren-leger) de boel op stellen zetten. Het heette dat de guerrillamannen principiële bezwaren tegen de westerse dans hadden, maar de werkelijkheid was dat de jonge kerels het niet konden verdragen, dat allerlei andere jongelui, die niets voor de vrijheidsstrijd gedaan hadden, wel geld hadden om zich met de meisjes te amuseren, terwijl zij platzak waren en jaloers mochten toekijken. ... Sommigen van deze jongens maakten zich uit de voeten en begaven zich naar het gebied van de Darul Islam, om zich bij de T.I.I., het leger van Kartosuwirjo, aan te sluiten. Blijkbaar waren zij tot de slotsom gekomen, dat dit voorlopig de beste oplossing voor hun moeilijkheden was.

Al waren de omstandigheden in Nederland totaal anders, de keuze om de rol van strijder te continueren vertoont gelijkenissen met die van de vele Indie-veteranen die zich aanmeldden als vrijwilliger voor de oorlog in Korea omdat ze in Nederland niet konden aarden.

Al deze voorbeelden zijn zeker niet bedoeld om het respect en het begrip dat Indie-veteranen verdienen ter discussie te stellen. Integendeel, ze zijn bedoeld om te illustreren dat er veel overeenkomsten zijn met andere groepen veteranen, zeker als het gaat om de tweeslachtigheid van emoties. De overgang van militair naar burger is lastig, vooral in een samenleving met burgers die de strijd niet mee hebben beleefd. Een kleine minderheid van de bevolking maakt iets mee dat zich heel ver weg afspeelt, komt terug en mist vervolgens een gezamenlijk referentiekader met de rest van de bevolking. De 120.000 mannen die waren uitgezonden vormden een minderheid in vergelijking met leeftijdgenoten die in Nederland waren gebleven. De verhouding was ongeveer 1 staat tot 4. Als men de hele mannelijke bevolking tussen 20 en 45 neemt, dan bedroeg deze in 1948, 1949 en 1950 ca 3 miljoen. Dat waren de collega's, de bazen, de burens, de docenten, de klanten, de schoonvaders, de medestudenten etc. Deze mentale kloof verklaart ook waarom veel Indie-veteranen goed contact hadden met Indische Nederlanders die inmiddels naar Nederland waren gekomen. Tot slot een schets van het ideale integratie-traject: wat zouden de

voorwaarden moeten zijn om de overgang van strijd naar burgersamenleving zo vlekkeloos mogelijk te laten verlopen?

1. Een staat die het vermogen heeft een aantal basisvoorzieningen te bieden:
een dak boven het hoofd, de eerste levensbehoeften, een baan, opleiding of uitkering, goede opvang voor medisch of psychisch beschadigde militairen.
Dit vormt een groot probleem in bijna alle jonge staten.
2. Een burgersamenleving die meeleeft en ervan overtuigd is dat het verlies van dierbaren een zinvol en onontkoombaar offer is. Deze associatie met oorlog is van fundamenteel belang voor de positie van militairen, omdat zij ook doorwerkt in de herdenkingscultuur, de geschiedschrijving, de literatuur, de familie verhalen en de beeldvorming rond militairen en veteranen. Israël is een goed voorbeeld van een dergelijke militair-vriendelijke samenleving.
3. Een reïntegratie-traject a la carte met maximale aansluiting tussen wensen, capaciteiten en aanbod.
4. Een flexibel karakter (relatievermogen, humor) en sterke sociale competenties
5. Een goed huwelijk met een vrouw die kan luisteren.
6. Succes in het verdere beroepsleven (vaak een combinatie van vaardigheid en geluk).
7. Een aantrekkelijke economie.

Terugkomend op het begin van dit relaas: DE Indië-veteraan bestaat niet, er bestaan veteranen in alle soorten en maten en de Nederlandse maatschappij heeft de plicht om zich een realistisch beeld te vormen van deze diversiteit. Daar wordt iedereen beter van.

Voor deze lezing is gebruikt gemaakt van de volgende literatuur:

Gerben Westerhof, 'Oud en nieuw: Het levensverhaal van ouderen in een veranderende samenleving', in: Paul Klep, Carla Hoetink en Thijs Emons (Red.), *Persoonlijk verleden. Over geschiedenis, individu en identiteit* (Amsterdam, 2005).

Glen Elder, *Children of the Great Depression* (Boulder, Colorado/V.S., 1998).

Joanne Moutaen, Anja Dirkzwager, Maaike de Vries, Martin Elands, Stef Scagliola en Jos Weerts, *Libanon laan ons nooit helemaal los, resultaten van onderzoek naar de gezondheid en het welzijn van UNIFILers die in de periode 1979-*

1985 naar Libanon zijn uitgezonden (Doorn, 2005).

Hendrina Praamsma, Jet Peekel, Toni Boumans, *Herinneringen aan Srebrenica*, 171 soldatengesprekken (Amsterdam, 2005).

Frans Goedhart, *Een revolutie op drift*, Indonesisch reisjournaal (Amsterdam, 1953).

3e lezing Drs. M. Elands, militair-historicus, als defensiemedewerker werkzaam bij het Veteraneninstituut, eerder werkzaam geweest bij het Nederlands Instituut voor Militaire Historie, tevens redacteur van Checkpoint, specialisatie: Nederlands militair optreden sinds de Tweede Wereldoorlog, auteur en redacteur van een groot aantal artikelen en boeken over het militair optreden in het voormalig Nederlands-Indië.

De Indiëveteranen in de Nederlandse samenleving

Indiëveteranen maken al zestig jaar deel uit van onze samenleving. Als individu hebben zij hard gewerkt aan de wederopbouw van ons land en de inrichting van de moderne verzorgingsstaat. Ze hebben hun kinderen groot gebracht, hun kleinkinderen verwend en natuurlijk altijd naar hun vrouw geluisterd. Ze hebben veel tijd in verenigingen gestopt, in besturen gezeten en goede doelen gesteund. Indiëveteranen hebben als individu zestig jaar midden in de samenleving gestaan. Als groep stonden zij echter lange tijd aan de zijlijn, anoniem en vrijwel onzichtbaar. De Indiëveteranen hebben pas laat een volwaardige plek in de samenleving gekregen. Sterker nog, zij hebben die plaats zelf moeten bevechten. In hoeverre en op welke wijze had Nederland de afgelopen zestig jaar nu eigenlijk oog voor zijn Indiëveteranen? Die vraag is de rode draad in deze lezing die eindigt met een korte beschouwing over de plek die Indiëveteranen vandaag de dag in onze samenleving innemen.

Opgelost in de samenleving

Waar waren de Indiëveteranen toch in de jaren vijftig en zestig? Weinig Nederlanders zullen zich dat destijds hebben afgevraagd. De twee decennia na het conflict had de Nederlandse samenleving nauwelijks oog voor zijn Indiëveteranen. De veteranen zelf lieten het daarbij. Natuurlijk was er bij sommige Indiëveteranen na terugkeer sprake

van enige onvrede over de opvang en voorzieningen. Ook was er zeker sprake van weerstand tegen de politici die hen eigenlijk met een onmogelijke opdracht op pad hadden gestuurd. Deze onvrede en weerstand werden echter nauwelijks geuit en al helemaal niet breed uitgemeten. De Indiëveteraan pakte - zo goed en kwaad als mogelijk - de draad van het leven in Nederland weer op. Hij had een achterstand in te halen. De opbouw van loopbaan en gezinsleven slokte na terugkeer vrijwel alle beschikbare tijd en ener-

Drs. M. Elands

gie op. De herinneringen aan Indië, en zeker de nare herinneringen, werden verdrongen. De Indiëveteraan vroeg zelf geen aandacht of hulp. De samenleving liet het er na de geslaagde demobilisatie verder bij zitten. Van verdringing was ook in de samenleving als geheel sprake. Nederland leed collectief aan een soort dekolonisatie-trauma. Indië was een gesloten boek zonder happy end. De gezagstrouwe burgers, media en veteranen deden geen moeite dit boek weer open te slaan. De tijd was niet rijp voor een maatschappelijk debat en het ontbrak ook simpelweg aan tijd voor reflectie. De mouwen werden opgestroopt. Er moest gewerkt worden! Wat in die jaren ook een rol speelde was dat veel Nederlanders destijds

nog een vrij onschuldig beeld van de strijd in Indië hadden. Indië, dat was toch het conflict van die korte politieke acties? Dat was toch dat politieoptreden tegen zwak bewappende bendes? Indië was in de beleving van veel Nederlanders geen echte oorlog geweest. De in de tropen gebrachte offers vielen in hun ogen volstrekt in het niet bij het leed van de Tweede Wereldoorlog? Dergelijke ideeën en beelden vormen niet bepaald een stimulans om aan de militaire ervaringen in Indië bijzondere aandacht te schenken. Veel Indiëveteranen konden of wilden hun ervaringen bovendien niet met buitenstaanders delen en zwegen geërgerd of berustend.

Aandacht tegen wil en dank

Zo gingen de jaren vijftig en zestig voorbij. Rock & roll maakte plaats voor flower power en hippies. De burger werd mondiger. In dat proces - twintig jaar na dato - werden de Indiëveteranen plotsklaps weer zichtbaar. Door de maatschappelijke veranderingen in de tweede helft van de jaren zestig verloren gezag en autoriteit terrein. Onder invloed van de protesten tegen de oorlog in Vietnam werd ook het elgen koloniale verleden een potentieel doelwit van kritiek. Op 17 januari 1969 barsite de bom. Tijdens een uitzending van VARA's Achter het Nieuws verklaarde de psycholoog en Indiëveteraan Joop Hueting onomwonden dat Nederlandse troepen zich in Indië op grote schaal schuldig hadden gemaakt aan oorlogsmisdaden. Deze en daarop volgende onthullingen tijdens vervolguitzendingen en in de pers veroorzaakten een wekenlange golf van emotie en publieke discussie. Uiteindelijk leidde deze tot de publicatie van de omstreden Excessennota.

De Indiëveteranen stonden door de Hueting-affaire ineens midden in de spotlights. Het was echter bepaald niet de aandacht waarop zij zaten te wachten. Woordvoerders sprongen namens de Indiëveteranen verontwaardigd in de bres. Zij benadrukten het incidentele karakter van de militaire excessen. Hun tegenpolen beschouwden de onthullingen op hun beurt slechts als het 'topje van de ijsberg'. Zij drongen aan op een breed en diepgaand onderzoek. De onderliggende en belangrijkste vraag binnen deze discussie - namelijk of Nederland in die jaren niet een onrechtvaardige en zinloze oorlog had gevoerd - kreeg vele en uiteenlopende antwoorden. Ondanks alle pogingen tot nuancering ontstond een beladen sfeer

waarin iedere Indiëveteraan een potentiële oorlogsmisdadiger was. De beschuldigingen werden - een enkele uitzondering daargelaten - niet zozeer generaliserend gebrácht, als wel generaliserend ervaren. Zeker wanneer deze beschuldigingen gepaard gingen aan verwijzingen naar Duits of Japans optreden tijdens de Tweede Wereldoorlog lokten deze felle reacties uit. "Over de graven van onze militairen heen breiden de socialisten hun greep naar de rode macht uit, kan het nog smeriger?", sprak bijvoorbeeld de weduwe van generaal S.H. Spoor onomwonden.

De overheersende aandacht voor de extreme standpunten en emoties in deze weken helaas een eenzijdig beeld van de affaire opgeleverd. Binnen de uitersten vielen vele namelijk wel degelijk verstandige woorden te lezen en te horen. Dit leverde interessante analyses en verhandelingen op met onder meer aandacht voor het karakter van (guerrilla-)oorlogen, de menselijke drang tot lijfsbehoud, de invloed van geweldservaringen van de oorlogsgeneratie, de onervarenheid van de veelal jonge militairen en de invloed van propaganda (vijandbeelden). De samenleving kreeg eindelijk een eerste les over de harde realiteit van de oorlog in Nederlands-Indië. Er kwam nieuwe en bredere aandacht voor de militaire ervaringen zelf. Dit was voor de Indiëveteranen de positieve zijde van de Hueting-medaille. Het bestaande en verhuulende beeld van twee korte politieke acties verloor terrein. Het ruimde plaats in voor het beeld van een langdurige en wrede guerrilla. Voor het eerst ook kwamen zo de uiterst moeilijke omstandigheden waaronder de militairen moesten dienen breeduit over het publieke voetlicht. Dit tezamen met het ontluikende besef dat honderdduizend dienstplichtigen eigenlijk met een onmogelijke taak waren opgezadeld.

Indiëveteranen werden rond 1970 al met al aandacht zichtbaar, zij het op een wat eenzijdige en voor velen van hen zeker pijnlijke wijze. De in het proces verspreide kennis over de militaire omstandigheden leidde echter ook tot beginnend begrip. Deze kennis en dit begrip vormden de kiemen voor de latere maatschappelijke waardering.

Stille na de storm?

De meerderheid van de veteranen liet de publieke storm uit 1969 en 1970 over zich heenwaaien. Hoewel de storm was gaan liggen, waaide in de jaren zeventig en tachtig nog af

en toe een stevige en koude bries. De belangstelling van journalisten was immers gewekt. Hun aandacht bleef in de jaren zeventig en tachtig gericht op Nederlandse geweldsexcessen, al dan niet in combinatie met een beschrijving van de guerrilla-omstandigheden. Dat verschilde door wroeging gekwelde Indiëveteranen in de jaren zeventig zelf de publiciteit zochten (en kregen) en dat Poncke Princen stilaan een publieke figuur werd, bewees al dat de stilte niet was ingetreden. Dat de omroepen in de periode tussen 1970 en 1988 tientallen televisiedocumentaires aan Indië wijdde, toonde dat de Hueting-affaire het koloniaal verleden tot een voor de media extra interessant thema had gemaakt. De hoop van vele Indiëveteranen dat de negatieve publiciteit in 1969 eenmalig was geweest, was halverwege de jaren tachtig al lang vervlogen.

Een collectieve reactie van de Indiëveteranen kon eigenlijk niet langer uitblijven. Rond 1985 had een behoorlijk aantal van hen de pensioengerechtigde leeftijd bereikt. Zij hadden nu meer tijd en behoefte om aan hun gevoelens van miskenning en verontwaardiging uiting te geven. Bovendien vroegen zij aandacht voor de vele collega-veteranen die nog altijd kampten met lichamelijke of psychische klachten. Het jaar 1985 met onder meer de oprichting van de eerste echte belangenvereniging van Indiëveteranen, de Vereniging Oud-Militairen Indiëgangers (VOMI), mag als een omslagjaar worden beschouwd. Voor wie er de dagbladen en opiniebladen uit de jaren 1985-1987 op naslaat, wordt duidelijk dat de Indiëveteranen vanaf die periode andere aandacht kregen en steeds positiever werden bejegend. De koppen van kranten- en tijdschriftartikelen uit die jaren illustreren dit treffend, zoals blijkt uit de volgende voorbeelden:

- "Oud-Indiëgangers willen steun en eerherstel"
- "De wrange nasmaak van de jongens overzee"
- "Boetekleed minister valt goed bij Indiëveteranen"
- "Symposium politieke acties rept niet over psychische gevolgen"
- "De verloren generatie van '46"
- "Nederland zet zijn veteranen in de kou"

Uit dergelijke artikelen blijkt dat rond 1985 een drietal ontwikkelingen inzette:

(1) Een deel van de Indiëveteranen was de negatieve publiciteit en het gebrek aan waardering zat en ging georganiseerd strijden voor erkenning;

(2) Er ontstond professionele en maatschappelijke aandacht voor de lichamelijke en psychische problemen van duizenden Indiëveteranen

(3) Bij de overheid drong het besef door dat zij ten opzichte van de Indiëveteranen ernstig tekort was geschoten.

De aandacht voor de Indiëveteranen nam toe en hun positie in de samenleving veranderde. Naast het beeld van de Indiëveteraan als dader ontstond geleidelijk een beeld van de Indiëveteraan als slachtoffer. De weinig benijdenswaardige positie van de toenmalige dienstplichtigen was hierbij van doorslaggevend betekenis. Dienstplichtigen werden bij uitstek geprojecteerd als slachtoffers van het toenmalige Indiëbeleid en het latere maatschappelijke onvermogen om hen erkenning en nazorg te bieden.

Dit nieuwe beeld bleek een onverwachte aantrekkingskracht te hebben. Tal van journalisten waren bereid de gevoelens, frustraties en wensen van Indiëveteranen onder aandacht van het publiek te brengen. Hadden de media eerst de rol van rechter gespeeld, nu werden ze vaker advocaat van de Indiëveteraan. Door deze begripvolle media-aandacht en de belangrijke functie van de VOMI als centraal aanspreekpunt voor de overheid vonden veteranenvoormannen als generaal bd Ted Meines na 1985 snel gehoor bij de politiek. Minister van Defensie Wim van Eekelen stelde bijvoorbeeld al in 1986 de oudstaatssecretaris en Indiëveteraan Durk van der Mei aan als Vertrouwensman voor Oud-Militairen Indiëgangers. Hoewel de discussie over oorlogsmisdaden nog bij tijd en wijlen oplaaide - denk bijvoorbeeld aan de discussie rond deel 12 uit de serie van Loe de Jong - kregen de Indiëveteranen de wind nu in de rug.

Binnen een paar jaar werd er een complete de veteranenwereld opgetuigd. Terwijl de inkt van de eerste beleidsaanbevelingen nog nauwelijks droog was, zag het Veteranen Platform in 1989 het levenslicht. Deze overkoepelende stichting, waarin de Indiëveteranen nadrukkelijk de toon zetten, stond garant voor de belangenbehartiging van 150.000 veteranen. Het intensieve overleg tussen overheid en veteranen leidde al in 1990 tot de eerste

veteranennota. Ironisch genoeg was het een rooms-rode coalitie van moderne snit die deze nota presenteerde. Dezelfde politieke combinatie die in de jaren veertig het Indiëbeleid had bepaald.

Met deze snelle ontwikkeling kreeg de Indiëveteraan positieve aandacht van media en politiek en daarmee een volwaardige positie in de samenleving. Er werd voor het eerst echt naar ze geluisterd.

Professionele zorgverlening, tal van eenmalige uitkeringen en onderscheidingstekens en diverse schuldbekentenissen van politici waren ieder op zich uitingen van maatschappelijke erkenning voor Indiëveteranen. De aanwezigheid van ministers tijdens herdenkingen bij het Indiëmonument in Roermond, maar ook van burgemeesters bij onthullingen van vele plaatselijke herdenkingsmonumenten waren bewijzen van emancipatie, van publieke en politieke aandacht en erkenning. Mede daardoor maakten tegenstellingen tussen overheid en veteranen in toenemende mate plaats voor samenwerking, bijvoorbeeld binnen het in 2000 opgerichte Veteraneninstituut.

Herintredende stilte

In de tien, vijftien jaar na de oprichting van de VOMI waren de Indiëveteranen duidelijk zichtbaar in onze samenleving: actieve verenigingen, grootschalige reünies en herdenkingen, media-aandacht, veteranenbeleidsinitiatieven, wetenschappelijke studies en een stroom aan herinneringsliteratuur.

Veteranen stonden eindelijk op de politieke en maatschappelijke agenda en Indiëveteranen vormden daarbinnen de dominante groep. Zij waren het gezicht van een aan kracht winnende veteranencultuur. In het nieuwe millennium zijn de Indiëveteranen meer op de achtergrond geraakt. Dit heeft meerdere oorzaken. Allereerst neemt het aantal van hen drastisch af. Naar schatting zijn nog ruim 50.000

Indiëveteranen in leven. Hoge leeftijd en bijkomende fysieke beperkingen weerhoudt een flink deel van hen bovendien van deelname aan veteranenactiviteiten. Het aantal verenigingen neemt af, reünies en herdenkingen worden kleinschaliger. Ook leeft het idee dat er voor de Indiëveteranen al voldoende is bereikt, dat hun belangrijkste wensen al zijn ingewilligd. De beleidsmakers hebben hun aandacht zodoende verlegd naar de jonge veteranen van vredesmissies, en dan vooral naar het voorkomen en

behandelen van psychische klachten binnen deze groep. Die les van Indië is blijkbaar geleerd.

Ook de media richten zich de afgelopen jaren op deze nieuwe groep veteranen en problemen daarbinnen. De cijfers daarover spreken voor zich. In 2004 en 2005 publiceerden de dagbladen in Nederland ongeveer 270 artikelen over specifieke groepen veteranen. Hiervan had slechts negen 9% betrekking op Indiëveteranen en maar liefst 75% op jonge veteranen van recente vredesmissies. Het beeld van de oude oorlogsveteraan heeft definitief plaatsgemaakt voor dat van de jonge vredesmissieveteraan.

Toch hoeft die afnemende zichtbaarheid de Indiëveteranen niet somber te stemmen. Indiëveteranen zijn namelijk niet opnieuw in de vergetelheid geraakt. Uit jaarlijkse opinie-cijfers van het Veteraneninstituut blijkt dat van alle Nederlandse militaire missies de inzet in Indië samen met die tijdens de Tweede

Wereldoorlog de grootste bekendheid onder de bevolking geniet. Indië scoort zelfs hoger dan Srebrenica. En hoewel de meningen over de rechtvaardigheid van de inzet in Indië verdeeld zijn, geeft jaarlijks een ruime meerderheid van de Nederlanders aan veel waardering voor Indiëveteranen te hebben. Dergelijke cijfers over bekendheid en waardering weerspiegelen de volwaardige plek die Indiëveteranen in onze samenleving innemen.

Indiëveteranen hebben die plek evenwel grotendeels zelf moeten bevechten, terwijl de waardering ook erg laat werd geuit. Dit steekt sommige Indiëveteranen nog altijd.

De samenleving heeft zijn Indiëveteranen bovendien nooit onvoorwaardelijk in de armen gesloten, terwijl een deel van de Indiëveteranen dit op grond van de gebrachte offers eigenlijk wel eist. Voor hen schiet alle aandacht en de waardering toch tekort. Het is voor hen niet meer dan een erg laat doekje voor het bloeden. Een ander deel van de Indiëveteranen toont zich evenwel keer op keer zeer tevreden over hetgeen sinds 1985 allemaal is gerealiseerd en wat met het uitroepen van de Nationale Veteranendag krachtig is bevestigd. Juist de VOMI mag hier trots op zijn. Indiëveteranen zijn nu weliswaar minder zichtbaar, maar nog altijd belangrijk. Zij zijn dan wel niet langer het gezicht, maar nog wel altijd de ruggegraat van de Nederlandse veteranencultuur.

De panelleden

In de korte pauze die volgde na de 3e lezing, kon men schriftelijk vragen indienen, die vervolgens door een zeer deskundig panel zouden worden behandeld.

Kort verslag van de paneldiscussie

Panelleden:

- * De heer drs. M. Elands (spreker)
- * Mevrouw dr. S.I. Scagliola (spreker)
- * De heer dr. J.J.P. de Jong (spreker)
- * De heer dr. W.F. van Eekelen
- * De heer drs. D.F. van der Mei
- * De heer J. Jansen van Galen
- * De heer M. Vis

VRAAG: *Is de heer De Jong vergeten of heeft hij mogelijk geen begrip voor het feit dat alle gemaakte afspraken door de Indonesiërs met voeten werden getreden? Denk aan alle bestandsschendingen.*

De Jong: Neen, ik ben dat zeker niet vergeten. Ik meen zelfs dat het als een rode draad door mijn verhaal zat. De spanningsvelden tussen prachtige akkoorden, die in de praktijk niet werden uitgevoerd.

VRAAG: *Als Indië-veteraan heb ik veel respect voor uw lezing. Maar heeft u wel begrip voor de situatie, die wij als jonge jongens hebben meegemaakt in de periode september 1944 tot aan de bevrijding in mei 1945? Toen ik werd uitgezonden naar Nederlands-Indië moest ik in vrij korte tijd als enigst kind weer afscheid nemen van mijn ouders.*

Scagliola: Ik heb dat in deze lezing niet aan de orde gebracht. Wel in mijn boek "Last van de Oorlog": Oorlogsvrijwilligers (OVW-ers), die eerst bij de Arbeitsinsatz zaten of ondergedoken hebben gezeten. Het was toen een ongestructureerde periode met veel kinderen die niet naar school gingen, e.d. Ik heb wel degelijk begrip voor die voorliggende periode.

VRAAG: *U hebt die periode einde 2e Wereldoorlog en uitzending naar Indië*

ook meegemaakt. Wat zijn uw ervaringen in dit kader?

Vis: Inderdaad ondervonden we eerst de 2e Wereldoorlog met bezetting in Nederland om daarna te worden uitgezonden naar de Oost. Mijn vader zat in het verzet en mijn oom was KP-er. Wij hebben in het noorden van Friesland nooit honger meegemaakt, maar wel veel angst. Na de bevrijding in april 1945 ontstond een sfeer van "Wat moeten we nu?". Het was eigenlijk een volstrekt onduidelijke situatie. Vrij snel daarna gingen de eerste OVW-ers weg. Ik was een erg jonge Indiëganger. Pas in december 1949 werd ik uitgezonden. En met heel veel motivatie: Je moest iets doen voor die anderen! Toch waren er in 1949 al diverse deserteurs. In Indië kwam ik terecht in Bantam. De Nederlanders zorgden daar voor het eten, voor de orde, rust en vrede. Motivatie putten we ook uit de goede en vele contacten met het thuisfront.

Na terugkeer in Nederland hoorde je over de teruggekeerde Indiëgangers kreten als "losgeslagen jongens" en dat deed pijn! **VRAAG:** *Ongeveer 15 jaar na terugkeer las ik een proefschrift waarin stond dat minister Drees of Beel de 1e Politionele Actie de naam "Actie PRODUCT" gaf. Ons werd daar voorgelaten dat we moesten optreden vanwege de vele bestandsschendingen. Wat is nu waar?*

De Jong: De 1e Politionele Actie was er een met meerdere facetten, zoals ik in mijn lezing heb getracht duidelijk te maken. Heel belangrijk was de financieel-economische reden, want het ging erg slecht met de Nederlandse economie. Dus moesten de economisch belangrijke gebieden in Nederlandse handen komen. Maar ook de politiek was een reden. De Overeenkomst van Linggadjati van 24 maart 1947, waarbij een staakt het vuren werd vastgelegd, kreeg geen navolging. Hierdoor werd een optreden noodzakelijk geacht.

Ook militair-politiek was er een reden: bezet de hoofdstad Jogya.

VRAAG: *In de lezingen komt naar voren dat de VOMI de eerste organisatie zou zijn in het kader van de belangenbehartiging voor Indië-veteranen. Volgens mij is dat onjuist en is dat de BOSS (Bond Oud Stoters en Stoottroepers). Die is reeds in 1946 opgericht, hetgeen in de Stichtingsakte wordt vermeld.*

Scagliola: Ik heb alle boekwerken en verenigingsorganen uit de periode 1969 - 1985 gelezen en heb daarin niets over deze activiteit kunnen vinden. Pas in de periode 1985 - 1987 kwam de belangenbehartiging in het brandpunt te staan. Dat zijn de beginjaren van de VOMI, waarin juist de belangenbehartiging, de sociale begeleiding, de juridische ondersteuning, e.d. op de voorgrond kwamen.

Elands: Er is nog een ander verschil. De BOSS is ontstaan uit een militaire regimentsorganisatie, waarbij daarnaast ook het verzet

Kolonel Kool met een korte toelichting

een rol speelde. De VOMI is een in 1985 particuliere opgerichte belangvereniging, die specifiek was gericht op de Indië-veteranen.

Scagliola: Ik denk dat we in deze discussie streng moeten zijn. Tot 1985 heeft geen enkele vereniging of organisatie iets voor elkaar gekregen voor de Indië-veteranen. Pas vanaf 1985 werd daadwerkelijk de aandacht getrokken van de politiek en werd daadwerkelijk uitvoering gegeven aan "zorg voor de veteraan".

Van Bekelen: Succes heeft vele vaders! Toentertijd heb ik als Minister van Defensie in dit kader twee zaken voor ogen gehad:

1. Erkenning voor mensen die hun plicht hebben gedaan.
2. Met Indonesië een betere verstandhouding opbouwen. Nederland had namelijk meer problemen met Indonesië dan dat Indonesië had met Nederland! In mijn ogen hadden de Indonesiërs hun verleden zo goed als verwerkt en wij Nederlanders niet.

Scagliola: Ik ben het niet eens met de stelling dat Indonesië haar verleden heeft verwerkt. Nederlandse militairen hebben het gevoel dat zij de inlandse bevolking in de steek heeft gelaten. De TNI beschermde hun eigen bevolking niet. Integendeel zelfs als je kijkt naar de periode na het vertrek van de Nederlandse militairen. Indonesië erkent haar eigen geschiedenis uit die tijd nog steeds niet.

Van Bekelen: Verwijst naar het recente boek van Ben Bouman over de logistiek in Nederlands-Indië. Scagliola verwijst naar een boek van de Amerikaan Bill Fredericks over het vele geweld dat is toegepast, de repercussies die zijn toegepast op Indonesiërs na het vertrek van de Nederlanders. Vervolgens

ontstaat er een enerverende woordenwisseling met mevrouw Scagliola, die uiteindelijk door voorzitter Noordzij wordt afgebroken.

VRAAG: *Kolonel Kool, U bent net terug na een periode van 4 ½ jaar Defensieattaché van Nederland in Jakarta te zijn geweest. Hoe denken de Indonesiërs nu over die periode?*

Kool: Ik heb gedurende die periode buitengewoon vele en goede contacten onderhouden met zowel de oude "vrijheidsstrijders", die later opgingen in de TNI en dus hun veteranen genoemd mogen worden, als met de huidige Indonesische militairen. Zij kijken veel breder naar Nederland. Zij kijken naar 3 eeuwen Nederlandse aanwezigheid. Zij zien dan o.a. hun infrastructuur, de invloed op hun cultuur, etc. etc. Zij kijken met respect naar Nederland. Zij kijken ook terug naar het reguliere militaire optreden uit die tijd, dat in hun ogen respect afdwingt. Zij stellen zelf ook: "Wij waren ook geen lieverdjes". Respect is het juiste woord dat hier op zijn plaats is!

VRAAG: *Was het niet de dreiging tot het stoppen van de Marshallhulp aan Nederland waardoor een versneld proces op gang werd gebracht hetgeen heeft geleid tot de Ronde Tafel Conferentie?*

De Jong: Wat zal ik hierover prijsgeven uit mijn nieuwe boek dat begin 2008 moet uitkomen. De 2e Politieke Actie zorgde voor een grote internationale stortvloed over Nederland. Ook de dreiging om te stoppen met de Marshallhulp heeft hiermee te maken. Het leidde in elk geval tot een eigenaardige situatie. De visie was niet meer de weg der geleidelijkheid met een overgangperiode, maar "als niets meer lukt gaan we weg!" Een vergelijking met de Britten in het conflict tussen India en Pakistan gaat hier goed op. De Verenigde Naties probeerde Nederland d.m.v. resoluties te dwingen weer plaats te nemen aan de onderhandelingstafel. De Veiligheidsraad en de USA stonden duidelijk achter de "Republiek Indonesia". De Nederlandse minister Stikker krijgt hierover een flinke ruzie met de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken. Het blijft een kwestie van verschil in standpunten. Zelfs over de uitslag van de Ronde Tafel Conferentie: was het nu een overwinning of een nederlaag? De publieke opinie in Nederland en de militairen in Nederlands-Indië konden dit niet meer volgen. De uitslag bleef tegenstrijdig.

VRAAG: *Wat vindt u van de veteranenbeweging tussen 1985 tot heden? In de 80-er jaren werd nagenoeg alle aandacht gevestigd op de Indië-veteraan. Vanaf de 90-er jaren tot heden verflauwt deze steeds meer. Zijn voor deze categorie alle doelen bereikt? Zijn al hun wensen vervuld? Bent u het daarmee eens?*

Van der Mei: Er is inderdaad heel veel bereikt gedurende de afgelopen 20 jaren. Zorg dat de eenheid bewaard blijft! We

moeten zorgvuldig onderhouden wat er is bereikt. Blijf dit bevestigen en bevechten met de huidige politiek!

VRAAG: Zijn er nog punten van aandacht in uw ogen?

Van Eekelen: De Nederlandse Veteranendag was vorig jaar (2006) een groot succes in Den Haag. Het oorspronkelijke idee was echter: "Maatschappij en krijgsmacht - maatschappij en veteranen". Laat veteranen op deze dag bij voorkeur lokaal hun ervaringen uitdragen aan de maatschappij, op scholen, bijeenkomsten, e.d.

Vis: VOMI is van oorsprong een vereniging van Indië- en Nieuw-Guinea-veteranen.

Opvallend is dat de gevoelens bij vertrek nagenoeg identiek zijn geweest. Ook bij ons vertrek uit Nieuw-Guinea hebben wij de bevolking zwaar teleurgesteld. Wij hebben het gevoel gekregen dat we ze echt in de steek hebben gelaten. En ik verzeker u: dat doet nog steeds pijn!

J. van Galen: Ik ben na 25 jaar terug geweest in Nieuw-Guinea. Maar dan als journalist. Opvallend was toen dat het verhaal ging dat de Nederlanders waren terug-gekomen om na 25 jaar hun belofte in te lossen. Een bizar gevoel! Ik kan u verzekeren dat de gevoelens in het kader van Nieuw-Guinea erger zijn dan die in het kader van Indonesië.

Voorzitter L. Noordzij besloot tenslotte deze paneldiscussie met een woord van dank aan alle panelleden en de mensen in de zaal die voor een goede en prikkelende discussie hadden zorggedragen. Hij bood de Nieuw-Guinea-veteranen zijn excuses aan dat dit deel van de archipel onderbelicht is gebleven. Een vol-

gende keer zal hier meer aandacht aan worden geschonken. De voorzitter complimenteerde tot slot drs. J. Weerts van het Veteraneninstituut voor de ondersteuning bij de voorbereidingen van dit symposium. Tenslotte nodigde de voorzitter van VOMI-Nederland eenieder uit voor

de nieuwjaarsreceptie, een informeel samenzijn onder het genot van een drankje. Daarmee kon de dag worden afgesloten en kon worden teruggezien op een zeer succesvolle bijeenkomst.

Wil Palist en Theo Rump

Gezamenlijk aan de rijstmaaltijd

VOMI stand

Rijn – Moezel Cruise

Van 3 tot en met 9 juni (7 dagen) is er weer een Rijn-Moezel cruise georganiseerd. Er zijn 38 tweepersoonshutten en 3 éénpersoonshutten beschikbaar. Iedere hut is voorzien van een eigen douche en toilet. Deelname is voor veteranen, oud-militairen en oud-personeel van Defensie.

Informatie hierover kunt u verkrijgen bij de heer R. Grit, Balloo 90, 9458 TD Balloo. Tel./Fax: 0592-241561; E-mail: r.grit3@kpnplanet.nl U ont-

vangt daarna het aanmeldingsformulier en de reisvoorwaarden. Opgave uiterlijk 15 maart a.s. Uw aanmelding wordt volgens volgorde van binnenkomst geboekt en hierbij geldt echter wel: Vol is vol.

In Memoriam

*Met grote eerbied en in gepaste stilte
brengen wij een laatste Ere-saluut aan:*

Naam	Voort	Woonplaats	Onderdeel
Aerts,	Th.C.M.	Geldrop	436 BI/7-3 RI
Arendse-de Visser,	T. (Mevr)	Vlissingen	
Assendelft, van	A.A.	Joure	11 Grvelddie
Berken, in den	J.W.J.	Amsterdam	RS/3 IBG
Besemer,	A.	Zierikzee	3-7 RI
Besselink-Gidding,	D. (Mevr)	Roosendaal	
Beuker,	J.	Den Dolder	?
Boonstra,	G.	Smilde	?
Borst,	C.J.	Voorhout	?
Bosch,	W.	Epe	1 MiBat
Bouwmeester,	J.	Hoogeveen	5-9 RI/2 MP IV
Braun,	A.R.J.	Rotterdam	41 RVA
Bröker,	W.A.	Coevorden	KMarns
Bron,	P.	Harlingen	11 Grvelddie
Bruyn, de	G.A.M.	Den Haag	4-8 RI
Burgel,	H.I.	Bergen op Zoom	5-3 RI
Diepen, van	Th.	Den Hoorn	?
Dijkstra,	R.	Tiel	5-4 RI
Dirks,	A.J.	Casteren	433 BI/7-2 RI
Erp, van	W.A.	Soest	5-4 RI
Geus, de	H.	Uden	KLu
Glesen,	J.J.	Utrecht	53 HUPVA
Groenen,	Th.	Stein	43 ZMC
Groenendijk,	W.	Rotterdam	3-2 RI
Heide, van der	J.	Wolvega	5-1 RI
Hooijschuur,	J.	Sneek	?
Hovestad,	M.	Enschede	GRPI
Jansen,	H.	Zandvliet (België)	3-8 RVA
Jong, de	G.C.	Hardinxveld-Giessendam	30 HUPVA
Joosten,	P.J.	Beverwijk	2-4 RI
Kalt,	J.H.B.Y.	Leeuwarden	?
Kessel, van	J.	Valkenswaard	4-7 RI
Klasen,	A.	Dordrecht	KM NNG
Koopal,	M.L.	Hilversum	4-8 RI
Kooten, van	P.	Ridderkerk	4-2 RI
Krijgsman,	A.T.	Leidschendam	?
Kruijssen,	H.J.	Ede	8 RS/2-15 RI
Leijten,	M.H.	Hapert	4-11 RI
Lijser, de	J.A.	Terneuzen	2-7 RI
Lommers,	C.	Drunen	4-11 RI
Loon, van	J.	Warten	LTD
Melssen,	H.G.	Venray	43 BrigParkCie
Mulder,	A.P.	Heemskerk	Vbdd
Nachbahr,	A.F.J.	Soest	?
Nieuwenhuyze, van	W.	Hilversum	?
Notenboom-Admiraal,	A (Mevr)	Rotterdam	
Pelt, van	C.	Ridderkerk	MLD NNG
Plas-van Wolffelaar,	E.H. (Mevr)	Etten-Leur	
Reede, de	J.C.	Leiden	?
Rekelhof,	K.P.	Aalsmeer	2-4 RI
Ridder, van de	L.	Haastrecht	GRPI
Ruskus,	P.C.	Breda	4-11 RI

Met ons aller

welgemeend mede-

leven en dat de

liefde en de warmte

van uw naasten U

de moed en kracht

geven dit zware

verlies te dragen.

sociale
VERENIGING
VOMI

SOBAT

Slinkert,	H.J.	Bergen op Zoom	1-5 RI
Smeets,	H.J.	Roermond	4-2 RATA
Smet, de	R.A.J.	Koewacht	415 BI
Smit,	H.	Steenwijk	?
Snijders,	A.	Kaatsheuvel	B.O.S.
Spikman,	K.	Ridderkerk	3-5 RI
Steenbakkers.	H.	Eindhoven	3-2 RI
Stens,	H.	Ruinen	KMars
Swier,	P.	Rotterdam	3 GRG
Terwal,	H.	Rotterdam	34 HUPVA
Veldhoen,	J.	Ede	3-6 RVA
Vellinga,	A.	Hoensbroek-Heerlen	2-6 RI
Venneman,	P.	Spijkenisse	KL NOI
Verdonk,	J.G.	Lewedorp	15 Gn
Verkaik, de	L.C.	Ugchelen	12 RVA
Vervoort,	H.	Helmond	435 BI/7-2 RI
Vrijsen,	C.	Maarheeze	4-7 RI
Wagner,	G.W.K.	Echt	GRPI
Wamelink,	H.J.J.	Noordwijk	30 Veldhosp
Wessels,	F.W.	Hoofddorp	Vbdd 7 dec Div
Westerbeek,	K.	Steenwijkerwold	?
Willems,	A.G.M.	Boxmeer	Staf 2 Div
Willems,	H.	Oirschot	5-11 RI
Willemsse,	W.J.	Etten-Leur	Vbdd 2 Div

ONDERSCHEIDINGEN:

Kramers, J.C. (5-5 RI) uit Vlijmen : Draaginsigne Gewonden op 16 november 2006.

Smits, J. (Kon. Marine) uit Eindhoven: Draaginsigne Gewonden

Lijst nieuwe leden

NAAM.....	WOONPLAATS.....	ONDERDEEL
CAMM C.A.M.....	ROOSENDAAL.....	RS Prins Bernhard
DAM C.W. van	DRIEBERGEN.....	2 -4 RI 4 -10 RI
DOORNENBAL - NOTENBOOM P.....	ROTTERDAM.....	
ESSER J.F.....	HEERHUGOWAARD	3 -12 RI
GLISBERS M.J.....	VENRAY	AAT
GROOT J. de	BERGEN OP ZOOM.....	
GRUTER M.J.....	HOOFDDORP.....	2 -4 RI
JONG - DONKER J. de	STEENWIJK	
LINDER C.J. van	DEN BOSCH	1 -3 RI
MELJER F.G.R.	MIDDELBURG	KM
MIDDEL T.J.	GRONINGEN	41 MG
RIEZEBECK G.E.	HAARSKAMP	7 GRPI
ROOIJ C.H. de	LISSELSTEIN	Geneeskundige Troepen
TOONEN H.J.....	VALKENSWAARD	Kon Marine
UNEN W.J. van	OUDENBOSCH	36 AAT
VISSCHERS - van VEEN G.W.E.J.....	ULFT	
VOS H.....	AMSTERDAM.....	VBD

De Stichting VAFAMIL presenteert in samenwerking met Boonstra River Line het PROGRAMMA 2007

8 - DAAGSE NEDERLAND - BELGIE CRUISE
Tijdens deze prachtige reis zult u met het comfortabele M.P.S. Serena over de prachtige Nederlandse en Belgische wateren varen. U vaart vanuit Arnhem richting Dordrecht, waarna u verder vaart richting de mooie en gezellige Belgische steden Antwerpen en Hasselt. Eenmaal terug in Nederland zult u via de Maas en Waal ook nog bourgondisch Maastricht, Roermond en het oude Nijmegen aandoen.
In deze 8 dagen zult u vanaf het water genieten van het vele moois dat Nederland en België te bieden hebben.

VAARSCHEMA

8 dagen Nederland/ België

*** Dag 1: ARNHEM - TIEL**

U wordt vanaf 15:30 uur welkom geheten aan boord van de Serena. Terwijl u geniet van een heerlijk diner, vaart u richting TIEL.

*** Dag 2: TIEL - DORDRECHT**

*** Dag 3: DORDRECHT - ANTWERPEN**

Vandaag vaart u naar de middeleeuwse stad Antwerpen. Antwerpen staat bekend om haar markten, terrasjes, winkelmogelijkheden en natuurlijk als diamantenstad. U zult na de lunch arriveren.

*** Dag 4: ANTWERPEN - HASSELT**

Hasselt is de hoofdstad van Belgisch Limburg. De stad kenmerkt zich door de vele marktpleintjes, terrasjes en de hierbij behorende gezellige sfeer.

*** Dag 5: HASSELT - MAASTRICHT**

Vanuit de ene gezellige stad naar de andere! Maastricht heeft veel te bieden met tal van monumentale kerken en andere historische bezienswaardigheden. Ook treft u hier uitstekende winkelmogelijkheden.

*** Dag 6: MAASTRICHT - ROERMOND**

Vandaag via de Maas naar Roermond, de sfeervolle stad met grote rijkdom aan cultuurhistorie, gezellig winkelhart en unieke ligging aan de Maasplassen.

*** Dag 7: ROERMOND - NIJMEGEN**

Vandaag vaart u richting de oudste stad van Nederland. Mede door haar prachtige ligging aan de Waal, tussen de heuvels en bossen, is een bezoek aan Nijmegen voor veel mensen een plezier.

*** Dag 8: NIJMEGEN - ARNHEM**

Helaas alweer het laatste traject van onze reis. Na het ontbijt neemt de bemanning omstreeks 10:30 uur afscheid van u.

VERTREKDATA:

* 13 april 2007

* 20 april 2007

* 13 oktober 2007

* 20 oktober 2007

INBEGREPEN: Welkomstdrankje, volpension vanaf het diner op eerste dag t/m ontbijt op laatste dag, een avond met muziek, een Captains diner, 's morgens en 's middags koffie / thee enz.

Reisschema altijd onder voorbehoud

VOOR RESERVEREN EN INFORMATIE:

VAFAMIL

Tel: 070 - 316.93.95 // Fax: 070 - 385.93.32 // E-mail: reisbureau@vafamil.nl